

సంపుటము - VIII - A
నెం. 1

15 జూన్, 1995,
గురువారము,
(శక సం. 1917,
జ్యేష్ఠం - 25).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నెవేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ. నెం.

1. సభ కార్యక్రమము.	..	1
2. ప్రశ్నలు-వాగ్దాన సమాధానములు.	..	6
3. సభా కార్యక్రమము.	..	29
4. అర్జీల సమర్పణ.	..	44
5. సభా కార్యక్రమము.	..	45
6. రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు : (1) ప్రజాశికా సంఘంవారు ప్రజాశిక కేటాయింపును రూ. 750 కోట్లనుండి తగ్గించుటను గూర్చి.	..	49
7. సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రము.	..	73
8. సభా కార్యక్రమము.	..	73
9. ప్రభుత్వ బిల్లులు : (1) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ వినోద పన్ను (సవరణ) బిల్లు. (ప్రవేశపెట్టుబడినది)	..	74
(2) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతాల విద్య బిల్లు. (ప్రవేశపెట్టుబడినది)	..	75

(తరువాయి 3వ కవరులో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాజాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాజాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ మహమ్మద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ డి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి శ్రీ ఎం. రాజయ్య శ్రీమతి వై. నీతాదేవి శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ శ్రీ డి. ఎస్. రెడ్డానాయక్ శ్రీ డి. రాజగోపాల్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. డి. భాస్కరరెడ్డి
ఆఫీసర్ ఆఫ్ షెడ్యూల్ డ్యూటీ	:	శ్రీ డి. సుబ్బిహ్మణ్యం
ఉపకార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. స్కెలాన్ శ్రీ డి. సుబ్బారావు శ్రీ ఎస్. డి. కమలాకర్
పహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. వి. శర్మ శ్రీ ఎమ్. హెచ్. కేశవరావు శ్రీ కె. తులూనందనింగ్ శ్రీ అహమద్ అజావుల్లా శ్రీమతి బి. అంజనేబాయి శ్రీ టి. వి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్ శ్రీ ఎన్. సువర్ణరాజు శ్రీ భాజామెయినుద్దీన్ శ్రీ ఇ. నరసయ్య శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్ శ్రీ పి. కాశిరాజు

స్పీకర్ రిపోర్టర్

అంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ వర్తమానము

అధికార నివేదిక

పదవ శాసనసభ

(మూడవ సమావేశము : నాలుగవ రోజు)

గురువారము, జూన్ 15, 1995

(సభ ఉదయం 8-30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నన్ను మేము అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మోషన్ ఇచ్చాం.....

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము కూడా ఇచ్చాం అధ్యక్షా.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పేద వాళ్ళకు పంపవలసిన సర్వీస్ ల్యాండ్స్ను పెద్ద పెద్ద వాళ్ళు ఆక్రమించుకొంటున్నారు. అస్సెస్మెంట్కు అర్హత లేని వాళ్ళు ల్యాండ్స్ తీసుకొంటున్నారు దాని మీద మేము అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మోషన్ ఇచ్చాం. వే ఇర్ నాట్ ఎగ్జెక్యూటివ్ పర్మిక్యూలర్ పర్మిట్..... బట్టి..... పేద వాళ్ళకు దక్కవలసిన భూములను పేదలకే ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేము కూడా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మోషన్ ఇచ్చాం.

Mr. Speaker:- I have received your Notice of Adjournment Motion and it has been disallowed. It is with regard to occupation of Government lands in Kaluguralapadu village in Prakasam district.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నా రిక్వెస్ట్ వినండి- సార్.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- నాట్ నౌ.

*An asterisk before the name indicates confirmation by Member.

[1]

15 జూన్, 1995.

సభా కార్యక్రమము.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి:- పూర్తిగా చదివీ వీనిపించండి.

Mr. Speaker:- Your notice has been disallowed. I am not allowing any one.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వాటేట్ డిస్ సార్.....

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేరు ఈ విషయంతో ఎందుకు పక్షపాతం పాటరున్నారు?

Mr. Speaker:- If you want to say anything, you can say in Zero Hour, but not now.

శ్రీ పి. జనార్దన్‌రెడ్డి:- మేరు అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ పూర్తిగా చదివీ వీనిపించండి.

Mr. Speaker:- I have received your notice of Adjournment Motion and it has been disallowed.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వేర వాళ్ళకు ఇవ్వవలసిన భూములను పెద్ద వాళ్ళు ఆక్రమించుకొంటున్నారు.

Mr. Speaker:- You can raise it in Zero Hour, but not now.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చంద్రబాబునాయుడిగారిని చెప్పమనండి. పోయర్ యాక్ట్ ఏ పర్మిషియర్ కేస్ బియాండ్ డౌట్ హ్యావ్ వేస్టాం.

Mr. Speaker:- Please hear me first. I am not allowing. I have received your Adjournment Motion with regard to encroachment of Government lands in Prakasam district which has been disallowed. If you want to raise any issue, you may raise it in Zero Hour and not now. Please resume your seats. Let me go to the questions.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డిస్‌లై వేయడం అన్యాయమండి. పేపర్లో క్లియర్‌గా వచ్చింది.

Mr. Speaker:- You say after the Question Hour

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎందుకంటే***

Mr. Speaker:- I cannot leap at this juncture I am not allowing. I am very, very clear. This is Question Hour. If you want to raise, you raise it after the Question Hour.

Sri P. Nageswara Rao:- We are also very clear. మా అడ్జర్మింట్ మెంట్ మోషన్ అత్యంత న్యాయసమ్మతమైనది.

శ్రీ కె. ఎల్. నాగయ్య (హరిశ్చంద్రాపుర):- స్పీకర్ నా వారిని వేరే పార్టీలో రమ్మనమండి.

శ్రీ ఎన్. ఎంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావు, వెంకటేశ్వరరావుగారు చాల సేనియర్ మెంబర్స్. రూల్స్ అన్నీ వారికి తెలుసు. అయినా అడ్జర్మింట్ మోషన్ ఇచ్చారు. మేము కూడా చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. అడ్జర్మింట్ మోషన్ కాకుండా వేరే ఏదైనా కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి మేరు జేరో ఆవరలో అడగండి. తప్పకుండా అప్పటి చెప్పామని తెలియచెప్పాను. నేను మే అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను - ప్రతి రోజు చిన్న, చిన్న విషయాలకు అడ్జర్మింట్ మోషన్ ఇస్తూ, సభ టైమ్ వేయవద్దనే.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- చిన్న విషయం కాదు. ఇది మాకు పెద్ద ఇష్యూ. పెద్ద పెద్ద వాళ్లు వేద వాళ్లు భూములు అనుభవిస్తున్నారు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము నిబంధనల ప్రకారమే పోయాం. సాంప్రదాయం ప్రకారమే పోయామండి....

మెంబర్ స్పీకర్:- నాగేశ్వరరావుగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు జేక్-... నేను చెప్పింది వినండి. ఇది పెద్ద ఇష్యూ కావచ్చు. నాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ మేరు ఇచ్చిన అడ్జర్మింట్ మోషన్ దీనితో వేసాను కాబట్టి జేరో ఆవరలో అడగండి. వారు (ప్రభుత్వం) సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఎందుకు దీనితో వేరే రేజిష్ట్ర పెప్పండి.

మెంబర్ స్పీకర్:- మీకు తెలుసు కదా. So far as Adjourn Motion is concerned, I have disallowed it. If you come in another form,

I will definitely look into the matter. You can have a say after the Question Hour. Let us not deviate from the Rules.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేంద్రరావు (సిరిసిల్లా):- పాయింట్ ఆఫ్ సబ్మిషన్ సారీ. అధ్యక్షా, ఒక్కొక్కసారి చాలా చిన్న విషయమే సందర్భాన్నిబట్టి, సమాధానంబట్టి, వ్యక్తులనుబట్టి చాల గొప్ప విషయంగా చూరిపోతుంది. అది మేకు చెప్పనక్కర్లేదు. ఏమైనప్పటికీ తమరికి అధికారం ఉంది కాబట్టి రిజక్టు చేయవచ్చు. కానీ తమరు రిజక్టు చేస్తున్నప్పుడు మొదట అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ చూర్చిగా చదివే, రిజక్టు చేయడానికి గల కారణాలు చెప్పి, తమరు నిర్ణయించేస్తే, అప్పుడు తమరి నిర్ణయాన్ని మేము వ్యతిరేకించం. అది చేయకుండా రిజక్టు చేసానని చెప్పడం న్యాయం కాదు. దయచేసి అంతా చదివే వినీపించి, రిజక్టు చేయడానికి గల కారణాలను చెప్పండి.

Mr. Speaker:- I have already read out.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మేము ప్రతి చిన్న విషయానికి, అయిన దానికి కానీ దానికి అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ ఇచ్చి, సభను స్పాల్ చేయాలని గానీ, ప్రభుత్వాన్ని ఇబ్బంది పెట్టాలనే దృష్టిగానీ మాకు లేదు. ప్రభుత్వ విధానానికి సంబంధించిన దాంట్లో విఘాతం జరుగుతున్నది. బాధ్యతగల వ్యక్తులు అన్యాయం చేస్తూ ఉంటే, దానిని సభ దృష్టికి అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ ద్వారా తేవడం అన్నది మాకు గల పాక్కు. అది ఒక కన్వెన్షన్. కాబట్టి ఒక పద్ధతి ప్రకారమే మేము అడ్వర్టీమెంటు మోషన్ ఇచ్చాం. అయితే రిజక్టు చేసేందుకు గల కారణాలను వెలుతూ, తిరస్కరిస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. అందుకని ప్రభుత్వ విధానాన్ని క్వశ్చన్ చేయబోతున్నాను. పరిశీలిస్తామని నీన్న తమరు చెప్పగానే కూర్చోన్నాను. ప్రభుత్వ భూమిని ఉన్న వాళ్ళ ఆక్రమించుకొని, చట్టవిరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తూ ఉంటే, దానిని మే దృష్టికి తేసుకొనిరావడం కోసం అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాం.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Mr. Speaker Sir, I want to make a submission to this august House, through you. The Rules are very very clear with regard to Adjournment Motions. It is not the question of small or big matter. Any matter permissible under the Rules can be raise. This is an emergency clause. It is something like an army. Every country has an army. Just because army is there, you need not have a war. This is what I am trying to submit to you.

Sri P. Nageshwar Rao:- This is more important than any other subject as far as we are concerned.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- I am not denying. I am not concerned as to whether it is important or unimportant. We are not going into it. Please allow me to make my submission. It is not that Mr. Nageshwar Rao is not aware of all these things. The motion shall be restricted to a specific matter of recent occurrence. If they kindly go through the relevant clauses, they will be very clear about what we are talking. My only request through you to the whole House is, let us save time. Let us complete the listed business. There are so many ways in which they can come and the Government is prepared to answer. I am sure, my friend Mr. Nageshwar Rao will agree with me that no Government, in the recent history, is as transparent as this Government. Then, what is the point in wasting the time of the House? Let us go ahead with the listed business.

8.40 శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వన్ సబ్సిడీస్ సార్. అశోక్ గజపతిరాజుగారు చెబుతూ ఉన్న 'మోస్ట్ ట్రాన్స్పరెంట్ గవర్నమెంట్' అన్నారు. ట్రాన్స్పరెంట్ కావాలనే యిప్పుడు మా దృష్టికి వచ్చింది కాబట్టి, గవర్నమెంట్ పోలీస్ సంబంధించింది కాబట్టి, పేదవాడికి భూమి పంచాలనే పార్టీ కాబట్టి, పేదవాడికి దక్కకుండా వేరేవారికి భూమి దక్కిందని, అన్యాయంతో చేయబడింది కాబట్టి, మా దృష్టికి వచ్చేక మేము అడ్డర్స్ మెంట్ మోషను మూవ్ చేశాము. వారికి చిన్నదిగానే కనిపించవచ్చు. This may be a small affair for them. For us, it is a big affair. రెవెన్యూ మినిస్టరుగారు ఎక్కడైనా భూమి భాగోతం వుంటే పట్టుకున్నాం అంటువుంటారు పద్మాక. మాకు కూడా ఇవేకసార్లు విజ్ఞప్తి చేశారు. Again, I am appealing through you. Here is a Government land. Please distribute the same to the poorer sections. I hope he will react now.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను గౌరవనీయుల్ని పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుగారికి, బోడేపూడిగారికి, సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం., సభ్యులకు మనవిచేసేదమంత యిది చిన్నదని, పెద్దదని కాదు మీరు ప్రస్తావించడానికి వేరియస్ ఫారమ్స్ వున్నాయి. నేను వదలదే క్లియర్ గా చెప్పాను. వి ఆర్ డిటర్మిండ్. దానిలో నో క్వశ్చనాఫ్ కాంప్రమైజ్. మీరు చెప్పారు. నేను కూడా పిచ్చేర్లుగా వున్నాను. వేరే సమయం తేసుకొని మా దృష్టికి తెస్తే డెఫినిట్ గా యాక్షను తేసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- I will send it to the Minister.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు.- దానిమీద యాక్షను తేసుకోండి పేదవాడికి పంచండి ఎటు వేయాలో వేయండి.

శ్రీ ఎస్. వంద్యబాబురాయుడు:- యాక్షన్ తీసుకుంటామండి. ఓ.కే.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- ఒక్కసారి కూడా నాకు మేకు ఇవ్వలేదు మొదటిసారి మేకు ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అడ్మినిస్ట్రేషన్తో మోషను యిష్టాంశం

Mr Speaker:- That has been disallowed. I have never permitted any one on the subject.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- అది పేదలకు సంబంధించిన స్థలం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మళ్ళీ అదే సబ్జెక్టు. నో ప్లీజ్.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- ***

Mr. Speaker:- I am not allowing this.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- ***

మిస్టర్ స్పీకర్:- అడ్మినిస్ట్రేషన్తో మోషను డిస్అలవ్ చేశాను మీరు రెయిజ్ పేయాలనుకుంటే జేరో అవర్ ఉంది. అప్పుడు రెయిజ్ చేస్తే ఏదయినా చెప్పాలంటే బెబుతారు

ప్రశ్నలు - వాగ్దానములు

గుడివాడ-భీమవరం రోడ్డును రాష్ట్ర రహదారులలో చేర్పుట

జి34-శ్రీమతి వై. సీతాదేవి (ముదినేపల్లి):- రోడ్డు, భవనాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) మద్రాసునుండి వైజాగ్ కు గల జాతీయ రహదారికి సమాంతరంగా గుడివాడ-భీమవరం రోడ్డును రాష్ట్ర రహదారిగా ప్రపంచబ్యాంకు ప్రాజెక్టులో చేర్పుటకు ఏదైనా ప్రతిపాదన కలదా;

(ఆ) ఐనవో, దానిని ఎప్పుడు నిర్మాణం నిమిత్తం చేపట్టగలుగుతారు?

రోడ్డు, భవనాల శాఖమంత్రి (శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు):- (అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:- అధ్యక్షా, మేధ్వారా మంత్రిగారిని కోరండి. ఈ రోడ్డు గురించి గతంలో మంత్రిగారి దృష్టికి తేవడం జరిగింది.

Mr. Speaker:- I will allow only two or three supplementaries for each question because I have to complete all the questions. If there is any important question, which you want to discuss in detail, just let me know so that I can postpone it to the next day.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:- థాంక్స్. ఈ రోడ్డులో కనీసం టూ వేలర్లు కూడా వెళ్లలేని పరిస్థితి ఉత్పన్నం అయింది కాబట్టి వారి దృష్టికి తెస్తూ, ప్రపంచబ్యాంకుకు సంబంధం లేదన్నారు. గతంలో భీమవరంనుంచి మండవల్లి దాకా సి.ఆర్.ఐ. పి. నుంచి గానీ, మరి దేనినుంచి గానీ ఖర్చు కొంతవరకూ చేయడం జరిగింది. ఆ తర్వాత మళ్ళీ ఏమీ చేయలేదు. డెల్టా ప్రాంతానికి కిలోమీటరుకు మెయింటెనెన్సు నిమిత్తం ఎంత గ్రాంటు యిస్తున్నారు? నాన్ డెల్టా పరియాలకు ఎంత యిస్తున్నారు? మా డెల్టా ప్రాంతానికి గ్రాంటు పెంచే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా? గుడివాడ డివిజనులో ఆర్. అండ్ బి. ఎన్ని రోడ్లు బి.బి. వేశారు? గుడివాడ భీమవరం రూటులో బంటుమిల్స్ వరకూ ఎంతవరకూ చేయాలి?

మన్మోర్ స్పీకర్:- రెండు మూడు సప్లిమెంటరీస్ అంటే అన్ని సప్లిమెంటరీలూ మీరే వేస్తే మిగిలిన వాళ్ళకు అవకాశం ఎక్కడ?

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:- ఇది చాలా యింపార్టెంట్ సార్. ఓ.ఎస్.జి.సి. వారి హేవ్ పెపాకిల్సువల్ల మా రోడ్లన్నీ పాడైపోవడం జరుగుతోంది. దీనికి వారు ఏదైనా సెస్ చెల్లిస్తున్నారా? ఏ విధంగా మా రోడ్లను డెవలప్ చేస్తున్నారు? అక్కడ మనిషి నడిచే పరిస్థితిలో కూడా రోడ్లు లేవు.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు:- అధ్యక్షా, వారు చెప్పినట్లు గుడివాడ, భీమవరం రోడ్డు చాలా యింపార్టెంట్ అయినదే. ఇది బోటల్ నెక్ 65 కిలోమీటర్లు ఉంది. దీనిలో 40 కిలోమీటర్లు గతంలో ప్రపంచబ్యాంకు సహాయంతో రోడ్డు చేయడం జరిగింది. మిగిలిన 25 కిలోమీటర్లు రోడ్డు గురంచి వరల్డు బ్యాంకుకు అప్లై చేయడం జరిగింది.

వారి గ్లెడ్లెస్స్ పృథ్వీ యిది తక్కువ పొడవు కలిగి వుంది. కాబట్టి చేయలేమని రిజిక్టు చేయడం జరిగింది. దీనిని జపాను వారి ఆర్థిక సహాయంతో బేకప్ చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఓ.ఎన్.జి.సి. గురించి అడిగారు, గతంలో ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు ఆ ప్రాంతంలో వున్న రోడ్లను బేకప్ చేయడానికి 50 శాతం డెవలప్మెంటుకు ఖర్చు చేయడానికి ఆగ్రిమెంటుకు రావడం జరిగింది. దాని ప్రకారం 3 నెలల క్రితం రూ. నాలుగున్నర కోట్లు రిలేక్ చేయడం జరిగింది. తూర్పుగోదావరి జిల్లా కలెక్టరు, అధికారులలో మేటింగు పెట్టి రోడ్లకు శాంతిని చేసి బేకప్ చేయడం జరిగింది. ప్రతి ఒక్క కిలోమీటరుకు మెయింట్ ను గురించి అడిగారు.

Mr. Speaker:- We are short of time. Please put a question.
చీఫ్ సెక్రటరీ:- దీనిని విన్నవించి వెళ్ళండి. డిటెయిల్స్ కు టైము లేదు.

శ్రీ సిపాచ్. అయ్యన్నపాత్యుడు:- మిగిలిన 25 కిలోమీటర్ల రోడ్లకు జపాను వారి ఆర్థిక సహాయంతో బేకప్ చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:- అధ్యక్షా.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- వంకా సత్యనారాయణగారు భీమవరం నుంచి శ్రీకాకుళం వరకూ అన్నిటికీ చేతులు ఎత్తి మాట్లాడాలంటారు. ఎన్నిటికీ యివ్వాలి? స్వాతంత్ర్య యోధుల మంటారు.

శ్రీ కె. వెంకటాపు (మల్లేశ్వరం):- రెండు మూడు విషయాలున్నాయి అధ్యక్షా. కోస్తా ప్రాంతంలో మొన్న కురిసిన వర్షాలవల్ల ఆర్. ఆండ్ జి. రోడ్లు దెబ్బతిన్నాయి. ఓ.ఎన్.జి.సి. వారి హావేపాకిల్లు చిన్నచిన్న రోడ్ల మీద తిరగడం వల్ల రోడ్లు ధ్వంసం అవుతున్నాయి. మెయింటెనెన్స్ కూడా సరైన పరిస్థితిలో కనబడటం లేదు. ఉన్న పరిస్థితులలో కేటాయింపు కూడా తక్కువగా వుంది. ఆర్. ఆండ్ జి. రోడ్లకు తక్కువ గ్యాంటు యివ్వారు. కోస్తా ప్రాంతంలోని బిటి రోడ్లన్నీ కంప్లెట్ గా వాషవుట్ కావడం జరిగింది. స్కూలు కూడా వెళ్లలేని పరిస్థితి వుంది. కాబట్టి దయచేసి కోస్తా ప్రాంతంలో వున్న రోడ్లను ఓ.ఎన్.జి.సి. గానీ, మనం గానీ తీసుకుని, నేషనల్ హైవేస్, రూరల్ పరియాల లోని బ్యాన్సుపోర్టు రోడ్లను హార్మివేయాలైన అవసరం వుంది. గత 5 సంవత్సరాలలో హార్మివేయలేదు. రూరల్ పరియాలలోని రోడ్లనన్నీటీనే ఈ సంవత్సరం ప్రోగ్రాంలో బేకప్ చేసి హార్మివేయాలని మంత్రిగారిని మేధావూ కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. అయ్యన్నపాత్యుడు:- ఓ.ఎన్.జి.సి. వారు మనకు ఎగ్రిమెంటు ప్రకారం రూ. 30 కోట్లు యివ్వవలసి వుంది. కానీ యిప్పటికి రూ. నాలుగున్నర కోట్లు మాత్రమే రిలేక్ చేశారు. ఆర్.ఆండ్ వర్క్స్ బేకప్ చేయడం జరిగింది. రూరల్ పరియాల రోడ్లు డెవలప్మెంటు కోసం ఈ సంవత్సరంలో ఎన్.ఆర్. రిలేజు చేస్తున్నాం. బాబు సార్లు వున్న ప్రాంతాలను గుర్తించి అక్కడ గ్యాంటు యివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కిలోమీటరుకు రూ. 20 వేలు మెయింటెనెన్స్ అవుతోందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ.- అగ్రకాశ, నేను పట్టేపి వాస్తవము. నేను సినిమాను ఫీడం ఫైటర్ని. దొంగ ఫీడం ఫైటర్ని కాదు. కాబట్టి ఎప్పుడు డ్యూటీలో ఉంటున్నాను. అవకాశాలు యివ్వండి. జపానువారి సహాయంతో ఈ రోడ్డు కురదలా పూర్తి చేస్తామన్నాడు. జపానువారి సహాయంతో ఏమి రోడ్డు తీసుకున్నారు? రెండువేల. ఈ రోడ్డులో ఏళ్లా జిల్లాలో ఉత్పత్తి అయ్యే క్యూర్డ్ అయిల్ను ఎక్కువ ఎక్కిపోయి పేస్తున్నారు. రెండు వేల నాలుగున్నర కోట్లు ఈ రోడ్డుకు కాదు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో బోర్డర్ జరిగిన బోట రోడ్డుకు మాత్రమే కేటాయించింది. అందువల్ల ఈ రోడ్డుకు ప్రత్యేకంగా కేటాయించాల్సిన అవసరం వుంది. రోడ్డులు యంత్ర దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నాయి. 8.50 చాలా ఫారెన్ ఎక్స్‌చేంజీ వస్తోంది. వీసెద్వారా చాలా ఫారెన్ ఎక్స్‌చేంజీ వుంటున్నది. ఉ. న్నాము. బ్యాంక్ వస్తున్నది. అటువంటిప్పుడు ఈ రోడ్డు విషయంలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని, ప్రత్యేక గ్రాంట్ ఇచ్చి అభివృద్ధి చేస్తారా?

శ్రీ డి. రాజగోపాల్.- స్పీకర్‌సార్, మంత్రిగారు ఇందులో 45 కిలోమీటర్లు పరల్లెల్ బ్యాంకు ఎయిడ్‌తో చేస్తాము అని చెప్పారు. మిగిలిన 25 కిలోమీటర్లు రోడ్డు కూడా చాలా కష్టాన్నంగా ఉంది. ఇది అర్. అండ్ బి. ద్వారా చేస్తారా లేక సి.ఏ.డి. ద్వారా చేస్తారా? దొడ్డిపల్లె - పాలకొల్లు రోడ్డుకు 25 లక్షలు శాంక్షన్ చేసిన తరువాత కూడా ఆ కాంట్రాక్టరు లాభాలు గిట్టడం లేదని వెళ్లిపోయారు. ఆ రోడ్డు అగిపోయింది. దానికి 2.ఎన్.జి.సి. వారు ఎగ్రిమెంట్ అయినారు. ఈ విధంగా ఉన్నరోడ్లు, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలో ఎన్ని వున్నాయి? దొడ్డిపల్లె - పాలకొల్లు రోడ్డును ఎప్పుడు పూర్తిచేస్తారు?

శ్రీ సిపాథ్. అయ్యన్నపాత్యుడు.- జపాన్‌వారి ఆర్థిక సహాయంతో 360 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వడానికి అంగీకారం కుదిరింది. అది రిలేట్ అయిన వెంటనే 25 కిలోమీటర్లు రోడ్డు పూర్తిచేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. దీనితో రాష్ట్రంలో వున్న రూరల్ రోడ్డు డెవలప్ చేయాలని నిర్ణయించాము. దానియొక్క ఫీడిబ్యాక్‌లోని ప్లాన్ చేయమని అధికారులకు చెప్పడం జరిగింది. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఏ ఏ రోడ్డు చేస్తామనేది చెప్పడం జరుగుతుంది. బెండర్ అయినా వర్క్ పూర్తికావేదాని అన్నారు. వేరియస్ రేజిస్ట్రేతో వర్క్ అగిపోవడం జరుగుతుంది కాబట్టి ఆ విషయం వా ద్యుక్తికితెస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను.

బంజారా హిల్స్ మరియు జూబ్లీ హిల్స్ ప్రాంతాలలోని మురికివాడలలో
వీధ్యా సదుపాయాలు

2-

*812- సర్వశ్రీ పి. జనార్థన్‌రెడ్డి (ఫ్లోరెన్సాబాద్), కె.ఆర్. సురేష్‌రెడ్డి (బాల కొండ), జె.సి. దీవాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి), జి. వెంకటరెడ్డి (దుగ్గిరాల), గాదె వెంకటరెడ్డి

(చర్చారు), డి. వాగేందర్ (ఆసిస్టెన్ట్):- ప్రాథమిక సెకండరీ విద్యాశాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) బంజారా హిల్స్ సురియు జూబ్లీ హిల్స్ ప్రాంతంలో ప్రభుత్వ పాఠశాల లేనందు వల్ల ఆ డివిజన్లోని మురికవాడలో నివశించుచున్న పిల్లలు వీడ్కను అభ్యసించలేక పోతున్నారను విషయం చాస్తామనా:

(ఆ) అయినచో, సదరు మురికివాడల ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా?

ప్రాథమిక, సెకండరీ విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావు):- (అ) లేదండీ. బంజారాహిల్స్లో ప్రభుత్వ అప్పర్ ప్రైమరీ పాఠశాల ఒకటి పనిచేస్తున్నది. ఈ రెండు ప్రాంతాలలో తగినంత పాఠశాల సౌకర్యాలు వున్నాయి.

(ఆ) బంజారాహిల్స్, రోడ్ నెం. 4 లోని నందినగర్లో ప్రభుత్వ పాఠశాలనొకదానిని ప్రారంభించాలని ప్రతిపాదించడమయింది. జూబ్లీహిల్స్లో కూడా ప్రభుత్వ పాఠశాలను ప్రారంభించడానికి చర్యలను తీసుకోవడమవుతున్నది.

శ్రీ పి. జనార్థన్రెడ్డి:- సార్, మంత్రిగారు 'అ' ప్రశ్నకు బంజారాహిల్స్లోనూ, జూబ్లీహిల్స్లోనూ ఒక అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు ఉందని చెప్పారు. రెండు ప్రాంతాలకు తగినంత పాఠశాల సౌకర్యాలు లేవు. ఇక్కడ సుమారు 3 లక్షల జనాభా ఉంది. చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతంలోని మెట్రోపాలిటన్ వర్డ్ల ఒక అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు ఉంది. సరైన పాఠశాల సౌకర్యాలు వున్నాయని మంత్రిగారు పివేధంగా చెబుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. బంజారాహిల్స్లో నందినగర్ తరువాత కొత్తగా స్కూల్ పెడతామని అన్నారు. ఎప్పుడు పెడతారు? అక్కడ ప్లాస్టాల్స్ లేవు. త్వరగా ప్రారంభించేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావు (శాశ్వరేవు):- 1995-96 సంవత్సరంలో ప్లాన్ బాదు, నికిందరాబాదు నగరాలకు సంబంధించి ప్లాన్ బాదు టిల్లాలో 80 గవర్నమెంట్ పాఠశాలలను ప్రారంభిస్తున్నాము. త్వరలోనే ప్రారంభిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ప్లాస్టాల్స్ అనేవి అప్రెండీస్ ద్వారా వస్తాయి తప్ప డైరెక్ట్ గా ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉండదు. ప్రైమరీ స్కూలు అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు అవుతుంది. అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు ప్లాస్టాల్స్ అవుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్థన్రెడ్డి:- ప్రైమరీ స్కూలు ప్రారంభించి ఎన్నిరోజులు అయింది?

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావు:- మార్చి నెలలో టిల్లా కలెక్టరు ఇచ్చిన రిపోర్టు ప్రకారం 93 పాఠశాలలు ప్రారంభించాలని చెప్పడం జరిగింది. మార్చిలో పరీక్షలు

జరుగుతున్నాయి కాబట్టి, ఉపాధ్యాయ సంఘాలవారు వచ్చి బడిల్లు చేస్తే ఇబ్బంది కలుగుతుందని చెప్పడంచలన ఈ విద్యా సంవత్సరంలో ఇంటి వచ్చే నెలనుండి ప్రారంభిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- నందినగర్, జూబ్లీహిల్స్, ప్రాంతంలో ఈ సంవత్సరంనుండి మొదలుపెడతారా?

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు:- తప్పకుండా, వెంటనే ప్రారంభిస్తాము.

శ్రీ బద్దిం బాబ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, జంటనగరాలలో ప్రభుత్వ పాఠశాలల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. అద్దెకు బిల్డింగులు తీసుకొని స్కూలులు నడుపుతున్నారని ఒక్కొక్క స్కూలు బిల్డింగులోనూ 3, 4 విప్లులు నడుస్తున్నాయి. 10 సరఫరాలనుండి స్థానిక ఎం.ఎల్.ఏ.గా వుండి ప్రభుత్వం చేస్తున్నాను. బోర్డర్ వద్ద రెండువందల గజాలు ఇప్పిస్తే కట్టలేకపోయారు. జామీనింగ్ దేవాలయంలోని ప్లైవుడ్ స్కూలును ఎండోమెంట్స్ వారు దియకకు పంపితే కూడా అక్కడ ఇంకా స్కూలు బిల్డింగు కట్టలేదు. స్థలం ఇచ్చినా స్కూలు బిల్డింగు కట్టడంలేదు. ఎప్పుడు కడతారని అడుగుతున్నాను. హైదరాబాద్ లో ప్రభుత్వ పాఠశాలల మీద శ్రద్ధవేడు.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు:- స్థలం ఇస్తే తప్పకుండా స్కూలు బిల్డింగ్ కడతాము. హైదరాబాద్ నగరంలో స్కూలు బిల్డింగు కట్టడానికి స్థలం దొరకక ఇబ్బందిగా వుంది. స్థలం ఇప్పించండి. తప్పకుండా మీరు చెప్పిన స్కూలు బిల్డింగు కట్టించే ఏర్పాటు చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

ABNORMAL COLLECTIONS FROM DEVOTEES AT ANNARAM SHARIF

3-

*553-(C)-Q.-Sri K. Dayakar Rao (Varadannapeta):- Will the Minister for Minorities and Wakf be please to state:

(a) whether it is a fact that abnormal rates over and above those fixed by the Wakf Board are being collected from the devotees at Annaram Shariff, Parvathagiri Mandal; if so, the rates fixed by the Board for different offerings;

(b) the amount collected through the auctions of the above Darga during the last three years and the amount spent for the development and amenities to the pilgrims; and

(c) whether it is a fact that the lands situated adjacent to the Darga are required to be acquired for providing amenities to the lady pilgrims; if so, the action taken therefor?

Minister for Minorities Welfare and Wakf (Sri Basheeruddin Babu Khan):- (a) No, Sir. No rates have been fixed by the Wakf Board except for the item hair cutting at Dargah Hazrath Yakooab Shaheed Annaram Shareef. The hair cutting rate was fixed by the Board @ Rs. 10/- per head, with effect from 20.7.1994 and it was reduced to Rs. 8/- with effect from 24.5.1995.

(b) The amount collected through auctions i.e. Annual offerings of Dargah Hazrath Yakooab Shaheed during the last 3 years are as follows:-

1. 1992-93	Rs. 7,46,720.00
2. 1993-94	Rs. 7,86,380.00
3. 1994-95	Rs. 10,98,000.00
Total	Rs. 26,31,100.00

(b) (ii) Amount spent for the Development and amenities to the Pilgrims during the last 3 years are as shown below:

1992-93

1. Rs. 4,000.00	Construction charges to A.Z. Associates.
2. Rs. 50,000.00	Advance for overhead Reservoir.
Total Rs. 54,000.00	

1993-94

Rs. 27,709.00 Electrification charges

1994-95

Rs. 800.00	Purchase of Dola
Rs. 1,001.00	Purchase of Electric goods
Rs. 41,015.64	Purchase of Submersible Pump,
Rs. 19,972.00	Bore well.
Rs. 10,600.00	Repairs of Mosque and surroundings.
Total Rs. 73,388.64	

(c) Yes, Sir. There is a representation received for acquiring of surrounding land of Dargah owned by Panchayat Raj for providing amenities which is under examination of Wakf Board.

శ్రీ కె. దయాకరరావు:- అధ్యక్షా, పర్యవేక్షణ మండలం, వర్ణనాశ్రమ నియోజక వర్గంలోని అన్నారం షరీఫ్ ముస్లింల దేవాలయం అయినా గిరిజనులు, హిందువులు హాజరువుతారు. సుమారు వారానికి రెండుసార్లు ఇక్కడ దర్శనానికి వస్తారు. శుక్రవారం, గురువారం ఈ రెండు రోజులలోనూ ఎక్కువగా శుక్రవారం రోజున లక్షమంది వరకూ ఇక్కడి దేవస్థానానికి వచ్చే గిరిజనులు వస్తారు. మంత్రిగారు వచ్చేటప్పుడు రేపిస్ నిర్ణయించలేదని చెప్పారు. ఒక మేకప్ టును గానీ, గార్మెంట్ టును గానీ కట్టేసిన దానికి కాళ్లు, తలకాయ, పొట్టపేగులు వాళ్ళకే ఇస్తారు. ఇదికాక అదనంగా ఒక్కొక్క భక్తుని దగ్గర 100 నుండి 1000 రూపాయల వరకూ బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ఇది ఆపే ఏర్పాటు చేస్తారా?

తలనోలాలకు గతంలో రెండు రూపాయలు వసూలు చేసేవారు. గత ప్రభుత్వం దీనిని 10 రూపాయలకు పెంచారు. మళ్ళీ మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 8 రూపాయలకు దింపారు. దీనిని 4 రూపాయలు చేస్తే బాగుంటుంది అని మేధావీర మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి శుక్రవారం స్త్రీలు 40 వేల నుండి 50 వేల వరకు వస్తుంటారు. వారి న్నాలకు మరుగు దొడ్ల వంటి వసతులు లేవు. ఆ వసతులు కల్పించవలసిన బాధ్యత వచ్చేటప్పుడు మీద ఉంది. 9.00 ఆదాయం సుమారు ప్రతి సంవత్సరం 19 నుండి 20 లక్షల రూపాయలదాకా ఉంది. వస్తున్నది. ఇంతవరకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చుపెట్టలేదు. గతంలో రూ. 7.00 లక్షల ఆదాయం వస్తే రూ. 54,000 ఖర్చుపెట్టారు. 1983-84 లో రూ. 2.00 లక్షల ఆదాయం వస్తే రూ. 73,000 ఖర్చుపెట్టారు. ఆ తరువాత రూ. 10.00 లక్షలు వస్తూన్నాడే ఒక్క రూపాయికూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. ఈ సంవత్సరం రూ. 19.00 లక్షల ఆదాయం వస్తున్నది. అయినా ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టకుండా భక్తులను కనేస వసతులు కూడా కల్పించలేని పరిస్థితి ఉంది. వసతులు ఏమీ కల్పిస్తారని మంత్రిగారిని మేధావీర అడుగుతున్నాను.

Sri Basheeruddin Babu Khan:- Sir, out of the collections made at these Dhargas particularly, the six major Dhargas in the State 1/3rd goes to the Wakf Board account for management, another 1/3rd towards the development like civil works and pilgrims' house and the rest goes to the establishment charges like salaries, electricity etc. In the case of most of the Dhargas at Annaram the amount reserved for development has not been fully utilised for many years. The Wakf Board is making efforts to see that at least now, developmental works are taken up. There is also a proposal to acquire certain Panchayat land from the local area for the two other Dhargas situated in the vicinity. There is another proposal for acquisition of five more acres of land for provision of civic amenities to the pilgrims.

ప్రెస్ అకాడమీ

*721- సర్వశ్రీ, పి నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం), కె. సుబ్బరాజు-వీజయవాడ (పడమర), కె. రామకృష్ణ (అనంతపురం), సిపావ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా), వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ), జి. మళ్ళేశ్ (అనిపాటా):- సమాచార పౌర సంబంధాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(క) ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రెస్ అకాడమీని ఏర్పాటుచేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జి.ఓ.ను జారీచేసిన విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, దాని వివరములెవ్వి;

(ఇ) సదరు అకాడమీకి ఏమైనా ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వడం జరిగినదా; అయినచో, ఎంత;

సమాచార, పౌర సంబంధాల శాఖమంత్రి(శ్రీ దాడి వీరబద్రరావు):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) ప్లాటరాబారు ప్రధాన కార్యస్థానంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రెస్ అకాడమీని ఏర్పాటు చేస్తూ ఉత్తరువులు జారీచేయడం జరిగింది. సవితరమ్మైన మార్గదర్శక సూత్రాలను ఇంకా జారీచేయడమవలెదు.

(ఇ) లేదండీ.

శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, 1992 లో జనార్థనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు ఒక సబ్ కమిటీ వేశారు. కోల్ల వీజయ భాస్కరరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నపుడు సబ్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చింది. ఇప్పుడు రామారావుగారు అధికారంలోకి వచ్చారు. ఇంప్లిమెంటేషన్ వచ్చేసరికి వారు చూడవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రెస్ అకాడమీ కన్సల్టిట్యూట్ చేయమని జి.ఓ. ఇచ్చారు. జి.ఓ.లో ఉన్న కండిషన్స్ ఫుల్ ఫీల్ చేయలేదు. అకాడమీని కన్సల్టిట్యూట్ వేశారు, గౌడ్ లెన్స్ అవీ అన్నీ కూడా ఇస్తున్నారు. Orders regarding sanction of staff and necessary expenditure will be issued separately. అని జి.ఓ.లో ఇచ్చారు. కొత్త బడ్జెట్ వచ్చింది. ఇందులో ఒక్క రూపాయికూడా శాంక్షన్ చేయలేదు. ప్రెస్ అకాడమీ యొక్క ప్రాధాన్యత ఈరోజు ఎంత ఉన్నదో నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ప్రెస్ యొక్క ప్రాధాన్యత ప్రజాస్వామ్యంలో చాలా పెరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మండల పాడి క్వార్టర్స్ లో స్క్వింగర్స్ కూడా వచ్చారు విలేజులు వేల సంఖ్యలో వచ్చారు. వాళ్ళకు రిఫ్రెషర్ కోర్సులు పెట్టడానికి ప్లాటరాబారులో ఒక సెంటర్ పెడితే, ప్రెస్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా ఫ్రమ్ టైమ్ టు టైమ్

ఇచ్చే గ్లాడ్‌టెన్స్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని, వాటిని కూడా వారికి అన్వయింపవేయడానికి, జర్నలిజమ్‌ను డెవలప్ చేయడానికి, ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతికలయొక్క పాత్రను మరింత ప్రజాస్వామ్యయుతంగా నడపడానికి ఉపయోగపడే అవకాశాలు వున్నాయి. పెన్స్ అకాడమీని అత్యంత ప్రాధాన్యత గల అంశంగా రామారావుగారి ప్రభుత్వం బావించి.... మన పాఠ్య లేషన్‌లో 1/3 వ వంతు ఉన్న కేరళ రాష్ట్రంలో 1992 లో రూ. 18.00 లక్షలు పెన్స్ అకాడమీకి ఇచ్చారు కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో కనీసం ఒక కోటి రూపాయలు పెన్స్ అకాడమీకి ఇప్పించి రిఫ్రెషర్ కోర్సులు పెట్టించడానికి కావలసిన ఆలోచన చేసినట్లుంటే ఆంధ్రదేశంలో రామారావుగారి ప్రభుత్వం హయాంలో ఒక మంచి పని చేశారని అందరూ శ్లాఘించే ఒక కార్యక్రమం చేపట్టినట్లువుతుంది. Through you I, am requesting the Hon'ble Chief Minister to react on this since it is a very pertinent and important point.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు:- అధ్యక్షా, ఈ పెన్స్ అకాడమీ ముఖ్యంగా రెండు ఆశయాలతో స్థాపించబడినట్లునున్నట్లు అందులో వ్యాసి ఉంది. వాటిలో రిఫ్రెషర్ కోర్సులు 4 సెంటర్లలో 4 పర్యాయాలు పెట్టాలి అనేది ఒకటి. అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వం ఇప్పటికే సమాచార శాఖ తరఫున ఆ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం జరుగుతున్నది అదే విధంగా ఒక జర్నలిస్టు ఏర్పాటుచేయాలని కూడా వారు తెలియపరిచారు. అది కూడా పరిశీలనలో ఉంది. దీనికి ఒక ప్రత్యేకమైన సంస్థ ఉండడం అవసరమా లేదా అనేది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

Sri P. Nageswara Rao:- The G.O. is very clear. జి.ఓ.లో ఛేర్మన్‌ను వేశారు. వేరే సంస్థ అవసరం లేదు అంటే....

శ్రీ కె. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):- ఢిల్లీలో, ఒరిస్సాలో, వెస్ట్ బెంగాల్‌లో, కేరళలో ఇంకా అనేక రాష్ట్రాలలో పెన్స్ అకాడమీ ఉంది. అయినా నలుగురు జర్నలిస్టులు, సమాచార శాఖ కమీషనర్‌గారు కూడా వివిధ రాష్ట్రాలలో పర్యటించడం జరిగింది. ఆ కమిటీ ఇచ్చిన రికమండేషన్స్ సభ ముందు ఉంచాలని మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. కొత్త జర్నలిస్టులు అనేకమంది వస్తున్నారు. వారిని ట్రైన్ చేయడం అవసరమని ప్రభుత్వం భావించింది. దీనికోసం రూ. 10.00 లక్షలదాకా శాంక్సన్ చేశారు, అని అంటున్నారు. అది కూడా మంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్.బి. రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన సభ్యులు చెప్పారు. ఈనాడు వార్తా పత్రికల బాధ్యత చాలా ఉంది. ప్రతి వారు కూడా రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశంలోనే ఎక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నది అనే విషయాలు తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నారు. చదువుకునే వారు ఎక్కువ అవుతున్న కొద్దీ, వారు విషయాలు తెలుసుకోవాలనుకుంటున్న కొద్దీ బాధ్యతలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ఏ ఏ ప్రాంతాలలో ఏమేమీ జరుగుతున్నదో, మన శాసన సభలో ఏమీ జరుగుతున్నదో మన పత్రికలలో చూస్తున్నాము. అటువంటి బాధ్యత కలిగిన ఒక వ్యవస్థకు ఒక అకాడమీ ఉంటే బాగుంటుంది. ఒక కృమశిక్షణతో, కోర్సులు ఏ

కిందగా ఉండాలి అనే విషయాలు అన్నీ నేను అందరితో ముచ్చటించి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అది అవసరం. బాధ్యత కలిగిన ఒక సంస్థగా దానిని తయారుచేయాలి. కానీ ఎదో విధంగా వార్తలు ప్రచురించే పద్ధతిలో కాకుండా గౌరవప్రదమైన విధానాలతో దానిని పూర్తిగా తీర్చిదిద్దడానికి ప్రయత్నిస్తాను. రూ. 10-00 లక్షలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. దానిని గూర్చి ఇప్పుడు నేను చెప్పాను కాబట్టి I will bestow my personal attention on it and decide it.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సి.ఎం.గారు స్పందించి, బాధ్యత తీసుకుంటామని అన్నారు. జి.ఓ లో Orders regarding sanction of staff and necessary expenditure will be issued separately. ఇది ఇప్పీ 6 నెలలు అయింది. I request you to kindly look into it. సి.ఎం.గారికి రిపోర్టు పంపిస్తాను మేద్యారా.

Mr. Speaker:- Please pass it on.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డబ్బు ఇవ్వవోతే పర్పస్ ఏమిటి? రూపాయి లేకుండా ఏ పనే జరుగుదు. సి.ఎం గారిని కోరేది, 6 నెలల క్రితం జి.ఓ. ఇచ్చారు. దయచేసి మీరు పరిశీలనచేసి ఈ సంవత్సరం పెన్షన్ ఆకాడమీ ఏర్పాటుచేయడానికి కావలసిన మినిమమ్ ఎక్స్ పిడిచర్ please try to sanction it.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఇప్పుడు విషయాలు అన్నీ నాగేశ్వరరావుగారు శ్రద్ధగా విన్నారు, దాని అవసరం గుర్తించానని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇది క్రియా రూపంలో జరుగుతుంది, కేవలం మాటలలో కాదు. I assure you that.

కనీస వేతనముల సలహా కమిటీలు

5-

*54 (ఆర్)- సర్వశ్రీ ఎం.ఎ. గఫూర్ (కర్నూలు), జె. రంగారెడ్డి (మిర్యాల గుడా), ఎన్. నరసింహారెడ్డి (నల్గొండ), బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర), పి. రామయ్య (నిడమరాల), ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్), జి. విజయ రామారావు (గజ్వేలు), కె. సదాశివరెడ్డి (సంగారెడ్డి), ఇ. పెద్దిరెడ్డి (హుజూరాబాద్), డి. వాసుదేవరావు (రామాయన్పేట్):- కార్మిక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) కనీస వేతనముల సలహా కమిటీని చివరిసారిగా ఎప్పుడు పునర్నిర్మించారు, సదరు కమిటీని పునర్నిర్మించుటకై అనుసరించిన నిర్ణయ ప్రమాణములేవి;

(ఆ) పెరిగిన జీవన వ్యయ సూచీ ప్రకారం ఆయా సమయములలో కనీసవేతన చట్టం క్రింద కనీస వేతనములను చివరిసారిగా ఎప్పుడు సవరించారు;

(ఇ) అయినచో, వివిధ ఉద్యోగులకు కనేప వేతనాలను పేషెంట్‌గా పన్నును సవరించారు?

కార్మిక శాఖామంత్రులు (శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర):- (అ) కనేప వేతనం సవరించు సంఘాన్ని కడసారిగా 28-9-1994 తేదీగల కార్మిక, ఉపాధికల్పన, కిక్కిరింపు, ప్యాన్సియన్ (కార్మిక-11) శాఖ ఆర్డీ-సెం-147 డి.ఓ. ద్వారా తీర్చిదిద్దినట్లు చేయబడినందున సదరు సంఘంలో ఈ క్రింది వారు సభ్యులుగా వున్నారు

యజమానుల ప్రతినిధులు	.. 9 మంది
ఉద్యోగుల ప్రతినిధులు	... 9 మంది
ఇండిపెండెంట్ సభ్యులు	.. 9 మంది
(ఫైర్మనుతో సహా)	
ప్రత్యేక అవ్వనీరులు	... 5 మంది

మొత్తము ... 32 మంది

(ఆ) అవునంటే, అయితే, వినిమయదారుల ధరసూచితో కలిపేవ వి.డి.ఎ. లో పెరుగుదలను సరించి 1991 సంవత్సరం నుండి కనేప వేతనాలను సవరించడమవుతున్నదే.

(ఇ) కడసారిగా, వి.డి.ఎ.ను 1-4-1995న ప్రకటించడమయింది.

శ్రీ ఎం.ఎ. గృహ:- అధ్యక్షా, ఈ కమిటీని 28-9-94 వ తేదీన నియమించామని వెలుతున్నారు కాబట్టి ఇది ఈ ప్రభుత్వం రాకముందే ఏర్పడింది. ఈ కమిటీలో ఉన్న సభ్యులు ఎవరెవరో మాకేమీ తెలియదు. ఎందుకంటే, కార్మిక ప్రతినిధులు 9 మంది ఉన్నారని వెలుతున్నారు. నేను కూడా ఒక సంస్థకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. 2 అక్షర మంది సభ్యులు కలిగిన సి.ఐ.టి.యు. సంస్థ. దాని ప్రాతినిధులను అక్కడ వేయలేదు. ఈ రకంగా కొంతమంది తమ చుట్టూ ఉండే వారితో కమిటీ వేయడం ద్వారా కార్మిక వర్గానికి అన్యాయం జరిగిందని కార్మికులు భావిస్తున్నారు కాబట్టి దానిని ప్రవర్తిర్చిస్తారా? 9-10 సి.ఐ.టి.యు ప్రాతినిధిని అందులో కలుపుతారా? ఇప్పుడు ఈ వి.డి.ఎ.ని అమలు ఉ. జరుపుతున్నామని అంటున్నారు. కానీ ఇది వేరు. వేజ్ రివీజ్ వేరు. వేజ్ రివీజ్ చేయకుండా వి.డి.ఎ.కి అప్పుడప్పుడు స్టేబ్లమెంట్స్ ఇస్తున్నారు కానీ ఇంజనీమెంట్ ఫ్యాక్టరీ సంబంధించి ఏమీ జరగడం లేదు. కాబట్టి సవరించిన కనేప వేతనాలు అమలుజరపడంకోసం ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? బేసిక్ గా వేజ్ రివీజ్ కి సంబంధించి మిమేమం వేజ్ అడ్వయిజరీ కమిటీ పిరియడికల్ గా రికమెండ్ చేయాలి. అలా చేయడం కోసం ఏమీ చర్యలు

తేసుకుంటారు. కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ లక్షలాదిమంది ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. వారందరినీ ఈ కనీస వేతనాల సవరణ క్రిందకు తేసుకురావడం లేదు. కాబట్టి ఈ కాంట్రాక్ట్ వర్కర్స్ కి పి.డి.ఎ. మొదలయినవీ వర్తించడానికి ఏమీ చర్యలు తేసుకుంటారు?

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- అధ్యక్షా, యూనియన్స్ నుండి 9 మంది సభ్యులను, యాజనాస్థానం నుండి ప్రతినిధులు 9 మందినీ, ఇండెపెండెంట్ సభ్యులు 9 మందినీ, ప్రత్యేక అప్రెంటిసులుగా 5 గురు మొత్తం 32 మందితో ఈ కమిటీ ఉంది. తరువాత ఆ వివరాలు తెలియజేయాలంటే తెలియజేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. కాంట్రాక్ట్ లేబర్స్ విషయానికి సంబంధించి కాంట్రాక్ట్ లేబర్ బోర్డ్ ని నియమించడం జరిగింది. బోర్డ్ కాంట్రాక్ట్ లేబర్స్ కి సంబంధించిన విషయాన్ని పరిశీలిస్తుంది. ఇప్పుడు కాంట్రాక్ట్ లేబర్స్ దినకూలిని పెంచడానికి ఒక ప్రపోజల్ తయారుచేయడం జరిగింది. అది త్వరలో అమలుజరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం.ఎ. గఫూర్:- బోర్డ్ లో నిజమయిన కార్మిక ప్రతినిధులు లేరు. కాబట్టి వారిని నియమిస్తారా లేదా మారుస్తారా?

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- బోర్డ్ ని నియమించడం జరిగింది. గత ప్రభుత్వం కొన్ని నిర్ణయాంతో ఈ బోర్డ్ ని నియమించడం జరిగింది. తిరిగి కొత్త బోర్డ్ ని నియమించేప్పుడు అన్ని యూనియన్స్ కి, అందరికీ ప్రాధాన్యత లభించేట్లు తగిన చర్యలు తేసుకొని నియమించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- మంత్రిగారు మినిమం వేజెస్ 1991 లో రివైజ్ చేయడం జరిగిందని అన్నారు. ప్రస్తుతం 1995 సంవత్సరంలో ఉన్నాం. ఎన్ని సంవత్సరాలకొకసారి మినిమం వేజెస్ రివైజ్ చేయాలి? దీనివల్ల ఎంతమంది కార్మికులకు ఎఫెక్ట్ అవుతుంది.

(శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

ఎలక్షన్ ముందు కాకిబట్టలు వేసుకున్నంత మాత్రాన కార్మికులకు సేవ చేసినట్లు అనుకుంటే....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కన్ఫ్లెక్ట్ టు ది సబ్జెక్ట్.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంద్రారెడ్డిగారికి లేబర్ మినిస్టర్ గా ఇవ్వమనండి, హోమ్ మినిస్టర్ వేరేవారికి ఇవ్వమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీజ్ ఫుట్ ఎ క్వశ్చన్.

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- ఎన్నికల ముందు కాకిబట్టలు అన్న ప్రస్తావనచేయడం మంచి పద్ధతీకారు.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- నేను జవాబు అడుగుకూ ఉంటే మంత్రులు ప్రొవైటేట్ చేస్తూ ఉంటే ఏమీ చేయాలి?

(అంతరాయం)

1991లో రివ్యెక్షన్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ఇక్కడ ఎ.బి.యు.సి., సి.బి.బి.యు.సి. టి.ఎన్.టి.యు.సి. వారు పెద్ద ఉర్రేంపు చేస్తూ అప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఉన్న శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు 1200/- వేజెస్ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ప్రైవేట్ కంపెనీ నావద్ద ఉన్నాయి. 1991లో రివ్యెక్షన్ చేశారు. మళ్ళా అప్పుడు రివ్యెక్షన్ చేస్తారు. 1994 న వి.డి.ఎ. అనౌన్స్ చేశామని అన్నారు. అప్పుడు ఎన్ని పాయింట్స్ ఎక్కువయ్యాయి. ఏ రేటు ప్రకారం ఇచ్చారు. కార్మికులకు మేనేజుంట్ వి.డి.ఎ. ఎంత దొరుకుతుంది.

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- కనీస వేతనాలు 5 సంవత్సరాలకొకసారి సవరించడం జరుగుతుంది. వి.డి.ఎ. పాయింట్స్ అనేవి మూలవేతనంలో అంటే ప్రతి రూ. 50/- కు 25 పైసల చొప్పున అంటే ఒక పాయింట్ కి 25 పైసల చొప్పున పెంచడం జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- వి.డి.ఎ. ప్రకారం ప్రస్తుతం వారికి ఎంత దొరుకుతుంది.

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- నిర్ణయించిన పతనాలను అనుసరించి పాయింట్ కి 25 పైసల చొప్పున లభిస్తుంది.

శ్రీ పి. రామయ్య:- కనీస వేతనాలు ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారి సవరించవలసి ఉంది. అది అనవాయితీ కానీ 4 సంవత్సరాలనుండి వేతనాలు సవరించలేదు. వ్యవసాయ కార్మికులకు 15.10.94 దాకా నోటిఫికేషన్ సవరించి ఇఫ్తా చేశారు. దానిని పైనల్వేజ్ చేశారో లేదా అఖిరిసారిగా ధృవీకరించి ప్రకటించారా లేదా కనీస వేతనాలను అమలు జరిపించడానికి స్టాబులైజర్ మిషనరీని ఏర్పాటుచేస్తారా లేదా అదే వేయకపోతే వ్యవసాయ కార్మికుల కనీస వేతనాలు అమలుజరపడానికి డిక్యుముక్కు లేకుండా ఆ నోటిఫికేషన్ అలాగే ఉంటుంది. అది ఇచ్చి ప్రయోజనం ఉండదు. కాబట్టి స్టాబులైజర్ మిషనరీ ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఈనాడు కార్మిక శాఖయొక్క ప్రాధాన్యత మనకు తెలుసు. వారికి ఉపాధికల్పించడం ప్రభుత్వ ధర్మం. దీనికి అందరూ అంగీకరించవలసిన ధర్మం ఎంతయినా ఉంది. ఇదివరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు రెండు సంవత్సరాలకొకసారి వేజెస్ రివ్యెక్షన్ చేయడం జరిగింది. తరువాత ఎందుకో అశ్రద్ధవహించడం జరిగింది. మిగతా ఉద్యోగస్థులందరికీ పే రివిజన్ చేసినట్లు వేరికి ఖర్చులనుబట్టి వారి అవసరాలనుబట్టి వేజెస్ రివ్యెక్షన్ చేయడం చాలా ముఖ్యం. ఆ విషయంలో పాటుపంట బోధాభిప్రాయం లేదు. కాబట్టి వెంటనే వేజెస్ రివిజన్ బోర్డ్ రికాన్స్ట్రీట్యూట్ చేయాలనే ఆలోచన ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడున్న బోర్డ్ నామినేట్ గా కలుస్తోంది. అంతేగానీ ఎంతమంది కార్మికులకి ఈ విధంగా

ఉండాలని వేర్పయింపడం లేదు. ఎవరికి వారు ఏ పరిశ్రమకు సంబంధించి వారే అడ్జస్ట్ చేస్తామని వారికింత ఇష్టమని అనడం, కార్మికులను కొంతమందిని ఉద్యోగాలనుండి తీసి పేయడం జరుగుతోంది. కాబట్టి ఈనాడు ఈ వేజ్ బోర్డ్ విషయంలో తప్పకుండా శ్రద్ధ తీసుకుంటామని ప్రవచనంగా మనవిచేస్తున్నాను. We shall reconstitute, and we shall re-vitalise the total institution.

శ్రీ ఎస్. వరహింహారెడ్డి:- కనీస వేతనాల సలహా సంఘంలో 32 మంది సభ్యులను పేర్కారు. దానిలో ఉద్యోగ ప్రశాసనాలకు సంబంధించి 9 మందిలో సి.ఐ.టి.యు. వారిని పేర్చుకోవాలని అధ్యక్షుల ఉంది. ఉన్నవారిలో సరయిన వారికి ప్రాధాన్యత లేనందువల్ల కార్మికులకు అన్యాయం జరుగుతోంది. కాబట్టి సి.ఐ.టి.యు. వారిని పేర్చుకుంటారా? పి.డి.ఎ.పి అనేక పంక్తులలో అమలుజరపడం లేదు. పి.డి.ఎ.ని పటిష్టంగా అమలుపరచడంకోసం పరిశోధన అధికారులకు ఆదేశాలు ఇస్తారా?

శ్రీ పరిటాల రవేంద్ర:- తప్పకుండా కొత్త బోర్డ్ వచ్చినప్పుడు ప్రాధాన్యత కల్పించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎస్.టి. రామారావు:- వారందరి సజెషన్స్ ఇవ్వమనండి. ఏ విధంగా అయితే శ్రామికులకు పంక్షేమం కల్పించగలమో ఆ విధంగా ఉండాలని తెలియజేస్తూ మంత్రిగారికి సజెషన్స్ ఇవ్వమనండి. దాని ప్రకారం మేము అమలుచేస్తాము. అసలు ఇది సరిగ్గా జరగడం లేదని చెప్పాను. ఏ పరిశ్రమకు ఆ పరిశ్రమలే అనాటికక్కడే ఏదో అడ్జస్ట్ చేయడం జరుగుతోంది. ఒక పద్ధతి ప్రకారం కాస్ట్ ఇండెక్స్ ఇలా ఉందనీ, ఈ విధంగా ఉండాలనీ, ఈ విధంగా అమలుచేయాలనీ, యజమానులు కూడా ఆ విధంగా ప్రవర్తించాలని అందరి గురించీ పేర్కొంటూ ఏమీ చెప్పలేదనీ, నా అభిప్రాయాన్ని అందరికీ సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. అందరికీ తమ తమ అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఒక పద్ధతి ప్రకారంగా క్లౌజింగ్ వలన వేధానం ద్వారా శ్రామికులను రక్షిద్దాం అనుకునేవారు కావాలి. అటువంటి వారిని మంత్రిగా తీసుకోవాలి. కేవలం పార్టీ విధానం అనుసరించేవారు కాకుండా శ్రామికులను పూర్తిగా రిప్రజెంటే చేసేవారిగా ఉండాలి. ప్రత్యేకంగా పరిశ్రమలో ఉన్న శ్రామికులను వ్యాయం చేశారే ఉదాత్తమయిన విధానం ద్వారా అన్ని చర్యలు తీసుకోవాలనే నా మనస్థితి ఉంది. కాబట్టి అందరూ తమ తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేస్తే ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఫ్లెక్సిబిల్ మేముందనీ తమద్వారా సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జాగ్జీవరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారు రెండు సంవత్సరాకొకసారి వేజ్స్ రివైజ్ చేయాలని అన్నారు. కానీ మంత్రిగారు 5 సంవత్సరాకొకసారి రివైజ్ చేయాలని అన్నారు. కానీ రెండు సంవత్సరాలకొకసారి చేయాలి. కాబట్టి ఫోర్స్ లీడర్స్ అందరినీ పిలిపించి ముఖ్యమంత్రిగారు మేటింగ్ పెట్టిస్తే సజెషన్స్ ఇవ్వడానికి వేలుంటుంది, కాబట్టి మేటింగ్ పెట్టించమనండి.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- 5 సంవత్సరాల గడువు ఇవ్వలేదు. ప్లెస్ ఇండెక్స్ ప్రకారం వారి జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుతూ వుంటాయి, తగ్గుతూ ఉంటాయి. కాబట్టి ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని అందరితో ఒక మీటింగ్ ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతుంది, అప్పుడు వారి అభిప్రాయాలను ఇవ్వమనండి. తరువాత ప్రభుత్వం తగిన విధంగా పర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ శామితులకు అన్యాయం జరగడానికి 9.20 వేలు లేదు. ప్రభుత్వం పూర్తిగా వారిపట్ల ఉండని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమను ఉ. యాజమాన్యం నిర్వహించ లేకపోతే శామితులకు ఇచ్చేయండి, హాండ్ ఓవర్ టు ది లేబర్. శామితులను మాత్రం దగా చేయడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యంగా చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి సభ్యులు తమతమ విలువైన అభిప్రాయాన్ని మంత్రీగారికి ఇవ్వండి, తప్పక చేద్దాం. వారికి రక్షణ కల్పించగలుగుతాము. శామితులు ఎవరైతే నెత్తురు దారపోస్తున్నారో మన ప్రగతి కోరుకుంటున్నారో అటువంటి వారికి సరైన జీవితాన్ని ప్రసాదించుదాము. వారి బిడ్డలకు సరైన జీవితాన్ని, నీవాసాన్ని ఇద్దాం. ఇవన్నీ ముఖ్యమన ధర్మాలు. కాబట్టి ఈ విషయంలో సభ్యులు తమ తమ అభిప్రాయాలు మంత్రీగారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిపావ్. నితర్ రెడ్డి (నర్సపూర్):- కనీస వేతనాల సంఘంలో కార్మిక సంఘాల నుంచి 9 మందిని వేశారు. వారి పేర్లు చెప్పండి. ఈ సంఘంలో ఎ.ఐ.టి.యు.సి. నుంచి ఒక సభ్యుని వేశారా? లేదా? కనీస వేతనాల చట్టం అమలుజరుగుతోందా? లేదా? కనీస వేతనాల చట్టాన్ని పకడ్బందీగా అమలుజరిపే నిబ్బందిని వేసి ప్రతి ప్లాక్ క్లర్ కి వెళ్లి కనీస వేతనాలచట్టం అమలుజరిగేలా జిల్లా స్థాయిలో సంఘాలు వేసి అమలుపరుస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవన్నీ మీరు మీటింగ్ లో చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- ఏ విధమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి, ఎప్పుటికప్పుడు అమలు జరుగుతోందా? లేదా? అనేది పర్యవేక్షించడానికి అవసరమైన కమిటీని కంపోజ్ చేసుకొందాము. మీరు సూచనలు ఇవ్వండి. అందరూ సూచనలు ఇస్తే దాని గురించి ఆలోచిస్తాము.

పోడిలి, టంగుటూరు మధ్యగల రోడ్డుపైనున్న కల్యర్లుల దుస్థితి

6-

*545-(డబ్ల్యు)-శ్రీ డి. ఆంజనేయులు (కొండెపి):- రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపదరా:

(అ) పోడిలినుంచి కొండెపి మీదుగా టంగుటూరు వోపు రోడ్డుపై గల కల్యర్లుల శిథిలావస్థలో ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) సదరు రోడ్డుకు గళ నాలుగు సంవత్సరాలుగా మరమ్మతులు చేయని విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, సదరు రోడ్డును మరమ్మత్తు చేయుటకు తీసుకున్న వర్యలెవ్వి?

రోడ్డు, భవనాలు, ఓడరేవుల శాఖమంత్రి (శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు):-

(ఆ) కొండెపి మీదుగా వొడిలినుండి అంగుటూరు వెళ్లే రోడ్డులో శిథిలావస్థలో ఉన్న కల్వర్సులు లేవు.

(అ) గత నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ రోడ్డు మీద రూ. 54.92 లక్షల ఖర్చుతో మరమ్మత్తు పనులు నిర్వహించడం జరిగింది.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ డి. అంజనేయులు:- అధ్యక్షా, వొడిలినుండి కొండెపి మీదుగా అంగుటూరు వెళ్లే రోడ్డు గురించి 54 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసినా మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కానీ ఈనాడు వొడ్డిపాటి వర్షం వడితే ఒక అంగుటూరు మరొక అంగుటూరుకి వెళ్లే పరిస్థితి ఉంది. కలీవర్షాలు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి. ఈ విషయమై ప్రజలు అందోళన చెందుతున్నారు. కలెక్టర్ గారు వచ్చి ఇన్స్పెక్ట్ చేసి వెళ్లారు. తమరు ఇప్పటికైనా కొంత ఫండ్స్ ఇచ్చి రోడ్డు బాగుచేస్తారా? చేస్తే ఎప్పుడు చేస్తారు.

శ్రీ సిహెచ్. అయ్యన్నపాత్రుడు:- గత నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ఈ రోడ్డు మీద 54 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఈ రోడ్డు మొత్తం వొడవు 63 కి.మీ. దీనిలో 5 కలీవర్షం, 21 డిప్స్, కాజీవేస్ ఉన్నాయి. డిప్స్ వల్ల రోడ్ బ్రాన్స్ వోల్టేజీ అంతరాయం కలుగుతోంది. ఇప్పటికే ఇబ్బంది కలుగుతున్న మాజీ వాస్తవమే. ఈ కలీవర్షాలను, డిప్స్ ని బేకప్ చేయడం కోసం ప్రభుత్వపరంగా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. మూడు రోడ్ డిప్స్, రెండు కాజీవేలు బేకప్ చేయాలని ఆరు లక్షల రూపాయలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగిందని తెలియచేస్తున్నాను. కాజీవేస్ ముష్ఫే మూడవ కి.మీ. దగ్గర ఒక లక్ష రూపాయలతో, 26వ కి.మీ. దగ్గర రెండు లక్షల రూపాయలతో శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. అలాగే రోడ్ డిప్స్ 26 వ కి.మీ. దగ్గర ఒక లక్ష రూపాయలతో ఒకటి, 31వ కి.మీ. దగ్గర లక్ష రూపాయలతో మరొకటి, 39 కి.మీ. దగ్గర లక్ష రూపాయలతో డిప్స్ బేకప్ చేయడం జరిగింది. మిగిలినవి ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో గ్రాంట్లు పెట్టి చేయడం జరుగుతుందని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పి. భారత (సత్తనపల్లి):- గుంటూరు జిల్లా అమరావతినుంచి సత్తనపల్లి రోడ్ లో ఒక బ్రిడ్జ్ కూలి పోవడంతో దాని మరమ్మత్తుకు 10 లక్షల రూపాయల ఎస్టిమేషన్ చేయడం జరిగింది. దానికి ఆర్. అండ్ బి. వారు ఆ వంతెనను నిర్మించడం గురించి నిధులు కేటాయిస్తారా? దీనిని తక్షణం-కేసుకోకపోతే ప్రయాణికులకు ఇబ్బందులు ఎదురై అగోచ్య పరిస్థితి ఉంది.

శ్రీ సిపాట్ అయ్యన్నపాతుడు:- మొదటి ప్రశ్నలో సమాధానం చెప్పడం జరిగింది 1312 కోట్ల రూపాయలతో వరల్డ్ బ్యాంక్ స్కేమ్తో ఇటువంటి బ్రిడ్జిస్ బేకప్ చేయడం కోసం మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేయడం జరిగింది. దీనితో ఈ బ్రిడ్జి తీసుకోవడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

గామవాక మున్సిపాలిటీలో అనధికారిక నిర్మాణాలను క్రమబద్ధం చేయుట

7-

*839- శ్రీ జి. బాబురావు (చేపురుపల్లి):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) విశాఖపట్టణం జిల్లా గామవాక మున్సిపాలిటీలో జరిగిన అక్రమ నిర్మాణాలను క్రమబద్ధీకరించిన విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, వాటి సంఖ్య ఎంత; అందుకు అనుసరించిన పద్ధతి ఏమి?

మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖమంత్రి (శ్రీ బి.వి. మాహన్రెడ్డి):-
(అ) అవునండీ.

(ఆ) 683 అనధికృత నిర్మాణాలకుగాను, 116 అనధికృత నిర్మాణాలను క్రమబద్ధం చేయడమయింది. అనధికృత నిర్మాణం క్రమబద్ధీకరణ కోసం మార్గదర్శక సూత్రాలను 14.8.92 తేదీ గల మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ ఆర్డీ.నెం 1235 జి.ఓ. లో జారీచేయడమయింది. (ప్రతులను సభాసమక్షంలో పుంచడమయింది).

శ్రీ జి. బాబురావు:- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం స్టేలు ప్లాంట్ వచ్చిన తరువాత గామవాక ప్రముఖత పెరిగిన విషయం మేకు తెలుసు. అక్కడ కొన్ని వేల అక్రమ కట్టడాలు వున్నాయి. మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానంలో 683 అక్రమ కట్టడాలు ఉన్నాయని, అందు 116 కట్టడాలను క్రమబద్ధీకరణ చేశారని అంటున్నారు. 1992 లో ఒక జి.ఓ. ఇస్కూ చేశారని అంటున్నారు. నేను మనవిచేసింది ఏమంటే 1990 నుంచి 1994 వరకు ఎన్ని అక్రమ కట్టడాలను క్రమబద్ధీకరణ చేశారు ఇండ్ల కాకుండా సినిమా హాలులు, హాస్పిటల్స్, మల్టీ స్టోరీడ్ బిల్డింగ్స్ అసలు ప్లాన్స్ లేకుండా కట్టారు వాటిని కావాలని నామినల్ పెనాల్టీ వేసి 1991 లో అక్రమంగా ఒక జి.ఓ. జారీచేసి వాటిని క్రమబద్ధీకరణ చేశారు. అది కూడా 600 స్క్వేర్ యార్డ్స్ ఉన్న ప్లెంత్ ఏరియాను 150 స్క్వేర్ యార్డ్స్ గా ఉందని ఆ 150 కే పెనాల్టీ కట్టిన సంగతులు వున్నాయి అలాంటివి 9.30 ఎన్ని ఉన్నాయో చెబుతారా? అలాగే స్క్వేర్ మీటరుకు జి.ఓ.నెం.92 లో ఎంత రేటు ఉంది. మేరు పినల్ పెనాల్టీ వేశారు? 200 మీటర్లు దాటితే ఎక్కువ అవుతుందని అన్నీ కూడా 200 స్క్వేర్ మీటర్లు లోపలే వున్నాయి. ఇంకో విషయం మే దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. 30 అడుగులు ఇసిటు 80 అడుగులలో 6 సినిమా హాలులు కట్టారు. 30 అడుగులు వెడల్పు

80 అడుగులు పొడవుతో సినిమా హాల్స్కుకి ఎట్లా సరిపోతుంది? దానికి పార్కింగు ప్లేస్ ఎక్కడ ఉంటుంది. సినిమా అయిపోయిన తరువాత ప్రజలు బయటకు ఎలా వస్తారు? ఇది చాలా పెద్ద సమస్య. ప్రధాన మంత్రిగారి దృష్టికి వెళ్ళింది ఈ సమస్య. ఆయన ఒక అనన్సికరీసి చిలిచి ఇయ్యూ విశాఖపట్టణంలో ఏమన్నా మిగిల్చావా? ఇంకా ఏమైనా ఉన్నాయా లేదా అని కూడా అడగవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. కాబట్టి దీనిని సీరియస్గా తీసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుస్తున్నాను. కొన్ని వేల అక్కర కట్టడాలు కట్టారు. విశాఖపట్టణంలో 2 అడుగులు, 9 అడుగులు రోడ్లు ఉన్నాయి. విశాఖపట్టణంలో 8 అడుగుల వెడల్పు, 9 అడుగుల వెడల్పు రోడ్లు ఎట్లా సరిపోతాయి. హౌస్ కమిటీ వెయిలని మంత్రిగారిని కొరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. మోహన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, 5 సంవత్సరముల సమాచారం అడిగారు. అక్కర కట్టడాల సంఖ్య 1991 లో 213, 1992 లో 135, 1993 లో 177, 1994 లో 103, 1995 లో 55. మొత్తం 683. అక్కర కట్టడాల సంఖ్య రెగ్యులర్లైతే చేయబడినవి 1991 లో 30, 1992 లో 18, 1993 లో 46, 1994 లో 20, 1995 లో 2, మొత్తం 116. అదేవిధంగా కూలకొట్టబడినవి 1993 లో 2, 1994 లో 1, మొత్తం 3. అదే విధంగా కోర్చుద్వారా శిక్షింపబడినవి 1991 లో 123, 1992 లో 117, 1993 లో 99, 1995 వచ్చేటప్పటికి ఏమిలేదు. అదేవిధంగా కోర్చుద్వారా పెండింగులో ఉన్న కేసులు 1993 లో 30, 1994 లో 92 మొత్తం 112. అధ్యక్షా, 116 అక్కర కట్టడాల నిర్మాణా కులకు రెగ్యులర్లైతే వేసే దానికి 19,440 రూపాయలు పెనాల్టీ వేయబడింది. 399 కేసులు ప్రాసెక్యూట్ చేయగా 1,46,650 రూపాయలు పెనాల్టీ వేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేసి ఒకటే. ఎక్కడైనా అవకతవకలు జరిగాయని చెబితే వెంటనే దాని మీద అధికారులకు చెప్పి సక్రమంగా విచారించి చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం దాని యొక్క ప్రాముఖ్యత చూస్తూ ఉంటే ఈ అక్కర కట్టడాలు ఏమే బాగాలేదు. ఎందుకంటే వైద్యబాధు తరువాత గమనించవలసింది విశాఖపట్టణాన్ని మహానగరం వేద్దామని మనం అనుకుంటే ఈ కూలకొట్టబడిన మొత్తం మూడు కట్టడాలవల్ల నాకేమీ నష్టం కలగడం లేదు. కాబట్టి హౌస్ కమిటీ వేయండి. We will appoint a House Committee to go into all these things. I am putting all those things before the House Committee. It will be on record. I am giving full powers to the Committee. ఎవరు ఎట్లా చిల్చింగు వేస్తున్నారు అనేది పూర్తిగా పరిశీలించి అంకా ఇన్ఫర్మేషన్ ఇచ్చినట్లుంటే అక్కరమంగా పర్మిషన్ లేకుండా కట్టిన వాటిని కూలగొట్టి సర్వేన విధానంలో విశాఖపట్టణాన్ని ఘనం నిర్మించుకోవడం చాలా అవసరం. కాబట్టి మన పట్టణం గౌరవంకోసం, రాష్ట్ర గౌరవంకోసం ఈ విధానాన్ని పట్టుదలతో అవలంబించాలని మే అందరికీ వేసే సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ కమిటీ చేయడానికి ఒప్పుకొన్నందుకు మేధావర్త వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. విశాఖపట్టణంలోని గామవాకకు సంబంధించినటువంటి ఈ అంశాన్ని బాబురావుగారు ప్రస్తావించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు దయతో దీని విషయంలో స్కోపు ఎక్కువ చేస్తే బాగుంటుంది. వారికి 2 విషయాలు మనవిచేస్తాను.....

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, అక్కడ ఎవరు అక్కమంగా కట్టారు. ఏవిధంగా అక్కమంగా అక్కడ ఇళ్లు కట్టుకొన్నారు? ఏ విధంగా అక్కడ స్థలాలు అక్కమించారు? అది పూర్తిగా..... I am putting all these things before the House Committee. ఎవరు అక్కమంగా అక్కమించినా, ఏ అస్సీని వారు అక్కమంగా అక్కమించినా వాళ్లు లేవలేకపోయినా ఏవిధంగా కట్టడాలు కట్టారు. కట్టినా లెసెన్సు లేకుండా కానీ, పర్మిషన్ లేకుండా కానీ కట్టినవి పూర్తిగా విచారించండి. I am giving full powers to the House Committee.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా విపులీకరంగా చెప్పినా జవాబులు కేవలం 2 అంశాలకు మిగిలి వున్నాయి. మోహన్ రెడ్డిగారు జి.ఓ.ను చాలా చాకచక్యంగా స్పష్టం చేయడానికి ఇచ్చారు. ఈ జి.ఓ. రాష్ట్రం మొత్తానికి సంబంధించినది. జి.ఓ. 87 ఇవ్వడం వల్ల అక్కమ నిర్మాణాలను క్రమబద్ధీకరణ చేయడం కొనసం అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిర్ణయానికి వచ్చింది. ఈ జి.ఓ. కేవలం 6 మాసాలు మాత్రమే అప్పికమల్ అవుతుంది. 1991 లోనే ఈ జి.ఓ. పరిసమాప్తం కావాలి. అయితే 1991 లో అప్పటి కాంగ్రెస్ పార్టీ ముఖ్యమంత్రిగారు శాసనసభలో జవాబు ఇస్తూ 1987, 1988 వరకే రాష్ట్రంలో 7 లక్షలు అక్కమ నిర్మాణాలు ఉన్నాయని శాసనసభలో చెప్పడం జరిగింది.

Mr. Speaker:- But this question is pertaining to Gajuwaka.

Sri Ch. Vidyasagara Rao:- Sir, but this answer is pertaining to the entire Andhra Pradesh.

Mr. Speaker:- Any way the House Committee has been constituted.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, తొరమ్మి ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్ విషయం గురించి వారినే ఇవ్వమనండి. ఇష్ట ప్రకారం వేసుకోండి. విశాఖపట్టణానికి అన్యాయం జరగకుండా ఉండాలి. అక్కమంగా స్థలాలు అక్కమించకుండా ఉండాలి. ప్రభుత్వ అస్తులను

చిరక్వింబాల్. మేరు ఏవిధంగాబరమ్మ, ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్ ఇన్సూరో ఇవ్వండి లేదా ఏ విధంగా వేదామో చెప్పండి Anything whatever you say....

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir, Sir....

Mr. Speaker:- What more do you want? Do you want it to be extended to the whole State?

శ్రీ, సెపాట్ వీధినాగరరావు:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు నెలవ ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ కమిటీకి అంగీకరించారు కాబట్టి ఈ సమస్య శాశ్వత పరిష్కారం కావడం కోసం ఒక నెలపని; వారు దానిని టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్ లో పెడితే అయిపోతుందో. 1991 లోనే, ఒక్కల అక్కమ నిర్మాణాలు ఉన్నాయి, అది వాళ్లు ఒప్పుకొన్నారు. అది మళ్ళీ 1992 లోను పూర్తిచేస్తామని అనుకొన్నారు. వాడం వాళ్ల ప్రభుత్వం పోయింది. ఇప్పుడు గొప్పంతో అక్కమ నిర్మాణాలు గాబువాకతోవాటు 15 లక్షలు వున్నాయి. ఇవి అన్న రెగ్యులర్మెంట్ చేయాలంటే మంత్రిగారు మరొక జి.ఓ. జారీచేయాలి. ఈ జి.ఓ. అప్లికబుల్ కాదు. జి.ఓ. 1235 కాని 87, 92 కాని అప్లికబుల్ కాదు. కేవలం 6 నెలలు మాత్రమే ఉంటాయి. డిమ్మట హౌస్ బీన్ ఎక్సెప్టర్ అనుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు దీనితో ఒక కాంపిహెన్సివ్ జి.ఓ. ఇచ్చి రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి దాదాపు 15 లక్షలు అక్కమ నిర్మాణాలు క్రమబద్ధీకరణ చేయాలి. ఈ జి.ఓ. ప్రకారం కేవలం 200 స్క్వేర్ యార్డుల పరిధి మాత్రమే దాని క్రిందకు వస్తుంది. ఎక్కువ ఉన్నటువంటి భవనాలు బిల్డింగ్స్ ఉన్నాయి. హౌస్ కమిటీ ఉన్నా మనం తేసుకొనటంవంటి చర్యలు లేవు. కాబట్టి ఒక కాంపిహెన్సివ్ జి.ఓ.ను సమగ్రంగా ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారులతో జారీ చేయించి అక్కమ నిర్మాణాలను క్రమబద్ధీకరణ చేయించినట్లయితే రాష్ట్రానికి సంవత్సరానికి 30 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తుంది. కాంపౌండు ఫ్లోట్ 50 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది. కాంపిహెన్సివ్ జి.ఓ.తో పాటు హౌస్ కమిటీలో టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్ లో ఇవి అన్నీ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి అక్కమ నిర్మాణాలు ప్లస్ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఇచ్చినటువంటి ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ అన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని కాంపిహెన్సివ్ జి.ఓ. టెరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్సెస్ లో ఇవి అన్నీ ఇన్ క్లూడ్ చేయాలని మే ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, కాంపిహెన్సివ్ జి.ఓ. తరువాత చూద్దాము. ముందు హౌస్ కమిటీకి అవకాశం ఇచ్చాము... వెళ్లి చూడండి, విశాఖవద్దాన్ని ఏవిధంగా వేస్తారో మేరు. The Terms of Reference will be decided as per the requirements of the case. కాబట్టి దీనిని మేరు పరిశీలించి పెంటన్ నాకు 3 నెలల లోపల సమగ్రమైనటువంటి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి ఇవ్వండి. మేము దానిని తూచా తప్పు కుండా అమలుచేయడానికి సాధ్యమౌతుంది. ఎవరు అన్యాయం చేసుకొంటున్నారు, ఎవరు అక్కడ ప్రభుత్వ భూమిని కానీ ఇంకోటి కాని ఏ విధంగా అక్రమించి కట్టడాలు

సాగిస్తున్నారో వివరంగా మీరు రిపోర్టు ఇవ్వండి. Then we will see.

9.40 | Mr. Speaker:- Question Hour is over. Three more questions
ఉ. | are left over. Answers to them are deemed to have been
given.

**CONVERSION OF GOVERNMENT HOSPITALS AT KURNOOL, VIJAYAWADA
AND VISAKHAPATNAM AS SUPER SPECIALITY HOSPITALS**

8-

*555-Q.- Sri D.S. Redya Naik (Dornakal):- Will the Minister for Health and Medical be please to state:

(a) whether there is any proposal to make the General Hospital at Kurnool, Vijayawada and Visakhapatnam into Super Speciality Hospitals; and

(b) if so, when?

Minister for Health and Medical (Sri A. Madhava Reddy):-
A-(a)-No, Sir.

(b) Does not arise.

REORGANISATION OF POLICE SETUP

9-

*446-Q.- Sri Baddam Bal Reddy (Karwan):- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Government are contemplating to reorganise the police set up on modern and scientific lines; and if so, the details thereof;

(b) whether the Home Ministry is making efforts to seek a financial help from the Union Government in this regard; if so, how much; and

(c) whether the Government is planning to constitute public relations committees with prominent people from

different sections of society in Rayalaseema; if so, the details thereof?

Minister for Home (Sri P. Indra Reddy):- A-(a) No, Sir.

(b) But under the scheme of Modernisation of the State Police Force from 1990-91 to 1994-95 the Government of India have released a total sum of Rs. 643.53 lakhs.

(c) No, Sir.

**ESTABLISHMENT OF SUB-REGISTRAR OFFICE IN
TRIBAL MANDALS OF ADILABAD DISTRICT**

10-

*547-(A)-Q.- Sarvasi A. Govind Naik (Khanapur) and G. Hanmanth Rao (Luxettipet):- Will the Minister for Revenue be please to state:

(a) whether it is a fact that there is no Sub-Registrar Office anywhere between Nirmal and Manchiryal which are situated at a distance of 150 K.Ms;

(b) whether it is also a fact that there is no Sub-Registrar Offices in 10 Girijan Mandals of Adilabad District; and

(c) if so, whether there is any proposal to open Sub-Registrar Offices in one of these Mandals?

Minister for Revenue and Finance (Sri N. Chandrababu Naidu):- A-(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, కృష్ణవత్సం ధర్మత్ పవర్ స్టేషన్ గూర్చి నీన్న మేము ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఈ సెషన్స్ అయ్యేలోపు చెప్పతాను. ప్లీజ్ make your seats.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముఖ్యరాజాద్):- సభా హక్కులకు సంబంధించిన నోట్సు ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎప్పుడు యిచ్చారు?

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- ఇప్పీ రెండు రోజులు అయింది. మైకు యిస్తే చెప్పతాను.

Mr. Speaker:- I will look into that.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, సభా హక్కులకు సంబంధించి నోట్సు ఇచ్చాము

Mr. Speaker:- Within half-an-hour I will let you know on that.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మద్యపాన నిషేధానికి సంబంధించి బహిరంగంగా.....

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- That has been disallowed and the communication regarding this was given to you.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- ఇలా చేస్తే ప్రజలెమనుకోవాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీజ్ ప్రివిలేజ్ నోట్సు గూర్చి చెప్పారు. దానిని డిజెలవ్ చేసిన తరువాత యిక్కడ చెప్పడం అన్నది వుండదు.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఆ మాట ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో చెప్పాలి. మేము కూడా దానిని పెల్లికం చేస్తున్నాం. వార్షిక్తాము.

Mr. Speaker:- That is left to the Government. That does not come under Privilege, that is why I have disallowed it.

That matter was communicated to you also. An announcement with regard to this was made on the Floor of the House.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- రాష్ట్ర శాసనసభలో అర్జన్స్ ఏరీయా.....

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- బయట మాట్లాడితే సభ ఎందుకు?

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అలా మాట్లాడేటట్లయితే యిక్కడ ఈ సభ ఎందుకు?

Mr. Speaker:- The issue has been already announced in the House, yesterday itself, I suppose. ఇది ప్రీవీలెజ్ క్రింద మేరు యిచ్చారు. ఇప్పుడు జేరో అవర్లో మేరు చెప్పండి. That has been disallowed and it has been communicated also. That was announced on the Floor of the House.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, యిది....

(అంతరాయం)

Mr. Speaker:- Kodanda Reddy Garu, do not deviate from the procedure. Please take you seat. I will repeat again. Your notice has been disallowed and that has been communicated to you. It was declared on the Floor of the House also. No question of going back again. If you want to raise the same issue you can raise it in the Zero Hour. Only in Zero Hour, I will permit you.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటనను మేము వెల్లెకం చేస్తాం. కానీ...

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేరు దానిని గూర్చి జేరో అవర్లో మాట్లాడండి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- నాకు ప్రత్యేకంగా అవకాశం ఇవ్వాలి.

Mr. Speaker:- In Zero Hour, you can raise the same from your Party side. Please take your seat. I request all Members to take their seats.

(అంతరాయం)

I request all Members to take their seats. Mr. Mallesh, you please take your seat. If anybody wants to speak, they can go outside and speak, but not here. Do not put me in trouble.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గత శాసనసభలో అర్బన్ ప్రాంతంలో భూముల గురించి ఈ శాసనసభలో గౌరవనీయ రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేశారు. పబ్లిక్ ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ఈ భూములను అనాధర్మిగా అన్యాయంగా అయిన భూములను స్వాధీనం చేసుకుని క్రమబద్ధీకరించి ఆ భూములను భూమి లేని వారికి ఇచ్చి లేనివారికి 75 గజాల పొడవున యిస్తాం అన్నారు. కానీ దరద్దొడ్డం ఏమంటే ఈ ప్రకటన జరిగిన నెలరోజులు గడవక ముందే వరంగల్ పట్టణంలో 150 ఇళ్లు దాదాపు 10 సంవత్సరాలనుంచీ అక్కడ నివాసం వుంటున్నవారు, మునిసిపల్ ఓట్లు కూడా వేశారు వారు - అలాంటి వారి ఇళ్లను వారు యిళ్లలో లేని సమయంలో అతి దారుణంగా కూర్చి వేశారు. అడ్డం వచ్చిన ముసలి, ముతక, చిన్నవారిని వివక్షత లేకుండా చేతికి వచ్చినట్లుగా బాధారు. పైగా ఆ పొలాన్ని అమ్ముతున్నాం అని అక్కడి కమీషనరేట్ వారు ప్రకటించారు. మరి యిది ఏరకమైన నిర్ణయం చెప్పండి. ప్రభుత్వం యిచ్చిన నిర్ణయాలకు వెలువ ఏమిటి? దానితోబాటు యిక్కడ సెక్యూరిటీయట్ రోడ్డులో వాస్తు ప్రకారంగా, శాస్త్రీయంగా కొన్ని ఇబ్బందులున్నాయని అక్కడ నివశిస్తున్న గుడ్లె వాసులకు ఎటువంటి నోటీసు యివ్వకుండా ఆ ఇళ్లనన్నిటిన్ కూర్చివేశారు. అలా ఏదో వాస్తు శాస్త్రప్రకారం తమకు గేటు నిర్మించుకునేందుకు ఆ ప్రదేశం ఉన్నట్లయితే అన్నేళ్లనుంచీ కాపురాలుంటున్న ఆ ప్రాంత ప్రజలకు ముందుగా నోటీసు యివ్వాలి. వారిని అక్కడినుంచి షిఫ్టుచేయాలి. మరి యిప్పుడు వారు అలాకాకుండా తాము ప్రకటించిన విధానాలకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించడం ఏవిధమైన న్యాయమని నేనడుగుతున్నాను. అలాగే తీరుపతి పట్టణంలో ఏనాడో మహారాజులు, దాదాపు 1911లో అనుకుంటాను - చిత్తూరు జిల్లాగా ప్రకటించినప్పుడు ఆ ప్రాంత ప్రజలు 3 వేల 288 మంది మాత్రమే ఉన్నారు. మరి నేడు జన సంఖ్య చాలా పెరిగింది. అలాడు సర్వేను ఇనాం పేరుతో యివ్వబడిన పొలం దాదాపు 3 వేల ఎకరాల పొలాన్ని 1956 లో ఇనాం అబాలిషన్ యాక్టు క్రింద రద్దుచేసి పట్టాలు యిచ్చారు. తరువాత అక్కడ ఉన్నటువంటి ఆ ప్రాంత ప్రజలు ఆ భూములను కొనుక్కున్నారు. ఒక లక్షా యాభైవేల మంది నివసించే ప్రాంతంలో ముందుగా 10 వేల కుటుంబాలకు నివేశన భూములు యిచ్చారు. ఆ తరువాత ఆ ఇనాం భూములు వేరులు మారి, 30, 40 సంవత్సరాలనుంచీ ఆ భూములు పట్టాల రూపంగా ప్రజలు కొనుక్కున్నారు. అక్కడ ఇళ్లు, హోటళ్లు కట్టుకున్నారు వారు. తమపై ఏమిటంటే

దేవస్థానం వారు 10 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో డ్లైనేజ్ సిస్టం కోసం ఆ పొలాలను కొన్నారు అంటే యిది చాలా కేలకమ్మైన సమస్య. అలాగే యింకా అనేక అవసరాలకోసం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు పెట్టి దేవస్థానం వారు తమ ఉద్యోగస్థులకు భూములు కొన్నారు. అలా క్రయవిక్రయాలు సాధించిన వారికి దేవస్థానం వారు బాంకులద్వారా కూడా అప్పులు యిప్పించారు. ఇళ్లు కట్టించారు. యిప్పుడు వారు పట్టాలను కూడా కలిగి వున్నారు. అలాంటి వారినీ ల్యాండ్ గ్రాబర్స్ అన్న పేరుతో శిక్షిస్తున్నారు. అక్కడ ప్రస్తుతం అశాంతి, గందరగోళ పరిస్థితులు ఏర్పడి వున్నాయి. మరి ఈ విధంగా పట్టాలు వుండే ల్యాండ్ గ్రాబర్స్ గా యిబ్బందులు పడుతున్నారు వారు. మరి ఈ పరభుత్వం పాలన ఏమిటసలు? అది తెలియజేయవలసిందిగా తమద్వారా యిక్కడ యిప్పుడు రెవెన్యూ మంత్రిగారిని తెలుప వలసిందిగా కోరుతున్నాను. కనుక పై విషయాలన్నీబోనీ తమరు గమనించి సరైన చర్యలు వేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వరంగల్ జిల్లాలో ఇండ్లు కూల్చిన విషయం. వాస్తూ అంటూ సెక్యూరిటీయట్ వద్ద ఇండ్లు కూల్చివేత, తిరుపతి దేవస్థానం ఉద్యోగుల యిళ్లు పట్టాల తొలగింపు వంటి సంఘటనలపై మంత్రిగారు తప్పనిసరిగా ఒక స్పష్టమైన ప్రకటన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ సంఘటనలో పరభుత్వ నిరంకుశ వైఖరికి వ్యతిరేకిస్తున్నాను. తప్పకుండా బాధితులకు నష్టపరిహారం యిప్పించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పోయిన శాసనసభ సమావేశంలో శ్రీ చంద్రబాబు నాయుడుగారిని అన్నమాచార్య బ్రహ్మ భూములు అన్యాయాంతం కాకుండా చూడవలసిందిగా కోరాము. వారు అలాగే వేస్తామని ప్రామీస్ చేశారు. అక్కడికి మేము మొన్న కమిటీతో వెళ్లినప్పుడు గమనించింది ఏమిటంటే దాదాపు 10 వేల మంది కుటుంబాలకు, 10, 15 సంవత్సరాలనుంచే నివసిస్తున్న వారికి యిళ్లు ఖాళీచేయమంటూ నోటీసులివ్వినట్లుగా గమనించాం. కమిటీతో శ్రీ బోడేపూడివారు, శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణగారు, శ్రీ గోపాలకృష్ణ 9-50 రెడ్డిగారూ, ఇతర అన్ని పార్టీలవారం తిరుపతి వెళ్లడం జరిగింది. ఈ భూమి ఉ. అంతా మాకు సంబంధించినదని బి.టి.డి. వారునోటీసు యిచ్చారు. అది కరెక్ట్ కాదు. బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారూ కూడా చెప్పారు. ఎందుకంటే బి.టి.డి. వారే కాంపెన్సేషన్ పే వేసి భూములు తీసుకున్నారు. అందుకని ఎడవర్సి పోడిషన్ ఉంది. సెగెటివ్ గా కూడా ఉంది. అందువేత ఇబువంటి ఉత్తరువులు ఆపుచేయడానికి అందులో చంద్రబాబు నాయుడుగారి స్వంత జిల్లా. తిరుపతి అంటే ఆయనక కూడా ప్రేమ. వారిని కూడ జనం అడుగుతూ ఉంటారు నాకు తెలిసినంతవరకు. 10 వేల మందిని ఒక్కసారి ఆపేరిట్ చేసి ఈ పోషల్ కాన్షిక్స్ వేపు ప్రయాణం చేస్తే కాదు. నిజముగా రెగ్యులర్ డివేషన్ చేయవలసింది ఏమైనా ఉంటే - ఏదో బిల్లు కూడా పెట్టారు. నాకు తెలిసినంతవరకు వారి కాగితాల పరిశీలన చేశాము. 15, 20 ఏళ్లు, 30 ఏళ్లనుంచి ఉన్నటువంటి వారు ఉన్నారు. మిడిల్ క్లాస్ వారిని, పేద వారిని ఆ భూములనుంచి తొలగించకుండా చూసి పట్టాలు ఇచ్చే కార్యక్రమం తీసుకోవాలి. రేకపోత బెజిటిమేట్ గా కొన్నవి ఆయినట్లుయితే పట్టాప్రకారంగా ఎవీక్స్ చేయకుండా కాపలపిన చర్యలు తీసుకోవాలి. అలాగే వరంగల్ లుండి లాస్ట్ టైమ్ కూడా వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. 170 ఇళ్లు వేకేసారు. దయచేసి అల్టర్నేటివ్

చూపించండి. అవసరం లేనట్టి అయితే వేరవారికి ఇవ్వండి. ఇండాక ఏవో చెప్పతూ వున్నాడు. పెద్ద పెద్ద వారు కాజేస్తూ ఉంటే మాట్లాడకుండా ఉండుకున్నాము. వీన్ని వారిమీద, గుడిసెలు వేసుకున్న వారిమీద చండ్రబాబునాయుడుగారికి తప్పుకుండా కనీకరం ఉండాలి. వారిని స్పందించమనండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నాగేశ్వరరావుగారు, వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినది ఒకటి వరంగల్లు విషయం. నా నోట్సుకు కూడా వచ్చింది. మన వారందరూ కూడా తెచ్చారు. నేను కలక్టర్ను రిపోర్టు పంపించమన్నాను. తప్పుకుండా అల్లూర్నేటిజ్ లాండ్ ప్లాన్ చేయడం చేయడం కోసం అన్ని చర్యలు తీసుకుంటామని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. రెండవది తిరుపతి ఇన్స్టా. ఇంతవరకు ఎప్పుడూ రాలేదు ఇది. ఇటీవల జి.టి.డి. బోర్డు దాని పైన లాండ్ గ్యాబింగ్ కోర్టుకి వెళ్ళడం దానివల్ల లీగల్ కాంప్లికేషన్స్ ఉన్నాయి. నేను ఇటీవల ప్రతిపక్ష నాయకులతో మాట్లాడడం జరిగింది. ఏదీ పిమ్మెనప్పుడే లీగల్ ఇంప్లికేషన్స్ ఉన్నప్పుడు అతీ పార్లెస్ ఫోర్ లీడర్స్ను విలిపింప్లీ చేర్చింది పిమ్మెనంగా ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయాలనేది అందరం కలిసి పరిష్కారం చేద్దామని కూడా మీకు నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం)

దీనికి సభా కమిటీ అవసరం లేదు. ఏక్సన్ తీసుకోవాలి గాని అన్నిటికి సభా కమిటీలేనా? తప్పుకుండా దీనిపైన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సిపావ్. రాజిరెడ్డి:- అధ్యక్షా....

Mr. Speaker:- Your Leader has already expressed. Please take your seat. This is Zero Hour.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- సెక్రటరీయట్ వెనుక వాస్తూ శాస్త్ర ప్రకారం అవి 35 ఇళ్లు కూలగొట్టడం జరిగింది. హాకోర్డు అర్డర్ ఉండగా అక్కడ కూలగొట్టడం జరిగింది. వారికి అక్కడనే అల్లూర్నేటిజ్....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అక్కడ కష్టం. కానీ వేరే దిక్కున అల్లూర్నేటిజ్ ప్లాన్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. సెక్రటరీయట్ ప్రకటన కష్టం.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- 70 ఏళ్లనుంచి ఉన్నారు. సెక్రటేరియట్ బిల్డింగ్ వారి ఫామిలీ మెంబర్స్ కట్టడం జరిగింది. వారు 75 ఏళ్లనుంచి ఉంటూ లైట్ బిల్లు, వాటర్ బిల్లులు కడుతూ ఉన్నారు. అవి అన్నీ ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబునాయుడు:- సెక్రటేరియట్ పక్కన కష్టం. అల్టర్నేటివ్ వ్యాషెడ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. తప్పకుండా ఏక్షన్ తీసుకుంటామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:- Please let me take up Zero Hour.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- తెలుగుగంగ టెండర్స్ విషయములో శ్రీకాళహస్తిలో చెంగయ్య అనే షేఫ్ ఇంజనీరు ఉన్నాడు. ఆయన అక్కడ కంట్రాక్టర్స్ తో కుమ్మక్కయి రింగు ఏర్పాటుచేసి 70 శాతం ఎక్కువకు వర్క్స్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. దానిమీద స్థానిక ఎమ్ ఎల్ ఏ-గారు కూడా అక్కడికి ఎవరైనా కంట్రాక్టర్స్ వస్తే బెదిరించి వారిని వెనక్కి పంపించడం జరిగింది. పిక్టూరు జిల్లా పేపర్ లో ఇవన్నీ రావడం జరిగింది. సుమారుగా రూ. 20 కోట్లవరకు ఎక్కువ ఎమౌంట్ కు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టులో కంట్రాక్టర్స్, కొంతమంది తెలుగుదేశం వారు ఈ విధంగా రింగు అయి షెడ్యూల్ రేట్స్ కన్నా 70 శాతం ఎక్కువ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఒకటి చదివి వినీపిస్తాను. తెలుగుగంగ ఉన్నతాధికారి, కంట్రాక్టర్స్ కలిసి అంచనాల కంటి పామ్ము మొత్తానికి టెండర్స్ వేయడం ద్వారా నిధులు స్వాహా చేయడానికి ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. ఈ నెల 16వ తేదీన టెండర్స్ స్వీకరించి మరో రెండవ కాలవ త్రవ్వకం పనులు అంచనాల వ్యయంకంటే సుమారు - 1994 లో టెండర్స్ 30 శాతానికి తక్కువ వేశారు. ఇప్పుడు అది 70 శాతానికి ఎక్కువ వేయడం జరిగింది. దానివల్ల రూ. 2 కోట్లు కంట్రాక్టర్స్ ఎక్కువ తీసుకోవడం జరుగుతోంది. సుమారుగా ఈ విధంగా చెంగయ్యగారి ఏరియాలో, ఆ షేఫ్ ఇంజనీరుగారి ఏరియాలో మొత్తం రూ. 20 కోట్లు ఈ తెలుగుగంగ కాలవ త్రవ్వకాలలో ఎక్కువ ఎమౌంట్ ఇచ్చి ఈ రింగు వేయించి ఆయన కంట్రాక్టర్స్ తో రింగు అయి టెండర్స్ కు కమీషనరేట్ ఆఫ్ టెండర్స్ కి పంపడం జరిగింది. నేను మంత్రిగారికి, ముఖ్య మంత్రిగారికి మనవిచేసి వెంటనే వీటిని ఆపండని కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు తెలుగు గంగ కంట్రాక్టు విషయములో కాంగ్రెస్ వారు ఎక్స్ ప్లెస్ కు ఇచ్చినారు అని ఎంతో గగ్గోలు, ఎంతో బెడ్రెత్తిపోయారు ఇక్కడ. ఇప్పుడు వారు ఏమి చేస్తున్నారు? 70 శాతం ఎక్స్ ప్లెస్ కంట్రాక్టర్స్ కు. వెంటనే దీనిమీద చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ మీకు నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపించడానికి మెమరాండమం కూడా ఇస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపించండి చర్యలు తీసుకొనేదానికని కోరుతున్నాను.

(కొన్ని కాగితములు మీస్టర్ స్పీకర్ గారికి పంపించారు)

శ్రీ సిపాత్. విద్యాసాగరరావు:- మన గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో స్కూల్ పేషింగ్స్ డిపార్ట్ మెంట్ ఉన్న సంగతి మీ అందరికీ తెలుసు. స్కూల్ పేషింగ్స్ సంస్థ

ప్రజలనుంచి చిన్న మొత్తాలు సేకరించడం, ఇది ప్రజలకు ఎంతో సహాయకారిగా ఉన్నట్లు వంటి విషయం మనందరికీ తెలుసు. ఇందులో అవినేతికి సంబంధించిన రెండు అంశాలు నేను ప్రస్తావిస్తున్నాను. మంత్రిగారు వెంటనే చర్యతీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మీకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థ టి.వి.లో అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ నీవీక్షించు రూ. 1.50 కోట్లు వరకు సంవత్సరానికి ఖర్చుపెడుతుంది. అయితే ఈ సంవత్సరం - 1994-95కు గాను టి.వి.లో అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ ఇవ్వడం కోసం స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థ తరఫున తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ అనేట్రాడుంటే పెర్మిట్టు సంస్థాధారా వేరు అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ ఇప్పించారు. తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ యొక్క అవినేతి తరంగాలను ప్రభుత్వం, అధికారులకు తెలిసి ఉండి కూడా అపకుండా లక్షలాది రూపాయలు కాజేసి అవకాశాన్ని కల్పించారు. ఇంకా కోట్లాది రూపాయలు ఈ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ వివిధ సంస్థలను మోసము చేసి ఈనాడు స్వాహాచేసే ప్రమాదం కనిపిస్తోంది. ఈ తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ ఈ డిపార్ట్మెంట్ను మోసముచేసి ఈ సంవత్సరం రూ. 60 లక్షలు పనేవాటా చేయకుండా అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ టి.వి.లో ఇవ్వకుండా తీసుకోవడం జరిగింది. దూరదర్శన్లో వచ్చేటటువంటి ఈ టి.వి. ఎపిసోడ్స్, దానిలో స్పాన్సర్ చేసినందుకు స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థ ప్రతి ఎపిసోడ్కి రూ. 60 సేలనుంచి రూ. 2 లక్షలవరకు సంస్థ ఇస్తుంది. మరి తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ వారు ఎపిసోడ్, అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ను టి.వి.లో 120 సెకండ్స్ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ ఇవ్వాలి. 120 సెకండ్స్ కోసం ఇన్ని లక్షల రూపాయలు వారికి ఇవ్వబడుతుంది. కాని 120 సెకండ్స్ అడ్వర్టైజ్మెంట్ ఇవ్వకుండా తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ కేవలం 30 సెకండ్స్ ఒకసారి, 60 సెకండ్స్ ఒకసారి ఇస్తున్నారు. మిగతా 90 సెకండ్స్, 60 సెకండ్స్ ఇతర సంస్థలకు అమ్ముకొని లక్షల రూపాయలు వారు ఒక వ్యాపారంగా చేస్తున్నారు. ఈ స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థను మోసం చేస్తున్నారు. ఇతర సంస్థలకు ఈ సమయాన్ని దూరదర్శన్లో ఎచ్చటటు వంటి అడ్వర్టైజ్మెంట్స్గా అమ్ముకోవడం వల్ల లక్షల రూపాయలు వేరు సంపాదిస్తున్నారు.

(మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

10.00 | అధ్యక్షా, 120 సెకండ్స్కు సంబంధించి దూరదర్శన్నుంచి దొంగబిల్లు సృష్టించి ఉ. ప్రభుత్వం దగ్గరనుంచి యీ తరంగ పబ్లికేషన్స్ వారు అడ్వర్టైజ్మెంట్లు, ఎపిసోడ్స్ యిచ్చినట్లుగా ఫోర్మల్ సంతకాలుపెడితే యీ ప్రభుత్వం గుడ్డిగా నమ్మి లక్షలాది రూపాయలు యీ సంస్థకు యివ్వడం జరిగింది. 1992-93 లో దూరదర్శన్లో చూపిన ఎపిసోడ్స్ను, 1990-91; 1991-92లో చూపిన ఎపిసోడ్స్ను మళ్లీ వాటిని ఎపిసోడ్స్గా యిచ్చి ప్రభుత్వం దగ్గరనుండి డబ్బు తీసుకున్నారు. అట్ ఇండియా రేడియోను ఈ విధంగానే మోసంచేస్తే వారిని బాగుకు లిస్టులో పెట్టడం జరిగింది. స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థను మోసం చేయడమే కాకుండా నోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్నుకూడా మోసం చేశారు. అంబేద్కర్ జీవిత చరిత్రను యివ్వనున్నట్లుగా ఫోర్మల్ సంతకాలతో సిద్ధంచేసుకుని దానిమీద మోసం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. తరంగ అడ్వర్టైజ్మెంట్స్ బిల్లు పంపిస్తున్నారు. వారు ఏ విధంగా ఫోర్మల్చేస్తున్నారంటే, బిల్లు సెంటరు వుండదు, కథ వుండదు. ప్రభుత్వ స్కాల్ సేవింగ్స్ సంస్థ గుడ్డిగా యీ సంస్థకు ఎన్నో లక్షల

రూపాయలు యిప్పిండి ఎన్నో లక్షల రూపాయలు సంపాదించారు అనే అభియోగం వున్నది అంబేద్కర్ జీవిత చరిత్ర ఎపిసోడ్ ఇవ్వకుండా సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వేరికి పర్మిట్ యిప్పించుటగా భావించి అది కూడా ఫోర్జర్ వేయబోతున్నారు అని అభియోగాలు వున్నాయి. అంబేద్కర్ జీవిత చరిత్రను ఇవ్వకున్నా కూడా సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు అంగీకరించకున్న అంగీకరించేవట్లు ఫోర్జర్ కాగితాలు సృష్టించి కొత్త కొత్త ఎపిసోడ్స్ రాబోతున్నాయి. వెంటనే తరంగ ఎడ్యుర్నయిజ్మెంట్ వారిపై ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీ వేయించాలి. 120 సెకండ్లకు కేవలం 30; 60 సెకండ్లు మాత్రమే ఎడ్యుర్నయిజ్మెంట్ యిప్పి లక్షలాది రూపాయలు సంపాదించారు. వాటిని తిరిగి రాబట్టాలని మేధావరా ప్రభుత్వానికి మనవివ్వన్నాను. కాపీని తమకు పంపిస్తున్నాను. బిల్లులు ఏవిధంగా వున్నాయో మాడండి? ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే యీ సంస్థ మీద ఎంక్వయిరీ వేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.జి. రామారావు:- నిర్దుష్టంగా చెప్పండి. ఏమీ చేయమంటారు? I am agreeing for appointment of a House Committee on this issue to probe into the details.

శ్రీ సెహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు మమ్మల్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసే పరిస్థితి వేస్తున్నారు. వారు మాను కమిటీకి ఒప్పుకున్నందుకు ధన్యవాదాలు.

మిష్టర్ డెహ్రాజీ షేకర్:- మాను కమిటీ వేస్తామన్నారు.

శ్రీ కె. పుబ్బరాజు:- అధ్యక్షా, విద్యాసంస్థలో తారాస్థాయికి చేరిన డానేషన్స్ కాంపెటిషన్ గురించి ప్రస్తావించదలచాను. రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి విద్యా సంస్థల్లో ప్లేవేజ్ విద్యాపంపాలు కాకుండా ప్రభుత్వంనుంచి సహాయం పొందుతున్నటువంటి ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు, రికగ్నయిజ్డ్ పాఠశాలలు పెద్ద ఎత్తున గతంలో ఎన్నడూ లేనటువంటి రేకితో డానేషన్స్ బహిరంగంగా వసూలుచేస్తున్నారు. ఎల్.కె.జి. స్కూలుకు 15 వేలవరకు కూడా వసూలుచేస్తున్నారు. అంత తేప్రమైన విషయమో ఆలోచించాల్సిన అవసరం వున్నది. డానేషన్స్కు ముర్దు పేరుగా బిల్డింగు ఫండు, డెవలప్మెంట్ ఫండ్లు అనే పేరుతో సామాన్య, బలహీనవర్గాలను దోపిడీ చేస్తున్న పరిస్థితి వున్నది. ఒకవైపున ప్యాన్కాల్లు, విద్యాసంపూలు తెరిచారు; కళాశాలలు తెరవడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి. యీ కాలేజీల్లో అప్లికేషన్స్ యిప్పి పందర్బంబోనే ఫలానా సీటుకు యింత ఇవ్వాలని బహిరంగంగా బోర్డులో పెట్టి డానేషన్స్ వసూలు చేయడం జరుగుతున్నది. దీనిమీద ప్రభుత్వం - ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వున్నారు. యీ సామాన్య ప్రజల యొక్క ఆక్రందనలను దృష్టిలో పెట్టుకుని అడ్మినిస్ట్రేషన్ ముగిసేవరకు కనీసం ఒక మాసం పాటు డానేషన్స్ అరికట్టడానికి ఒక ప్రత్యేక మైన విజిలెన్సు ఫోర్ ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వున్నదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. జిల్లావారూ విద్యాశాఖకు పంపిణీంచిన అధికారులు, ఇతర అధికారులు ఒక నెల రోజుల పాటు విజిలెన్సు ఫోర్ ఏర్పడి అరికడితే బాగుంటుంది. యీరకంగా సక్రమంగా చేస్తే

ప్రజానీకానికి యీ ప్రభుత్వంపట్ల విశ్వాసం ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం వారు ఆశించిన పద్ధతిలో వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే ప్రభుత్వం డిగ్రీవరకు బాలికలకు ఉచిత విద్యను నిర్దేశించింది. కానీ కళాశాలలో, ప్రభుత్వ కళాశాలలో ఎయిడెడ్ కళాశాలలో డిగ్రీవరకు బాలికలకు ఉచిత విద్యనివ్వడం లేదు. ఒక విజిలెన్సు కమిటీని ఆధీకారులతో ఏర్పాటుచేసి డొనేషన్లను అరికట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, విద్యాశాఖమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నోట్ చేసుకున్నాము.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ (బాంద్రాయణగుట్ట):- టి.డి.పి గవర్నమెంటు బాదాను లిఫ్టు చేసినందుకు చాలా సంతోషమండి. ఇప్పుడు బాదా కింద సుమారు 1000 మంది జైలులో వున్నారు. బాదా తోసెస్ట్ సి.ఆర్.పి. కింద బేలు వస్తుంది. దాని గురించి చర్యతీసుకోవాలి. 21 జూన్ 1995 వరకు ఎక్స్‌ప్రెస్ అవుతుంది. బాదా వున్నది, పి.డబ్ల్యు.జి. మరియు సిస్టర్ కన్సర్నెన్స్ గురించి వాలన్ డిక్లర్ చేయాలి వారిమీద నిషేధం పెట్టారు. బాదా లిఫ్టు చేశారు. పేపర్స్ చూస్తున్నాము నక్సలైట్లు వచ్చి సరెండరు అవుతున్నారు. వారికి సపోర్టు మీరు యిస్తున్నారు. అది సహాయం చేస్తున్నారు బాదా గురించి ఎనాన్సు చేస్తామంటిది. యీ సెషన్ లో వాలన్ డిక్లర్ చేసి జైలులో వున్నవారి గురించి డిక్లర్ చేయాలి. బాదా లిఫ్టుచేసిన తరువాత కూడా గవర్నమెంట్ వాలన్ డిక్లర్ చేయాలి. ఇప్పుడు కూడా జైలులో చాలామంది వున్నారు.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- నేను నోట్ చేసుకున్నాను. బాదా గురించి మా నాయకత్వము, సిద్ధాంతం ప్రకారం ఎత్తివేయాల్సిందిగా చెప్పారు. దాన్ని అభినందించాలి. మిగతా అంశాల విషయంలో సమిష్టి బాధ్యత వుంటుంది. ప్రభుత్వం చర్చించాలి. ఇప్పటి కిప్పుడే జవాబు చెప్పడం ఇబ్బందికరమైన విషయం. అన్ని పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

10.10 | శ్రీ కొనేరు నాగేశ్వరరావు (కొత్తగూడెం):- అధ్యక్షా,.....

ఉ.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- సి.ఎం.గారున్నారు. ఇది పాలిస్ డెనిషన్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మినిస్టర్ గారు చెప్పారు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- హోంమినిస్టర్ వద్ద లేదు. సి.ఎం.గారు హౌస్ లో ఉన్నారు. చెప్పమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో ఇప్పుడే చెప్పాలని లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అందరికీ జవాబులు ఇస్తున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కోనేరు నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, . . .

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- సర్, సర్, ప్లీజ్ అబ్జెక్షనమిల్ . . .
సి.ఎం.గారిని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎన్.బి. రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. అందరికీ తెలుసు బాదాని టీనివేశాము దీన్ టీషయంలో పశ్చే లేదు. మిగతా విషయాలు చెప్పురు. Law will take its own course. పరిశీలించి ఏ విధంగా చెయ్యాలో చేస్తాము. న్యాయం జరుగుతుంది. బాదా లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- ఎక్స్టెండ్ చేస్తారా?

Sri N.T. Rama Rao:- No extension. It has been removed. I am announcing in the House, TADA is removed.

శ్రీ కోనేరు నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇది కార్మిక శాఖామంత్రిగారికి సంబంధించినది. నా నియోజకవర్గం కొత్తగూడెంలో మెర్సెస్ కెమికల్స్ రూ. 5 కోట్లతో 1963లో ప్రారంభించడం జరిగింది కానీ మేనేజిమెంట్ సర్వేస్ పద్ధతిలో నడపకపోవడం వల్ల దానిని వే.కె. పర్లె అనే వ్యక్తి, బాంబేకి చెందిన పెద్ద పారిశ్రామికవేత్త తేసుకుని 20 సంవత్సరాలనుంచీ నడుపుతూ ఉన్నారు. ఈ మధ్య నాలుగైదు మాసాలనుంచీ కార్మికులకు జీతాలు ఇవ్వకుండా, నానా ఇబ్బందులు పెడుతున్న పరిస్థితులలో మేమంతా కూడా మేనేజిమెంట్ తో మాట్లాడాము. జీతాలు ఇస్తామని మాతో చెప్పారు. 11వ తేదీన దురదృష్టవశాత్తు ఎవరికీ చెప్పకుండా లాక్ అవుట్ చేశారు. వంద మంది కార్మికులు పన్నులుంటున్నారు. జీతాలు అయిదు నెలలనుంచీ లేవు. కార్మిక శాఖ మంత్రిగారు శ్రద్ధతోనుకుని వారిని పిలిచి మాట్లాడారీ. బాంబేలో వారు పెద్ద వ్యాపారస్థులు. ఈ ఇండస్ట్రీ నడపకపోయినా సమస్య లేదు. అక్కడ కోట్లాది రూపాయలు లాభాలొస్తున్నాయి. మంత్రిగారు సంగిందినీ, వారిని పిలిపించి, జీతాలు ఇప్పించారీ.

. Sri Asaduddin Owaisi (Charminar):- Hon'ble Speaker Sir, in Nedcherla Mandal, Miryalguda Taluk, Nalgonda District, there is a very famous Darga called 'Azarat Moinuddin John Pak'. Because of the contractor not depositing the requisite

amount of money for looking after the day-to-day affairs of the Darga, the Wakf Board took administration of Darga into their own hands. On 8th June, they sent a batch of 20 officials to Darga, because every week there will be a congregation between 10 to 15 hundred. On 9th June, these Wakf Board officials were attacked by some anti-social elements and they sustained severe injuries. FIR was filed in the concerned Police Station. When the officials came back and complained to the Special Officer and the Secretary of the Wakf Board, the Secretary had the audacity to tell them "I don't care about the consequences and you come back next week and do your job. Sir, if the Secretary of the Wakf Board is not able to look after the well-being of the officials, how can we expect that he will look after the Wakf Property? If this is the attitude towards their employees, what about his attitude towards others sir? I request the Government to look into the matter and safeguard the interests of the officials. The Minister for Wakfs is present. Let him answer Sir.

Mr. Deputy Speaker:- He has noted down.

Sri Basheeruddin Babukhan:- Speaker Sir .it is true that the Wakf Board Officials went to the Darga to collect the offerings and they were beaten up on two occasions i.e., on last two Fridays. The Wakf Board officials have lodged a complaint with the local police also with S.P. of the District. I am informed that immediate action was not taken by the District Police Officials when the complaint was lodged. However, the Wakf Board has now lodged a formal complaint on 13th June. The S.P. of the district is asked to take action, in consequence of which, one arrest has been made.

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, action is not taken.

Sri Basheeruddin Babukhan:- The question of Board Management not taking action is not correct. They have taken action. It is the local police who have not swung into action and

taken immediate measures to protect them. Next time, all protection will be given to the officials when they go for collection.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (సిరిసిల్లా):- అధ్యక్షా, సి.ఎం.గారు వినాలని కోరుతున్నాను అదిలాబాదు జిల్లాలో విచిత్రమైన పరిస్థితి ఉంది. టిఫర్స్ ఎంపికలో మా వద్ద బి.ఇడి., బి.బి.సి. అభ్యర్థులు క్వాలిఫైడ్ వారు లేరు. దీనివల్ల 10 వేలు, 12 వేల వోట్లు వేకెంట్గా ఉంటే డి.ఎస్.సి. ద్వారా 650 మాత్రమే ఫిలప్ చేశారు. సి.ఎం.గారికి తెలుసు. మా జిల్లా పరిస్థితి. ఇంతకుముందు గిరిజన యువకులు 7వ తరగతి, 10వ తరగతి పాసయితే, ప్యూమరే స్కూల్స్లో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 1000 మందితో మా జిల్లాలో 400 మందికి ఉద్యోగాలిచ్చారు కలెక్టరుగారు చాలాసార్లు గవర్నమెంట్కి రాశారు క్వాలిఫైడ్ టిఫర్స్ లేరు, ఎస్.సి., ఎస్.బి. అభ్యర్థులలో గ్రాడ్యుయేట్స్, ఇంటర్మీడియట్ చేసిన వారున్నారు, రిలాక్సేషన్ ఇచ్చి, వారికిస్తే కానీ జిల్లాలో ఎంపాయి మెంట్ ఇవ్వలేమని రాశారు. మా అదిలాబాదు విషయంలో తేవ్రవాద సమస్య, సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన కారణంగా, బి.బి.సి.లు, బి.ఇడి.లు లేని కారణంగా ప్రభుత్వం ఉదారంగా వ్యవహరించి, రిలాక్సేషన్ ఇచ్చి, ఆ స్కూల్స్లో వోట్లును భర్తీచెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- 304....

(ఇంటరప్షన్స్)

(ప్రతిపక్షాలకు చెందిన పలువురు గౌరవ సభ్యులు పిటిషన్స్ ఇచ్చేందుకు సమయం ఇవ్వాలని కోరడం జరిగింది)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- పిటిషన్స్ నాకు పంపండి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- మెన్షన్ చెయ్యాలి. రూల్స్ ప్రకారం మెన్షన్ చేసి ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- 304 నోటీసులు మూడున్నాయి. ఫార్మ్ డిస్కంప్లై ఉన్నాయి. పిటిషన్స్ ఇవ్వండి.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- రూల్ ప్రకారం మెన్షన్ చెయ్యాలి, అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారికి సంబంధించినది. దయచేసి వారు అతిన్నన్ తీసుకుంటే బాగుంటుంది. వారు 12వ తేదీన గీత కార్మిక మహాసభను

ఉద్దేశించి మాజ్జాడుట కొన్ని వాగానాలు, వరాలు ప్రకటించారు. దీనిపై స్పీకర్ గారికి ముందు నోటీస్ లేదు. ఇది రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సమస్య కనుక అక్కడ ప్రకటించిన విషయాలు, ఇక్కడ చెప్పాలి. గేత కార్మికులకు న్యాయం తెచ్చువానికి వారు ముందుకు వస్తే మేము కూడా అవ్వనిస్తాము అందుకు ఏ మాత్రం అభ్యంతరం లేదు. ఈ విషయంలో వారు స్పందించాలని కోరుతున్నాను. మెన్ను చెప్పారు. కలుగు పూర్తిగా ఎక్స్ క్లూజ్ నుంచి తొలగించడం ఇరుగుతుందని అన్నారు. చెబుకు పన్ను ఉండదు అన్నారు. బేరగా గేతుకోవచ్చు అన్నారు. కలుగ గేత కార్మికులకు కొన్ని వరాలు ఇచ్చారు. వాటిని వెల్లీ కం చేస్తున్నాము.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- వారు ఏ రూల్ క్రింద చెబుతున్నారు?

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- పిటిషన్ ఇస్తున్నారా వారు? ఎమిటి?

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- స్పీకర్ గారి అనుమతి తీసుకున్నాను.

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- స్పెషల్ మెన్షనా?

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అవును. స్పెషల్ మెన్షన్ గా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇది రాష్ట్రానికి సంబంధించినది. అనుమానాలుండరాదు. కలుగ వ్యాపారాన్ని ఎక్స్ క్లూజ్ నుంచి తీసివేస్తున్నామన్నారు. ఇది విధాన నిర్ణయం. ఆ సభలో ప్రకటించిన విషయాలు ఈ సభలో చెబితే బాగుంటుందనేది తప్ప మరొక అభిప్రాయం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించాలి.

శ్రీ ఎస్.జి. రామారావు:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం మద్యపాన నిషేధం చేసింది. అటువంటప్పుడు మద్యపానం ఉండరాదని కదా? కలుగ మద్యపానం ఎట్లా అవుతుంది? ఇది వరకే చెప్పాము. కలుగ మద్యం కాదు, మత్తుపానీయం కాదు. ఫ్రెష్ గా వాడితే సేరాగా ఉంటుంది. దీన్ని నిషేధించలేదు అన్నాము. దాన్నే ఈ విధంగా చెప్పడం జరిగింది. There is no prohibition on toddy. Toddy is not prohibited as it is not a liquor. That is what I said. అది మద్యపానం కాదు కాబట్టి ఉ. మద్యపానం ఉండడానికి వీలు లేదన్నాము.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అది నిజమే. దానిని మేము కాదనడం లేదు. మేరు దానిని తొలగించారు. ఆ మాట చెప్పకపోతే ఎట్లా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చెప్పారు కదా? విద్యాసాగరరావుగారు పిటిషన్స్ ఇవ్వండి.
బ్లీజ్.

(అంతరాయం)

తేదండి. బ్లీజ్ దయచేసి కూర్చోండి. పిటిషన్స్ ఇవ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- ఒక నిమిషం అవకాశం ఇవ్వండి. కలుగ పోపొబిషన్లలో ఉన్నదా, లేదా.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను వారికి క్లియర్గా చెప్పాను. మీకు చెప్పనలసిన బాధ్యత నాకు ఉంది. ఎందుకు అన్నామో కూడా చెప్పాము. మద్యపానం నీనెధం. ఇది మద్యపానం కాదు అన్నాము. ఇది మద్యపానం క్రింద రాదు. It is a fact. I told already.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- పిటిషన్స్ ఇవ్వండి 304 లో మీ సంతకాలు ఉన్నాయి. వాటిపైన కూడా మాట్లాడాలి.

శ్రీ సిపాజ్ విద్యాసాగరరావు:- మీరు త్వరపడకండి సర్. ఒక విధానపరమైన సీర్క్యూయం గురించి కోచందరెడ్డిగారు ప్రస్తావించారు. ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్ చేశారు. వారు అనుమతించి యాజ్ ఆన్ టుడే కలుగ వ్యాపారం అన్నది ఎక్స్యూజ్ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నదా? కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నదా? వారు చెప్పాలి. అయితే దానికేదయినా లెజిస్లేషన్ గానీ, చట్టం కానీ, లేక డి.ఓ. కానీ తీయాలి కదా? దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. మీ అభిప్రాయం ఉన్నది కాబట్టి తీస్తారా?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- కోఆపరేటివ్ లోనే కలుగ గేయాలి. ఎవరూ ఇండివిడ్యుయల్గా గేయదానికి వేయలేదు. ఓన్స్ కోఆపరేటివ్ వీల్ ఎంకరేజ్. చెప్పాను ఆరోజునే. క్లియర్గా చెప్పాను.

శ్రీ సిపాజ్. విద్యాసాగరరావు:- సర్ పిటిషన్ ఉంది.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- సమాధానం చెప్పనివ్వండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిపాజ్. విద్యాసాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారి అభిప్రాయానికి అనుగుణంగా డి.ఓ. ఎప్పుడు వస్తుంది? రేపా, ఎల్లంటా? చెప్పమనండి.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- కలుగ వొప్పిపోయినట్లైతే వస్తుందా? కోఆపరేటివ్ లో వస్తుందా?

(అంతరాయం)

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇటీవ్ నాట్ వొప్పిపోయిందే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచన ప్రకారం ఎప్పుడయితే మత్తు పోనేయం కాదంటున్నా? దానిని కోఆపరేటివ్ లో చేర్చడం సమంజసం. అది చేర్చినట్లు జి.జి. ఎప్పుడు తెస్తారు?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker, Sir, I would like to draw the attention of the House. On the plea of a specific mention, if they keep on asking clarifications, where is the end Sir? Specific mention itself is against the rules. What is this, Sir?

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- చాలా ఇంపార్టెంట్ సర్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంపార్టెంట్ సమస్యలు చాలా ఉన్నా, కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- పిటిషన్ ఇస్తున్నాను సర్

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- పిటిషన్స్ ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- జీనిలో నాకు ఏమీ అర్థంకావడం లేదు. వారు అడిగేది ఎప్పుడో జీటి అయింది. నేను అప్పుడే చెప్పాను. The moment I said, it has come into force. దానికి ఏమీ అనుమానం అక్కర్లేదు. నేను చెప్పాను. ఇటీవ్ నాట్ వొప్పిపోయిందే. మద్యపానం కాదు అనుకున్నాము. ప్రభుత్వం సిద్ధాంతం కూడా. మేము కలుగ నోషేయింపలేదు. కాబట్టి అవమానకరమైన మాట వాడకూడదు కాబట్టి కోఆపరేటివ్ లో మార్చాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా మనవిచేశారు. కలుగ మద్యపానం కాదు. అది కోఆపరేటివ్ సొసైటీలో ఉంటుంది. వాళ్ళ సొసైటీల ద్వారా పని చేసుకోవచ్చు, అన్నారు. అక్కడ బహిరంగ సభలో ప్రకటించినట్లు తెలిసింది. కలుగ శాఖ ఉంది. ఇది ఎక్స్ ట్రామెంట్ వారి పర్యవేక్షణ క్రింద

కీలవేసి 65 కార్ డిపార్టుమెంట్ పరిశ్రమేక్షణ క్రింద తోసుకువస్తామని మార్పు తెచ్చారు. ఎక్కుయితే డిపార్టుమెంట్ ఆధ్వర్యంలో కాకుండా సహకార డిపార్టుమెంటు ఆధ్వర్యంలో ఉన్నారు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, మద్యపానం అంటే మనం వీసంగా మనసు గౌరవనీయులు వారికి తెలుసు. ఆ మాట తీసిస్తే వారికి గౌరవం ఉంటుంది. గేత కార్మికులు వీరి హోం వాక్స్ కోఆపరేటివ్లో ఎంపికకొనివ్వండి. వారికి మర్యాద కావాలి. మన దేశంలో ఇక్కడి కాబట్టి కోఆపరేటివ్లుగా నూర్చుడం జరిగింది.

శ్రీ సెహెచ్ రాజేంద్రరావు:- అంతే. అదీ సరిగా ఉంది. ఆ ప్రకటన శాసన సభలో ప్రస్తావించబడింది. శాసనసభ సమావేశంలో ఉన్నప్పుడు ఇక్కడ మొదలు చెప్పి ఆ తరువాత బహిరంగ ప్రచారం చేయాలి అది సాంప్రదాయం. కాబట్టి తమరి దృష్టికి వచ్చింది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అప్పుడు ఏమీ సమావేశంలో లేదు, ఆ మేటింగు జరిగి నప్పుడు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ శాసనసభ్యులనుండి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వేట్ కూర్చోండి.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- అసెంబ్లీ సమావేశం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- నేను ఒక మాట అడుగుతున్నాను. వారికి ఏమీ ఇష్టం లేదా? చెప్పమనండి. గేత కార్మికులను మేము మర్యాదగా చూడడం వారికి ఇష్టం లేదా?

(అంతరాయం)

ఆర్థిక సమర్పణ

శ్రీ డి. వినమలయ్య (ఇంధుర్తి):- అధ్యక్షా, రాష్ట్ర అటవీ శాఖలో దాదాపు 20 సంవత్సరాలుగా 80 మంది కంటిన్యూగా, కన్సల్టేట్ పెమెంట్ పెన్షన్ మేనేజీలుగా మరియు స్కిల్డ్ మేనేజీలుగా పనిచేస్తున్నారు. 1994 లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక టీ.ఓ. ఇష్యూ చేసింది. టీ.ఓ. నెం. 212, తేదీ 20.4.94 దాని ప్రకారంగా గుంటూరులో కర్నూలులో పర్యటించి చేశారు. అలాగే రాజమండ్రి ప్రాంతం వారినీ కూడా పర్యటించి పిటిషన్ తమకు పంపుతున్నాను. విచారణ జరిపించి వారికి న్యాయం చేయాలని, ఈ పిటిషన్ పిటిషన్ కమిటీకి పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(పిటిషన్ గౌరవ ఉపసభాపతికి అందజేయడమైనది)

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం పి. గఫూర్:- అధ్యక్షా, నెల్సన్ జైల్ గృహులతో సిరామిక్ ఛాక్లర్ ఉండి దానిని 1987 లో ఏర్పాటుచేశారు అది చాలా వాత ఛాక్లర్ వానిని మోడరన్లైజ్ చేయకపోతే సజ్జాలు వస్తాయని ప్రభుత్వం దానిని రక్షించాలని కార్మికులు కోరుతున్నారు దానిని మోడరన్లైజ్ చేయడానికి, ఆ ఛాక్లర్లనే సజ్జాలనుంచి తప్పించడానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ ఆ పిటిషన్ తమకు పంపుతున్నాను

(పిటిషన్ గౌరవ ఉపసభాపతికి అందజేయడమైనది)

శ్రీ పి రామయ్య:- అధ్యక్షా, నెల్సన్ జైల్ టోగోలు మండలం, ముంగమూరు సముద్ర తీర ప్రాంతం. లో లెవలీంగ్ లో ఉన్న కాలనీలను లెవలీంగ్ చేయించాలని, అవి బలహీనవర్గాల వారి కాలనీలను మనపేరేస్తూ ఆ పిటిషన్ తమకు అందజేస్తున్నాను.

(పిటిషన్ గౌరవ ఉపసభాపతికి అందజేయడమైనది)

సభా కార్యక్రమము

(శ్రీ ఎం కోదండరాజు, శ్రీ డి నాగేందర్, శ్రీ కెరాంభాపాల్ రెడ్డి, శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణగార్లు గీత కార్మికుల విషయంలో స్పష్టంగా సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారినుంచి రావాలని కోరుతూ స్పీకర్ చోడియం వద్దకు వెళ్లారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ప్లీజ్ మీరు మీ నోట్లకు వెళ్లి కూర్చోండి మీ వార్డ్కి ఒకరికి అవకాశం ఇచ్చాను. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. చాలా స్పష్టంగా వారు చెప్పారు. కోఆపరేటివ్ కి ఇచ్చామని అన్నారు ఇంతకన్నా ఏమీ చెప్పాలి ప్లీజ్ కూర్చోండి. కోదండరాజుగారు మీ మీద గౌరవ కొద్ది అవకాశం ఇచ్చాను దయచేసి మీ నోట్లలోకి వెళ్లండి. గవర్నమెంటు అభిప్రాయం చెప్పింది

(అంతరాయం)

మీ మీద గౌరవం కొద్ది అవకాశం ఇచ్చాను. మీరు మీ నోట్లలోకి వెళ్లి కూర్చోండి.

(సభ్యులు తమతమ నోట్లలోకి వెళ్లి కూర్చున్నారు)

10-30 | శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, నేను పిటిషన్ యిప్పుడు యివ్వను. ఉ. రేపు యిస్తాను. నాకు ఒక వివరణ కావాలి. వివరణ యివ్వవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని తమద్వారా కోరుతున్నాను

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులనుండి అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, చీన్మన్ కౌన్సిలేషన్ మాకు అవకాశం యివ్వండి

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముందు వారిని చెప్పనీయండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యానాగరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం యిచ్చిన తరువాత విషయం చాలా స్పష్టమైంది అధ్యక్షా, గీత కార్మికులను గౌరవించాలని, ఆ వృత్తిని గౌరవించాలని, మద్యనిషేధాన్ని విడిచిపడవలసి, కలుగ ఎక్స్‌యూట్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో, వారి పర్యవేక్షణ క్రింద వుంటే వారికి గౌరవం లభించదని, సహకారరంగానికి మార్పిణీబుగ్గా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు మద్యనిషేధం విషయంలో నాకు ఒక కౌన్సిలేషన్ కావాలి. వీచానపరమైన నిర్ణయం చెప్పినప్పుడు.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Is it a Special Mention? It is uncalled for, Sir.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యానాగరరావు:- ఎక్స్‌యూట్ డిపార్ట్‌మెంట్ పర్యవేక్షణలో లేకుండా, కోఆపరేటివ్ డిపార్ట్‌మెంట్ పర్యవేక్షణలోకి వస్తుందని అన్నారు అందువల్ల ఆ వృత్తిని గౌరవించినట్లుగా అవుతుందని ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. దాన్ని మేము సమర్థిస్తున్నాము. ఓవేష్యులకు ఎక్స్‌యూట్ డిపార్ట్‌మెంట్ యిస్తుందా, లేక కోఆపరేటివ్ డిపార్ట్‌మెంట్ యిస్తుందా? కల్వే కేసులు ఏ డిపార్ట్‌మెంట్ పర్యవేక్షణలోకి వస్తాయి? ఈ వృత్తి మరింత గౌరవ పొందమన్నదని గీత కార్మికులకు సమ్మతం కలిగించడం కోసం కమిషను రాష్ట్ర శాసనసభలో అమ్మించే ప్రతిపాదన ఉందా? గతంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆధికారంలో వున్నప్పుడు గీత కార్మికుల గౌరవం కాపాడడం కోసం రాష్ట్ర శాసనసభలో సీరా అమ్మారు సీరా అమ్మడం ద్వారా గీత కార్మికుల గౌరవం కాపాడారు ముఖ్యమంత్రిగారిని సమాధానం యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, గీత కార్మికులు ఎంతో ఆవేదనతో తమ ఇబ్బందులు చెప్పారు. పేద వారికి సంక్షేమం చేయాలనేది మా ధ్యేయం. మంచి పని చేసి నప్పుడు ఈ విధంగా అవగాహన చేసుకుంటారని అనుకోలేదు. ఇంకా ఆ డిబియల్స్ వర్క్ అవుట్ చేయలేదు. ఎర్క్ అవుట్ చేయిస్తాను. వారు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది. Details will be worked out.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మాకు అవకాశం కావాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- జి.కె. కూర్చోండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అందరికీ అవకాశం ఇస్తున్నప్పుడు మాకు ఎందుకు యివ్వరు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- లేదండీ దయచేసి కూర్చోండి

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు తమకు మాట్లాడడానికి అవకాశం కావాలని కోరుతూ లేచి నిలబడ్డారు)

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అధ్యక్షా, పిటిషన్ ఉంది

(ఈ దశలో కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు శ్రీ ఎం కోదండరామ్, శ్రీ ఎం శశిధర్ రెడ్డి, శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ, శ్రీ కె రాంభూపాల్ రెడ్డి, పోడయం చిగ్గరికు వెళ్లి సభసభాపతితో గేత కార్మికులకు సంబంధించిన విషయంలో మాట్లాడడానికి అనుమతి కోరుతూ పట్టుబడ్డారు)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కోదండరామ్ గారూ, మీ మీద గౌరవంతో మౌనంగా కూడా మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చాను దయచేసి అందరూ సీట్లలో కూర్చోండి.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు తమతమ సీట్లలో కూర్చున్నారు)

శ్రీమతి ఇ సీతారామమ్మ (కూచినపూడి):- అధ్యక్షా, ఇప్పుటివరకు కాంగ్రెస్ వారు విషయాన్ని తప్పు దోవపట్టిస్తున్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు కల్లును ఎక్స్‌యిట్ రంగంనుండి సహకార రంగానికి మార్చి ఎంతో గౌరవం కల్పించారు. గౌరవప్రదమైన విషయాన్ని అందరూ ఆమోదించాలి గేత కార్మికుల పట్ల కాంగ్రెస్ పార్టీకి గౌరవం వుందా అని అడుగుతున్నాను గౌరవం ఉన్నట్లయితే సభను తప్పుదారి పట్టించేవారు కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చిన గౌరవప్రదమైన వివరణను గౌరవప్రదంగా పునఃపరిశీలించి తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- శశిధర్ రెడ్డిగారు మాట్లాడడానికి అవకాశం యిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం శశిధర్ రెడ్డి (ననకవగర్):- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ వివరాలు యింకా వర్కీ అవుట్ చేయలేదని చెప్పడం జరిగింది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఒకవైపు శాసనసభ సెషన్లో ఉంది. శాసనసభ బయటవారు చేసిన ప్రకటన వివరాలు వర్కీ అవుట్ చేయకుండా చెప్పకుండా చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ విధంగా మార్పు చేయదలచుకున్నారు? ఎక్స్‌యిట్ నుండి ఏ విధంగా వేరు చేస్తారు? మద్యపాన నిషేధం విధించిన తరువాత అనేక సంఘటనలు జరుగుతూ వున్నాయి. కత్తీ కల్లు వచ్చింది. ఆ విషయం సభలో కూడా ప్రస్తావనకు వచ్చింది. ఎంతో మంది కత్తీ కల్లు త్రాగి చనిపోయిన సంఘటనలు కూడా జరిగాయి. దీన్ని ఏవిధంగా

అరికట్టదలుచుకున్నారు? స్పష్టంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పకపోవడం చాలా దురదృష్ట కరమైన విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారిని సరియగు వివరాలతో ప్రకటన చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మరొక విషయం ఏమంటే గేత కార్మికులపట్ల కాంగ్రెస్ పార్టీ వారికి సానుభూతి లేదు అనే విధంగా చెప్పడం జరిగింది. ఈ విధంగా అనుకోవడం దురదృష్ట కరమైన విషయం.

శ్రీ ఎన్.జి రామారావు:- అధ్యక్షా, ఆరోజు రంగాగారి మరణంపట్ల సంతాప సూచకంగా మౌనాన్ని వేయడం జరిగింది. అదే రోజు సాయంత్రం లక్షలాదిమంది గేత కార్మికులు వచ్చారు వారు చెప్పింది విన్నాము మేకు అండగా వుంటాను. తప్పకుండా మేకు గౌరవం వస్తుంది. 'మధ్యం' అనే మాటను తేసివేయాలి ఎన్నో లక్షలమంది ఆ వృత్తిని అవలంబించిన వారు వున్నారు కలుగు మత్తు పానీయం కాదు అని మనం ఒప్పు కున్నాము. వైద్యశాస్త్రం కూడా ఒప్పుకుంది 'మధ్యం' అనడంలో వారిని అవమానించి నట్లు అవుతుందని వారంతా కోరిన మీదట, వివరాలు సేకరిద్దామని అనుకున్నాము. వారు ముఖ్యమంత్రి దగ్గరకు వచ్చారు. వారి గౌరవాన్ని కాపాడండని కోరినప్పుడు కాదంటావా. అమాత్యం అధికారం నాకు లేదంటారా? రేపు కూడా మౌనం వుంది. వివరాలు సేకరిస్తున్నాము. ఏదైనా బెజితే బెబుళాము. ఎవరికి వారు చేసుకుంటే గుర్తినీయాలి కావడానికి అవకాశం వుంటుంది. మనకు కోఆపరేటివ్ మీద నమ్మకం ఉంది. విశ్వాసం ఉంది. ప్రభుత్వం కూడా కోఆపరేటివ్ స్వేచ్ఛగా వ్యవహరించేందుకు వేలుగా బిల్లును పాస్ చేయడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ రంగంపట్ల గౌరవం చూపాలి. గేత కార్మికులపట్ల సోదర భావం ప్రకటించాలి. వారి జీవితాలను గౌరవించాలి. మొన్న వారు వచ్చినప్పుడు చూశాను. చినిగిపోయిన చొక్కాలు వేసుకొని వచ్చారు. గోడుగోడున ఏడ్చారు. తమ వృత్తిని గౌరవించవలసిందిగా కోరారు. లక్షలాదిమంది చెప్పిన మీదట ఆ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా ప్రభుత్వపరంగా ఏవిధంగా చేయాలనేది ఆలోచించి చేస్తాము తప్పకుండా. ఇందులో మధ్యపెట్టవలసింది ఏమీలేదు మౌనం దూరంగా వుండాలనేది కూడా కాదు ఎంతో సద్భావంతో, సోదరభావంతో, సకాలంలో, ప్రస్తుతం వున్న దుర్భిద్యానాన్ని మనం తొలగించాలనే ఉద్దేశంతో మంచి పని చేయడం జరిగింది. మంచి పని చేసినప్పుడు అందరూ వార్షించాలి. దానికి వేరే అర్థాలు చెప్పుకొని, ప్రతి మాటకు రెండు అర్థాలు తీయడం మంచిది కాదు. దయచేసి దీన్ని అపార్థం చేసుకోవద్దు. మే వాక్కులకు బంగం కలిగే విధంగా ప్రవర్తించడం నా అభిమతం కాదు. ఈ విషయం మీ అందరికీ సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపార్టీ సభ్యులనుండి హర్షధ్వనాలు)

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురావడిన విషయములు:

1. ప్రజాశికా సంఘంవారు ప్రజాశికా కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

10.40 శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖర్ రెడ్డి (వనపర్తి):-- 1995-96 సంవత్సరానికి ఉ. సంబంధించింది. యాన్యువల్ ప్లానులో రికార్డు స్థాయిలో ముఖ్యమంత్రిగారి షేతన్యవంతమైన నాయకత్వంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న ప్లానింగు కమీషన్ అధికార స్థాయిలో 2,159 కోట్లు నిర్ణయించినప్పటికీ దాన్ని యానాడు రాష్ట్రంలో రూ. 3159 కోట్లుగా ఇచ్చారు. యానాడు రాష్ట్రంలో శ్రీ నందమూరితారక రామారావుగారి నాయకత్వంలో అమలు చేస్తున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ముఖ్యమంత్రిగారు డిప్యూటీ ఛైర్మన్ గా మధ్య డి. 21 ఫిబ్రవరి, 1995న జరిగిన చర్చల్లో నిర్ణయించిన విషయం మనందరకూ విదితమే. పెరిగిన వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు అందులో రూ. 750 కోట్ల సెంటిగల్ ఎసిస్టెన్సుగా ఇస్తున్నామని స్పష్టంగా శ్రీ ప్రజన్ ముఖర్జీగారు చెప్పడం జరిగింది. మిగతా 250 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లోకల్ గా మొబిలైజ్ చేసుకోవాలనే నిబంధన విధించిన విషయం కూడా మనందరకూ తెలుసు. వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రాన్ని ఒప్పించిన విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రజానేకం హర్షించడం జరిగింది. ప్రత్యేకించి అన్ని పక్షాల వారు హర్షించారు; అభినందించారు. అన్ని పత్రికల్లో కూడా ప్రముఖంగా వచ్చింది. కాబట్టి, నేను రెండు ఉదాహరణలు తీసుకువస్తున్నాను. ప్రత్యేకించి, డిప్యూటీ ఛైర్మన్ శ్రీ ప్రజన్ ముఖర్జీ has agreed to provide Rupees One thousand crores demanded by the Chief Minister on the ground that the State would increase its own resources by another 250 crores. The Centre would provide Rs. 750 crores by way of additional central support. This is the wording used by the Deputy Chairman. అంతేకాకుండా వీవీధి ప్రతికల్లో ప్రత్యేకించి మనం ఆనాడు చూశాము. ప్రస్తుత సంవత్సర ప్రజాశికను బట్టి అంటే యిది 47.61 శాతం ఎక్కువ. ఇంతవరకు అమోదించిన రాష్ట్రాల ప్రజాశికా పెట్టు బడిలో యిది అత్యధిక పెరుగుదల శాతము. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అడుగగానే మంజూరు అయింది. ఆనాడు ప్లానింగు కమీషన్ లోని ఉన్నతాధికారులు తెలిపారు. రాష్ట్రంలో అదనంగా 250 కోట్లు సమీకరించు కోవావని ప్లానింగు కమీషన్ డిప్యూటీ ఛైర్మన్ శ్రీ ప్రజన్ ముఖర్జీగారు షరతు విధించినట్లుగా ప్రత్యేకంగా ఆనాడు ప్రకటన వచ్చిన విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:-- యీ అంశం 304 పరిధిలోకి రాదు. ప్లాన్ ఎకౌట్రెషన్ ముఖ్యమంత్రిగారు, గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖమంత్రులుగారు ప్లానింగు కమీషన్ ముందు కూర్చున్నారు. కలిసిమిలిసి చర్చలు చేశారు. చాలా ప్రేమానురాగాలతో షర్తులు చేసుకున్నారు. ఫిలో సుంచి స్టేట్ మెంట్లు ఇచ్చారు. ప్రధాన మంత్రిని, ముఖర్జీగారిని పొగిడి రాష్ట్రానికి తిరిగి వచ్చారు. సమావేశం ప్రారంభ దశలోనే పొగడడం జరిగింది. కానీ బడ్జెట్ ఎప్రోప్రియేషన్ బిల్లు సందర్భంగా యిది ఒయట పడింది. యిది గాడ్లెట్ ఫార్ములా ప్రకారం లేదు. వెయ్యి కోట్లు అయితే యివ్వాలని ఉన్నది. యిది తప్పగా ఆర్థము

రూ. 304 క్రింద పశుత్వము దృష్టి తీసుకురావడిన
పిచ్చయములు : పశుశాసన సంఘంవారు పశుశాసన
కేజీలను రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి

జనమసి 304 కావాలని అనుకోవడం సరైనది కాదు. అదేవిధంగా యిది బీబీ ఆఫ్ ప్రివీలెజ్ క్రిందకు వస్తుంది. హానింగు కమిషన్ కు, కేంద్ర పశుశాసన వ్యవస్థాపకంగా వున్నది. యిది రాజ్యాంగ బద్ధంగా వున్నది. బీబీ ఆఫ్ ప్రివీలెజ్ క్రింద వస్తుంది. కేంద్ర పశుశాసన గాని, పశుశాసన సంఘాన్ని గాని తప్పు పట్టడం అనేది, దూషించడం అనేది యిది మనకు తగిన పని కాదు. దీన్ని ఉపసంహరించుకొంటే బాగుంటుందని మేధావీ మనవి వస్తున్నాయి.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీరు 304 అమోదించడం జరిగింది. మాకు కూడా ప్రివీలెజ్స్ ఉన్నాయి. రాష్ట్రాధిపతికి సంబంధించి, రాష్ట్ర పశుశల భవిష్యత్తుకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారి సహనోపతమైన నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా కేంద్రంలో ఉన్న డిప్యూటీ ఛైర్మన్ గారు ఒప్పుకోవడం జరిగిందనే విషయాన్ని సబాబుపైకి తీసుకువస్తున్నాను. ఎక్కడ ప్రివీలెజ్ వస్తుంది? నాకు హక్కు లేదా? ప్రత్యేకించి ఒకవారమైన అధికారాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని 304 ప్రత్యేక ప్రస్తావన తీసుకురావడం దానిని మీరు అమోదించిన దానికి అభ్యంతరం పెట్టడం సమంజసం కాదు.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ గాంధీ వెంకటరెడ్డి:- మీ రూలింగు ఏమిటి? వాట్ యాక్ డి ఒపినియన్ ఆఫ్ ఛైర్.

శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి:- మీరు రూలింగు యివ్వండి?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- 304 ఎల చోరు. వారిని మాట్లాడనేయండి?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. ఎర్నన్నయ్య:- స్పీకర్ గారు ఎల చోరు - మాట్లాడనేయండి?...

శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి:- శ్రీ విద్యాసాగరరావుగారు అభ్యంతరం లేవనెత్తారు. దాని మీద రూలింగు యివ్వండి?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మాట్లాడాలని చెప్పాను కదా?...

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- 304 స్పీకరుగారు అమోదించారు. యీ స్పీకర్ చర్చ జరుగుతుండగా పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు వస్తాయి అనుకోవడం లేదు. చాలా స్పష్టంగా 304 కింద వున్నది. రాష్ట్ర పశుశల భవిష్యత్తుకు సంబంధించింది మీకు అసక్తి లేదు అంటే మీరు పార్టీసిపేట్ లేయవద్దు. యీ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన పాస్ బిల్ లో మొత్తాన్ని

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురావడన

5 జూన్, 1992

5

విషయములు: 1. పృజాశక్త సంఘంవారు పృజాశక్త

కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను

గూర్చి.

పెంచినప్పుడు అన్ని పక్షాలనారు అభినందించారు. అప్పుడు ప్రతిపక్షంలో నేతలు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఘర్షణగాని, విభేదించడం కాని కాదు. విషయాలను వెపరించి సభ్యుల మేము కేంద్రప్రభుత్వానికి ఒక రిజల్యూషన్ పంపాటి. కేంద్రప్రభుత్వం ఆమోదించిన దానిలో తిరిగి వెనకకు పోవడం ఎందుకు జరిగిందని సభా దృష్టికి తీసుకురావలసిన అంశం ఏర్పడింది. కేంద్రం ఆమోదిపించి కూడా, ప్రత్యేకించి వెయ్యికోట్లు ఒకేసారిగా పెంచాయి. ఇంటి 48 శాతం పెరిగింది. యీ రాష్ట్రంలో అప్పుడప్పుడే గడిచిన కోట్లొచ్చిన పెంచు ఆలోచనల ఫలితంగా కేంద్రప్రభుత్వం వెనకకు పోయింది అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నది. 21 ఫిబ్రవరి, 1995న ఆమోదించిన దానికి భిన్నంగా మార్చి, 95, 10 ఫైనాన్సు కమిషన్ సెవారులకు అనుగుణంగా డిమాండ్ ఫ్లెక్సిబులారు మొగలు యిచ్చిన వాగానానికి భిన్నంగా వ్యవహరించడం విధానం కాదు. ప్రత్యేకంగా 21 ఫిబ్రవరినాడు జరిగిన చర్చలు, యీ 10వ ఫైనాన్సు కమిషన్ గురించి ఎక్కడా కూడా రిఫరెన్సు రాలేదు. Nowhere it is mentioned.

(ఇంటరవ్యూ)

శ్రీ ఎం. కోదండ రెడ్డి:- సభలో కొన్ని రూల్సు ఉన్నాయి. మా పార్టీ అభిప్రాయం చెప్పనీయండి?

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- ఒకరు మాట్లాడేటప్పుడు ఇంటరప్టు అయ్యే పద్ధతి మాకు తెలియదు.

మిస్టర్ డిమాండ్ న్యూకర్:- కోదండరెడ్డిగారు మీకు అవకాశం యిస్తాము, కూర్చోండి.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- ఫిబ్రవరి 21న జరిగిన చర్చలో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. 2159 కోట్లు వన్న దానిని ముఖ్యంగా రాష్ట్రాభివృద్ధిని, సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని వెయ్యి కోట్లు అనగా రు. 3159 కోట్లకు పెంచినట్లు వచ్చింది. అందులో సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్సుగా 750 కోట్లు అని స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. కాని 10వ ఫైనాన్సు కమిషన్లో ఎక్కడా రిఫరెన్సుగాని, మెన్షన్గాని రాలేదు. అనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నికల సందర్భంగా శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు ఏ నినాదాలు అయితే యిచ్చారో అవన్నీ వెంటనే అమలుపరుస్తున్నది. ప్రత్యేకంగా రెండు రూపాయల బియ్యం కోసం రు. 1200 కోట్లు వ్యయం అవుతుంది; రు. 1200 కోట్లు మద్యపాన నెషన్ కోసం ప్రభుత్వం మేద భారం పడుతోంది. పృజలకు యిచ్చిన మాటను నీలబెట్టుకోవాలనే ఆలోచనా విధానంగా అమలు పరచడం జరుగుతోంది. రాజ్యాంగంలో రెవెన్యూ క్రిటిక్ 41లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. To save the people and to take

రూ. 304 క్రింద పశుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. పశుశాశిక సంఘంవారు పశుశాశికా
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

care of their health, if necessary, prohibition must be implemented అనేది కూడా చాలా స్పష్టంగా రాజ్యాంగంలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. మహాత్మా గాంధీగారి ఆలోచనా విధానం మేరకు మద్యపాన నిషేధం పెట్టకుండా గాంధీజీపేరు చెప్పుకుని ఓట్లు అడిగిన వారు ఎన్నడూ దానిపై ఆలోచన చేయలేదు. రామారావుగారి నాయకత్వాన ఎన్నడూ తేనివిధంగా వేదవారికి కూడు పెట్టాలని 1200 కోట్ల వ్యయంతో రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం పథకం ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, మద్యపాన నిషేధం గురించి మేదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వెయ్యికోట్లు ప్రత్యేకంగా వెంపడం జరిగింది. రూ. 750 కోట్ల సెంట్రల్ ఎసిస్టెన్సు యిచ్చినట్లు చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. పశుశాశిక ఈనాడు చాలా బలమైన ఆలోచన వున్నది. ఓడిపోయినవారు, అప్పుడప్పుడే ఓడిపోయినవారు తెలుగుదేశానికి ఎక్కడ మంచి పేరు వస్తుందోనని, రామారావుగారు ఎక్కడ చరిత్రలో చిరస్థాయిగా నిలిచి పోతార్చోనని యీనాడు యీ విధంగా రాష్ట్రానికి యివ్వవలసిన 48 శాతమును, ప్లాను ఔట్ లెను తగ్గించడం జరిగింది. యీ విషయాన్ని మే దృష్టిలోపెట్టుకుని, రామారావు వీరస్థాయిగా చరిత్రలో నిలిచి పోతారనే దుష్ట ఆలోచన ప్రకారంగా వెయ్యి కోట్లు ఆమోదించిన దానిని వక్రీకరించి 10వ ఫ్లానాన్ని కమిషన్ లో పేర్కొనకపోవడం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ప్లానింగ్ 10:50 కమిషన్ ఇచ్చిన హామీలు గురించి ఆనాడు డిల్లీ నుండి వెలువడే వార్తాపత్రికలతో ఉ. సహా ప్రముఖంగా ప్రచురించాయి. ఆ సమయంలో కూడ కేంద్రపశుభుత్వం నుండి కాన్బ్రిడిక్ష్ న్ రాలేదు. ఫ్లానాన్ని కమిషన్ నుండి రాలేదు. ఒకవేళ నిజంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పింది తప్పు అయితే వెంటనే కేంద్రంలో ఉన్నవారు గానీ, ఫ్లానాన్ని కమిషన్ వారు కానీ కాంబ్రిడిక్స్ చేయవలసిన బాధ్యత వారిపైనే ఉంటుంది. స్పెల్స్ న్నిగా ఉన్నారంటే, ఆమోదం తెలుపడమే. వర్చులు అర్థవంతంగా, ఫలప్రదంగా జరిగాయని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పితే, ఆ విషయాలన్నీ ప్రతికలలో వస్తే, ఆనాడు మనమందరం కూడ ఆధిపత్యం వాం. అయితే ఇప్పుడు మళ్ళీ ఈ విషయంలో కేంద్రపశుభుత్వం వెనకడుగు వేసి, రాష్ట్ర పశుభుత్వంపై ఆర్థిక భారం మోపాలని, ఆర్థిక విధనాల్లో ఇబ్బందుకు గురి చేయాలని, రాష్ట్ర పశుభుత్వం చేపట్టే సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు విఘాతం కల్పించాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలపై ఆ పార్టీకి (కాంగ్రెస్) ఏనాడు సర్వేన విధానం లేదు. మన రాష్ట్రంలో అమలు చేస్తున్న రెండు రూ.ల కిలో బియ్యం పథకాన్ని విఘాతించిన వాళ్ళు ప్రక్క రాష్ట్రాల్లో జరిగిన ఎన్నికల్లో ఓట్లు కొల్లగొల్పేందుకు అక్కడ అమలు చేస్తామని చెప్పారు. కానీ ఈ రాష్ట్రాన్ని మాత్రం ఆర్థికంగా చిక్కుల్లో పెట్టాలనే దురుద్దేశ్యంతో వేయికోట్ల రూపాయలపైనే అవతీ-లేను బిస్ట్ ఫ్లానాన్ని కమిషన్ కుదించివేయడం సరికాదని ఈ సభా ముఖంగా శాసనసభ్యులందరికీ తెలియ చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రానికి చెందిన వ్యక్తీ ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నరు కాబట్టి ఆయన చాల ఉదారంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం ఉంది. మనకు ఉన్న పరిమిత వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, రాజ్యాంగంలోని 47వ ఆర్టికల్ ప్రకారం రాష్ట్ర పశుభుత్వం పౌరపాటిషన్ పెట్టింది. దానివల్ల రాష్ట్ర పశుభుత్వానికి కలిగే బడ్జెట్ లోటును పూడ్చేందుకు కేంద్రపశుభుత్వం ఉదారంగా అదుకోవలసిన

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు. 1. ప్రజాశాసక సంఘంవారు ప్రజాశాసక
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995 53

బాధ్యత ఉంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో మన రాష్ట్ర శాసనసభ తీర్మానం చేసి ప్రత్యేకంగా కేంద్రప్రభుత్వాన్ని అభ్యర్థించాలి. 21-2-95వ తేదీన డిప్యూటీ ఛైర్మన్, ప్లానింగ్ కమిషన్ మన ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో జరిగిన చర్చల్లో ఎక్కడ కూడ టెన్స్ ఫైనాన్స్ కమిషన్ గురించి రెఫరెన్స్ లేదు. కాబట్టి ప్లానింగ్ కమిషన్ ముందుగా ఒప్పుకొన్న ప్రకారం, ఇచ్చిన మాటను ఆచరణలో అమలు చేసి విధంగా కేంద్రప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించే విధంగా ఈ రాష్ట్ర శాసనసభ ఒక ఏకగ్రీవ తీర్మానం వేయవలసిందిగా ఈనాడు మీ అందరికీ విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానం చేసి, రాష్ట్ర ప్రజల ప్రయోజనాలను కాపాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇందులో రాజకీయాలకు తావు లేదు. మొదట ఒప్పుకొన్నట్లుగా 3159 కోట్ల రూ. ల ప్లాన్ అవుట్ లేను ఆమోదించవలసిందిగా కేంద్రాన్ని కోరుదాం. రామారావుగారి నాయకత్వంలో అమలుజరుగుతున్న సంక్షేమ కార్యక్రమాలను మాచీ ప్రజలు ఎక్కడ అకర్షితులవుతారో అనే ఆలోచనలను ప్రక్కకు పెట్టి రాష్ట్ర బహుళ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, రాష్ట్రంలో ఉన్న పేదరికాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనమంతా ఒక తీర్మానం చేసి, కేంద్రానికి పంపుదాం.

నీటిపారుదల రంగానికి గత సంవత్సరం 620 కోట్ల రూ. లు కేటాయ్యే. ఈ సంవత్సరం ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో సాహసోపేతంగా దానిని 1240 కోట్ల రూ. లకు పెంచారు. మనమందరం విధిన్న పార్టీలకు చెందిన వారమైనా, రాష్ట్ర భవిష్యత్ కొరకు ఏకాభిప్రాయంతో ఒక మాటగా, ఒక బాటగా సాగవలసిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధికొరకు, కేంద్రప్రభుత్వం ఆనాడు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం 3159 కోట్ల రూ. ల ప్లాన్ అవుట్ లేకు గాను 750 కోట్ల రూ.లను సెంట్రల్ అస్సైన్మెంట్ క్రింద ఇవ్వాలని చెప్పి మనం ఒక తీర్మానం ద్వారా కేంద్రాన్ని అభ్యర్థించాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- స్పీకర్ సార్ చాలా సంతోషం - మేము మా గొంతులన్నీ వింటున్నా తరువాత అయినా మీరు మాకు మైక్ ఇచ్చినందుకు.

రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడటంలో మేము ఎప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీ కన్నా ఒక అడుగు ముందే ఉంటాం. కానీ తెలుగుదేశం పార్టీ మాత్రం మొట్టమొదటి నుండి కూడ ఒక విధానాన్ని అవలంబిస్తున్నది. ఎన్నికలముందు చెప్పేది ఒకటి. ఎన్నికల తరువాత, ప్రజలకిచ్చిన వాగ్దానాలను నిలబెట్టుకోలేక, ఇబ్బంది పడి, దానికంతటికి కేంద్రాన్ని బాధ్యతగా చేసిన సందర్భాలనేకం ఉన్నాయి. ప్లానింగ్ కమిషన్ ఇచ్చిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకోలేదనే దానిని ఒక సమస్యగా చిత్రించి, దానిని ఈ శాసనసభలో చర్చించి, కేంద్రం పెన్-ఒక నేరాన్ని మోపడానికే ఈ 304 నిబంధన క్రింద చర్చకు అనుమతించడం చాల చిధాకరమైన విషయం...

(బ్రెజర్ బెంచీల నుండి అభ్యంతరం)

రూపు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుకును
గూర్చి.

మీరు చెప్పేది మీరు చెప్పండి. అప్పుడు మీరు సమర్థించుకోండి. ఎవరు వద్దంటారు?
అయితే మేము చెప్పిన తరువాత మీరు చెప్పవచ్చు.

ప్లానింగ్ కమిషన్ కు, కేంద్రప్రభుత్వాన్ని ఈ విధంగా రెవ్యూకేషన్ అనేది మంచి
సాంప్రదాయం కాదు. ఇందులో ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం ఒకటే కన్సిస్టెన్సీ ఏ విధంగానైనా
ఈ శాసనసభలో చర్చ జరిగింది. ఒక కేటాయింపు చేసి తేలులు దులుపుకొని, నేరొత్తంతా
కేంద్రప్రభుత్వం మీద మోపుచున్న తప్పు రెండవది కనపడటం లేదు. ప్రభుత్వానికి ఏ
మాత్రం శిక్షకుద్ది లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, గతంలో చాలా సందర్భాలలో
11.00 ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్రం మీద అని అన్నారు కేంద్రం మీద ఆరోపణలు
చేశారు. వ్యవస్థ మీద ఆరోపణలు చేశారు. అందువల్ల నేను లోతుగా
పోతుంటా, ఎక్కువ విషయాలకు పోతుంటా, సందర్భం వచ్చినప్పుడు, అవసరం
వచ్చినప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ విధానాలను గురించి చెబుతాను. ఇది సమయం కాదు. 304
నిబంధన క్రింద యిప్పుడు లేవనెత్తిన అంశం విషయంలో సమయం వచ్చినప్పుడు మా
విధానం ఏమిటి, మా పరిస్థితి ఏమిటి, మా నిర్దేశాలు ఏమిటి అనేది స్పష్టంగా
ప్రజలముందు చెప్పడానికి వెనకాడము. ఎన్నికల తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా
ప్రధానమంత్రి గారి దగ్గరకు వెళ్లి ప్రధానమంత్రి గారితో మాట్లాడి, రాష్ట్రానికి అధికంగా
సహాయం చేయవలసిందిగా ప్రత్యేకంగా కోరారు. వారు సమ్మతించారు. ఆ తరువాత
ప్రజాశక్తి కేటాయింపులు జరిగేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు, అర్థికశాఖామంత్రిగారు,
ఉన్నతాధికారులతో వర్చిందిన తరువాత, సమ్మతించిన తరువాత జాతీయ పత్రికలన్నీ
ఎడిటోరియల్స్ వ్రాయడం కూడా జరిగింది. గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. మేము కూడా దాన్ని
సమర్థించాము. దాన్ని వెల్లెకం చేశాము, దాన్ని సాధించినందుకు మళ్ళీ ఇదే సభలో మీరు
3 రకంగా తప్పుగా విన్నామని, పొరబాటు జరిగిందని, దీనికి కేంద్రంపైన నేరం మోపడానికి
ఈ రకంగా 304 నిబంధన క్రింద చర్చ జరుపుకోవడం రాజ్యాంగవిరుద్ధం. ఎక్కడా ఏ
శాసనసభలో కూడా ఇలాంటి జరగదు. ఎప్పుడైనా ఏదయినా రాష్ట్రం తన యింటరెస్టుతో,
ప్రజల యింటరెస్టుతో సాధించాలంటే కేంద్రప్రభుత్వంతో, ప్లానింగ్ కమిషన్ తో
సంప్రదింపులు జరిపి సాధించాలే తప్ప ఈ రకంగా శాసనసభలో వర్తించుకొని తీర్మానాలు
చేయడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. రాష్ట్రం యిబ్బందుల పాలవుతుంది. రాష్ట్ర ప్రజలకు
మీరు కొత్తగా యిబ్బందులు తెచ్చిపెట్టిన వారవుతారు. ఆ బాధ్యత మీపైన వుంటుంది;
ఇది సాంప్రదాయంకాదు అని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. మీకు ఏదైనా యింటరెస్టు
వుంటే, దాన్ని సాధించాలంటే యిది మార్గంకాదు. ఇది ఒక రోజు, రెండు రోజులతో తేరే
సమస్య కాదు. మీరు యింకా చాలా దూరం పయనించాలి. ఇంకా కేంద్రం నుండి ఎన్నో
ప్రాజెక్టులు తెచ్చుకోవలసి వుంది. ఇంకా ఎన్నో సంక్లిష్ట కార్యక్రమాలు జరిపించుకోవాలి.
ఆ కార్యక్రమాలన్నీ జరిపించుకోవడానికి ఈ విధానం అవలంబించడం ఏమాత్రం సమంజసం
కాదు. మా కాంగ్రెసు పార్టీ దీన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నది. ఈ రకంగా చర్చించడం మంచి
పద్ధతి కాదు. మీరు ఏదయినా మంచి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి ముందుకువస్తే

రూ. 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రణాళిక సంఘంవారు ప్రణాళికా
కెటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995 35

కేంద్రాన్ని ఒప్పించడానికి తప్పకుండా సహకరిస్తాము. మీకంటే ఒక అడుగు ముందుగానే
వుంటాము. ప్రజలకు సంబంధించిన విషయం కానివ్వండి, రాష్ట్రాభివృద్ధికి సంబంధించిన
విషయాలు కానివ్వండి, ప్రాజెక్టుల విషయం కానివ్వండి, పవర్ ప్రాజెక్టులకు
సంబంధించిన విషయం కానివ్వండి, ఏదైనా అభివృద్ధికి సంబంధించిన విషయం వచ్చినప్పుడు
తప్పకుండా సహకరిస్తాము. కానీ దీని వద్దేశం బాగాలేదు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి
పదేపదే మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రకంగా మీరు తీర్మానాలుచేసి, చర్చలు జరిపి, సభలో
వాదోపవాదాలు జరిపి దీన్ని రద్దుకు ఎక్కించడం మంచి సాంప్రదాయంకాదు. ఏ రకంగా
చూసినా మంచి విధానంకాదు. మొట్టమొదట శాసనసభ జరిగిన రోజునే రెండు రూపాయలకు
కిలో బియ్యం పథకాన్ని కొనసాగించడం కోసం కేంద్రం ధనం యివ్వాలని ముఖ్య
మంత్రిగారు తీర్మానం చేశారు. అదే విధంగా మధ్యనోషేధం అమలు జరుపుతున్నందువల్ల
అందువల్లవచ్చే నష్టానికి కేంద్రం నష్టపరిహారం యివ్వాలని తీర్మానం చేయడం జరిగింది.
అందులో మేము సహకరించాము. కానీ ఈ రకంగా 304 నిబంధన క్రింద చర్చ చేయడం
సమంజసంకాదు. మీరు ఒకటి, మేము మరొకటి మాట్లాడతాము. నిమగ్నల రూపకంగా
దీన్ని ప్లానింగ్ కమిషన్ ముందుకు తీసుకురావడం, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం
మంచిదికాదు. కేంద్రప్రభుత్వం అన్ని రాష్ట్రాల అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తుంది. అభివృద్ధికి
వ్యతిరేకంగా పోదు అని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ తమ
ద్వారా ఒకమాట ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తాను. మీరు చాలా సందర్భాలలో
(ముఖ్యమంత్రిగారిని ఉద్దేశించి) ఆవేశంతో అంటూ వుంటారు. మన ప్రధానమంత్రిగారు
సహకరించారు. ప్రధానమంత్రిగారి దగ్గరకు ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్లి
మాట్లాడారు. ఆ తరువాత ప్లానింగ్ కమిషన్తోకూడా మాట్లాడారు. ఈనాడు దురదృష్ట
కరమైన విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో వుండగా ఈ చర్చ జరగడం ఏమాత్రం
సమంజసంకాదు. వారు పెద్దలు, బాగా ఆలోచనచేసి ఈ రకంగా కేంద్రప్రభుత్వంతో,
ప్లానింగ్ కమిషన్తో తగాదా పెట్టుకోవడం మంచి సాంప్రదాయంకాదు. కాబట్టి వెంటనే
ఇటువంటి చర్చకు యికముందు ఏమాత్రం అవకాశం యివ్వకుండా వుండాలని, దీన్ని
ఉపసంహరించుకోవాలని తమద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు:- అధ్యక్షా, ప్రత్యేకంగా ఇది ఎవరినే ధిక్కరించాలని కాదు.
ఎంతో ఆవేదనతో చెబుతున్న విషయం. ఎందుకంటే ప్రజలకు హామీ యివ్వాము. పేదవారికి
కూడు పెడతామని, రెండు రూపాయలకే కిలో బియ్యం యిస్తామని చెప్పాము. ఆడబిడ్డలు
అడిగిన దానిమీద మధ్యనోషేధం అమలు చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది- అది మంచి అయినా,
చెడు అయినా హామీ నిలుపుకోవాలి. మంచిపనులు చేయాలి. మా ప్రభుత్వం అంకితభావం
కలిగింది కాబట్టి వాటిని అమలుచేయడం జరిగింది. దానిమీద ఎన్నో మాకు ఆశలు
వుంటాయి. కోఆపరేటివ్ ఫెడరేషన్లు, తండ్రీ బిడ్డలకు ఏ రకమైన సంబంధం వుంటుందో
కేంద్రప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అదే విధమైన సంబంధం వుంటుంది. ఏదైనా
బిడ్డకు కష్టం కలిగినప్పుడు కానీ, సమస్య వచ్చినప్పుడుకానీ

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

అనుభవం గల తండ్రికి చెప్పకుండా మరెవరికి చెప్పాలో నాకు అర్థం కావడం లేదని తమకు సవినయంగా మనవి చెప్పాను. అదే విధానంతో వారిని గౌరవించాలి. వారు హైదరాబాదు వచ్చినప్పుడు మా ఇంటికి డిన్నర్ కు ఆహ్వానించాను. అది ధర్మం. *He is the Prime Minister of the country.* ఆయనను గౌరవించకుండా ఉండడం అనే ప్రశ్నే లేదు. ఆయన ఏమీ చెప్పినా గౌరవిస్తాము. వారు ఏ పార్టీకి చెందినవారనేది అనవసరం. వారు మన దేశానికి ప్రదానమంత్రి గారు. వారు మన రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు వారిని గౌరవించడం మనలను మనం గౌరవించుకోవడమే అవుతుంది. దాని విషయంలో పూర్తిగా ఎప్పుడూ వారిపట్ల గౌరవమే కానీ ద్వేషభావం అనేది తమకు సవినయంగా మనవి చెప్పాను. పార్టీలు తెరు కావచ్చు. విధానాలు తెరు కావచ్చు. ప్రజలు నిర్ణయిస్తారు ఏ పార్టీ కావాలనేది ప్రజలు నిర్ణయించిన తరువాత, ప్రజల నిర్ణయాన్ని అనుసరించి ఆ పార్టీ విధానాలను అనుసరించి ఆ పార్టీకి తగు ఆర్థిక సహాయం చేయడం కేంద్రప్రభుత్వ ధర్మంగా భావించి ఈనాడు వారిని కోరుతున్నాము. కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలు విడదీయరానివి. మేము ప్రజల కోసం పెడుతున్నాము. కోఆపరేటివ్ ఫెడరేటిజంలో మాకు కొన్ని హక్కులు, బాధ్యతలు యివ్వాలి మమ్మల్ని మేరు పూర్తిగా నడిపించాలని నేను వారిని ప్రార్థనాపూర్వకంగా అడగడం జరిగింది. *It is not a demand. It is neither a demand nor a fight.* వారిని విమర్శించడం లేదు. వారితో గౌరవంగానే మాట్లాడుతున్నాము. గౌరవంగానే అర్థిస్తున్నాము. మన రాష్ట్ర ప్రజల కోసం, పేదవారికోసం మేము చేసే పనులను గురించి ఆలోచించండి. ఏ పేదవారికైతే సహాయం అందిస్తున్నామో, వారి కోసం అర్థిస్తున్నాము. ప్రభుత్వ సంవత్సర ఆదాయం ఎంతో ఏ విధంగా పన్నులువేస్తున్నామో కేంద్రానికి తెలుసు. కేంద్రం ఏవిధంగా పన్నులు తీసుకుంటుందో కూడా తెలుసు. ఒకవైపు బహుళ అవార్డు వుంది. రెండు వేల సంవత్సరం నాటికి పూర్తి చేసుకోవాలి. అందుకోసం రూ. 15 వేల కోట్ల నుండి రూ. 20 కోట్ల వరకు కావాలి. ఎక్కడి నుండి తెస్తాము? గౌరవనీయులందరూ అనుభవం గల వారే. ఈనాడు శాసనసభకు అందరూ రాలేదు. ప్రజాస్వామ్య విధానంతో బాధ్యత వహించి ప్రజాప్రతినిధులుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. *I am actually telling with a heavy heart.* నేను ఆవేదనతో చెబుతున్నాను. కలవారి కోసం కాదు. పేదవారి కోసం, కూడు, గూడు లేని వారి కోసం మేము యిస్తున్నాము. మేము మొదలుపెట్టిన తరువాత, ఎన్నో రాష్ట్రాలు ఈ విధానాన్ని అమలుపరుస్తున్నాయి. ఇది తప్పుడు విధానం అవుతే వారందరూ ఎందుకు అనుసరిస్తారు 1983లో ఇది కొత్త విధానం కావచ్చు. నేడు, పేదవారికి అన్నం పెట్టాలనేది దేశం అంతా ఆలోచిస్తున్న విధానం. ప్రజలు కోరుతున్నారని కాబట్టి ఆ నిర్ణయం తీసుకుంటున్నారు. ప్రజల కోసం చేస్తున్నాము కాబట్టి దయచేసి సహాయం చేయండి అని ఆర్థింపడానికి వెళ్లాము. వారు మర్యాదగానే చూశారు. వెళ్ళేవెళ్ళడంలోనే చెప్పారు. ప్లానింగ్ కమిషన్ దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు (10వ ప్లాన్ కమిషన్) వారు అదే విధంగా గౌరవించారు ఒక్క విషయం మనవి చెప్తాను. దేశంలో వుండే పత్రికలు ఏమయ్యాయి? పార్టీలు ఏమయ్యాయి? మేధావులు ఏమయ్యారు? వారు ఏ విధంగా అనుకున్నారు?

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్ట్యా తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రభాళిక సంఘంవారు ప్రభాళికా
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల సుండి తగ్గించుటను
గూర్చి

15 జూన్, 1955 37

ఈనాడు నాటివీండి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వం పేరుకు సహాయం ఇంజీన్
గలగిందనేది చాలామంది నాకు ఉత్తరాలు వ్రాశారు. పత్రికల్లో వ్రాశాల్సి ఉండవలసింది. ఏ
రాష్ట్రం వారిని గౌరవించాను. ఏ రాష్ట్రం అయినా మాకు ఒకదే మన రాష్ట్రం వారు
కాబట్టి ప్రత్యేక అభిమానం, గౌరవం వుండవచ్చు. అదే వేదానంలో వారు సహకరిస్తామనే
ఉపబంధము వెళ్ళగానే చెప్పాను రు. 2559 కోట్లు వున్న బడ్జెటును రు. 3153
కోట్లకు పెంచినట్లుగా. బడ్జెటులో రు. 1,000 కోట్లు పెంచవలసి వచ్చింది రెండో
రూపాయలకు కిలోబియ్యం పతకంవలసి రు. 2 వేల కోట్లు. మద్యనిషేధంవలసి రు. 1200
కోట్లు ఆదాయం వోతోంది. అదే విధానంగా రైతులకు రు. 50 కి హార్వీషవర్
వీరుక్తు యిద్దామని అనుకుంటున్నాము. ఇన్ని బాధ్యతలు వున్నాయి. కాబట్టి మా
బాధ్యతలను బాధలను ఒక తండ్రితో చెప్పి విధంగా చెప్పడానికి, ఆర్థింపడానికి వచ్చాము.

We went for seeking their assistance. వారితో వోట్లడడానికి కాదు.
ఆర్థింపడానికి వెళ్ళాము. ఆఫీసర్లు డాక్యుమెంట్స్ తెచ్చారు. వెళ్ళగానే మీరు చాలా చక్కగా
ప్రభుత్వం నడుపుతున్నారు. మేము అభినందిస్తున్నాము అని అన్నారు. మీకు వెయ్యి
కోట్ల రూపాయలకు గాను రు. 750 కోట్లు యిస్తాము మిగతా రు. 250 కోట్లు మీరు
సంపాదించుకుంటారా అని అడిగారు. ఏదో తీప్పలు పడతాము. మీరు చేసే సహాయానికి
ధన్యవాదాలు అని చెప్పారు. రు. 750 కోట్లు యిస్తాము అనగానే వెంటనే నమస్కారం
పెట్టాను. చాలా సంతోషం. ప్రజల్లో ముఖర్జీగారూ, మీరు గౌరవం నిలబెట్టారు అని వారిని
అభినందించాను. ఆ విషయంలో ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడలేదు. ఫరవాలేదు, కేంద్రం
సహాయం చేస్తుంది అని వొచ్చాము. తరువాత ఎక్కడ ఏ విధానం జరిగిందో మాకు
తెలియదు. మేము తప్పు దారిలో పత్రికలు, మిగతా పార్టీలు తప్పు దారి పడతాయో?
ప్రజలు, ప్రపంచం తప్పుదారి పడుతుందా? ఒకసారి ఆ మాటలను గురించి ఆలోచించడం
మనవి చేస్తున్నాను. వారంటే జాతి తప్పు కోపం లేదు. వారు యివ్వకపోయినా ప్రజలు
వున్నారు. మేము ప్రజలకు యిచ్చిన హామీలను ఎలా నెరవేర్చుకోవాలో మాకు బాగా
తెలుసు. We known what we should do. అది నేను అడగడం లేదు. ఏ విధంగా
మిగతావారు అనుకుంటారు? ఇచ్చిన హామీలను మర్చిపోతే అపఖ్యాతి పాలవుతాము. ప్రపంచ
పత్రికలు కానివ్వండి మిగతా పార్టీలవారు కానివ్వండి, మనదేశం వారు అందరూ వున్నారు.

చూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి కేటాయింపును రూ 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

11-10 నేను బాధితులను. ఎందుకు ఈ విధంగా అన్నారు? ఇంకో విధంగా మనం పేనుకోవచ్చును. వారు రూ. 750 కోట్లు యిస్తారని అనుకుంటూ వుంటే దానికి

10వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ కలుపుకున్నామని చిన్న మాట ఎందుకు చెప్పారు? కాబట్టి ఆయా నారీ ఫర్ యుట్. ఇది కేవలం బారితో చెబుతున్నాను. పట్టింపు ఏమీ లేదు. వారివ్వలేదన్న కోపం లేదు. ఇది ఒక బాధ్యతగా తీసుకుని, ప్రజల కోసం భిక్షం వేస్తే తెద్దామని అడుగుతున్నాను. అందరి దగ్గర భిక్షం నేను అడుగుతాను. పేదవాడికి యివ్వడం నా ధర్మం. అలాగే ఆదావాళ్ళకోసం మద్యపాన నిషేధం అమలు చేయాలని అనుకున్నాం కదా? ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. That is my pledge. I am going with a begging bowl to the people. రయచేసి, కలవారందరూ కలిసి రేనివాడికి యింత కూడు పెట్టండి. ఈనాడు లక్షల రూపాయలు వీరాళాలు పంపిస్తున్నారు. మీకు తెలుసు. ఒక మంచి పని చేస్తున్నప్పుడు ప్రజలందరినీ ఒక విధంగా కూడగట్టుకుని మంచిపనిలో వారందరినీ విలీనం చేసుకోవాలని. అంతగాని మరొక విధంగా కాదు అని మా పరిపూర్ణమైన విశ్వాసం. ఇప్పటికైనా గౌరవస్థారని మా నమ్మకం. Again I am appealing తమద్వారా శాసనసభ ద్వారా గౌరవంగా వారిని అడుగుతున్నాము. భిక్ష అడుగుతున్నాం. For the sake of the poor people. I am begging the Central Government. That is my duty. రయచేసి ఈమాత్రం పేదవాడికి కూడు పెట్టమని ఆర్జిస్తున్నాం. That is my duty. I have the poorest of the poor in this State. వారి ఓట్లతో వచ్చాం. కాబట్టి నా బాధ్యత నిర్వర్తించుకోవడం నా ధర్మం. ఈనాడు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం యివ్వలేనని, కూడు పెట్టలేనని నా ప్రాజెం పోయినా అనను. పోతే ప్రాజెం పోతుంది బజారులో. మాట మాత్రం తప్పనని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా అడ బిడ్డలకు మాటయిచ్చాం. మధ్యపానం నిషేధిస్తామని. మేరే అలోపించండి. మేరు మే చెల్లెళ్ళకు, అక్కలకు యిచ్చిన హామీని కాదంటారా? ఇవి సెంటిమెంట్లు. ఇందులో రాజకీయం లేదు. మానవతా ధర్మంతో మే ముందు పెట్టాం. ఇక్కడ మన అన్నలు, తమ్ముళ్లు, చెల్లెళ్లు, ప్రజాప్రతినిధులు అందరూ వున్నారు. అలోపించండి. ఇది నా ఒక్కడి బాధ కాదు. మేరందరూ సహకరించండి. ఈనాడు మన ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం. ఇక్కడ ఏ పరిస్థితి వున్నదో ఈనాడు ప్రభుత్వం చెప్పుకోవం ధర్మం. మే దగ్గర కాకపోతే ఎవరి దగ్గర చెప్పుకుంటాం. ఏ విధంగా సలహా చెబుతారో చెప్పండి. బెగ్గింగ్ బాల్ పట్టుకుని దేశం అంతా తిరగమని చెబుతారా తిరుగుతాను. తేదంటే మరొక సలహా యివ్వండి. తేదంటే అందరం కలిసి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆర్జిద్దామని, నమస్కారం పెట్టి, ఆయ్యా మాకు భిక్ష పెట్టండి, పేదవాడికి రెండు రూపాయలకు బియ్యం యిస్తామని, మా మాట నిలపండి, వారి ఓట్లతో ఈనాడున అధికారానికి వచ్చాం కాబట్టి ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజాప్రతినిధులు యిచ్చే హామీలను గౌరవించడం ధర్మంగా భావించాలని మనవి చేయమంటారా చెప్పండి. మేరు చెప్పినట్లు చేస్తాం. వ్యతిరేకంగా చేయకూడదని మే ముందుకు తీసుకువచ్చాం. ఈనాడు

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995 59

కాంగ్రెసు పార్టీని వెతికి తేవాలని, బజారులో పెట్టాలని మా ఉద్దేశం కాదు. It is our Government. It is in Centre. ఇది మన ప్రభుత్వం. దాని గౌరవాన్ని కావాడకుండా బజారులో పెడతామని ఎందుకు అనుకోవాలి? ఇది హిందూదేశానికి సంబంధించిన విషయం. మనం పూర్తిగా ప్రతి వారి భావలను గౌరవించాలి. ప్రతివారి మేనర్సును గౌరవించాలి. కొందరిని అవమానించామని ఎవరూ కూడా అనుకోవద్దు. తెలుగుదేశం అందుకు పుట్టలేదు. మా విధానం అది కాదు. అధ్యక్షుడిగా మేకు చెబుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగా చెబుతున్నాను. కాబట్టి మీరు మా విధానం అర్థం చేసుకుని ఏమి చేయమంటారో చెప్పండి. మీ ముందు కన్నీళ్లతో చెబుతున్నాను. పేదవాడికి దారి చూపండి. Please...I request all of you. నేనెంతో సంతోషిస్తాను. మీ సూచనను నమస్కారంతో అమోదిస్తాను. నావాళ్లన్నారు నా తరపున. నాకు 73 సంవత్సరాలు వచ్చాయి. నా పేదవాళ్ల కోసం నేను నిలబడినప్పుడు నా తమ్ముళ్లందరూ ముందకు వచ్చారని సంతోషిస్తాను. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. ఇందులో రాజకీయం లేదు. కాబట్టి ఆ విధంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అర్థిద్దాము. వారి మీద రిపోర్టు పెట్టాలనిగాని ద్వేషం గాని లేనే లేవు. లిఖిత పూర్వకంగా పెడదామా మనుషులం వెళ్లి చెబుదామా? మీరు ఏ విధంగా సలహా యిస్తారు? ఈ బియ్యం పథకం వద్దంటారా? మానమంటారా? ప్లాప్లాషను వద్దంటారా? కావాలంటే ఏం చేయాలి? I am asking for your co-operation. అంతే తప్ప దీనిని యింకో విధంగా అర్థం చేసుకోవద్దని, దీనిలో రాజకీయాలు ఏమీ లేవు. ప్రత్యేకంగా, మానవతాధర్మంతో పేదవారి సంరక్షణ కోసం ప్రతివారిని అడుగుతున్నాం. మీపార్టీ, మా పార్టీ అందరినీ అర్థిస్తున్నాం. దయచేసి అందరూ నాకు సమాధానం చెప్పండి. As the Chief Minister of the State. I am asking you, you and you. ఈ ప్రభుత్వం యిచ్చిన హామీలను, మాటను నిలబెట్టుకోవాలని, నా విద్యుత్తధర్మంగా నిర్వహించుకోవాలని ప్రతివారు నాకు సలహా చెప్పి నా గౌరవం దక్కించేలా సహకరిస్తారని మనవి చేస్తూ మీ అభిప్రాయాలు చెప్పాలని వేను సలహా తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- కాంగ్రెసు పార్టీ వారు మాట్లాడేరు, మాకు అవకాశం యివ్వండి అధ్యక్షా.

శ్రీ పి. జనార్దన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా పెద్ద ఉపన్యాసం చేశారు యిప్పుడు. నేను మనవి చేసేదేమంటే ముఖ్యమంత్రిగారి సుదీర్ఘ ఉపన్యాసం విన్నాక చెప్పేదేమీటంటే, మన రాష్ట్రంలో వున్న 99 లక్షల 50 వేల రెషను కార్డు దారులను బీచ్చుగాళ్లుగా చిత్రికరిస్తున్నందుకు నేను బాధపడుతున్నాను. నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిజంగా ముఖ్యమంత్రిగారు భీక్షం అడుగుతున్నారంటే ఏమీటంటే?

రూ. 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశాసక సంఘంవారు ప్రజాశాసక
కేంద్రమును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

(అధికార వార్త సమస్యలు ఒక్కొక్కటిగా లేవే శక్తిగా తమ అదృష్టవశాత్తూ తెలియజేశారు.)

(అంతరాయం)

మొదలయిన ప్రజలకు వాగ్దానం చేస్తూ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం యిస్తానని
ఎలక్షన్ల ముందు చెబుతూ బిచ్చం అడిగి తెస్తామని ఎప్పుడూ చెప్పలేదని మనవి
చేస్తున్నాను. ఈ ప్రకాశానికి కేంద్రం దగ్గరకు వోతామని, అడుగుతామని చెప్పలేదు.
అధ్యక్షా యిప్పుడు 3, 159 కోట్ల పౌన్డ్ల అమౌంటుగా ప్లానింగ్ కమీషను శాంక్షనుకు
ఒప్పుకున్నారని ముఖ్యమంత్రిగారి ఆర్థిక శాఖమంత్రిగారు చెప్పారు. అక్కడ వర్షాలు ఏ
విధంగా జరిగాయో మాకు తెలియదు. మేము యిక్కడ ఉన్నాం. కానీ సెంట్రల్
గవర్నమెంటు ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికీ డబ్బులు కేటాయించాలన్నా ఒక ఫార్ములా ఒక
సిద్ధాంతం వుంటుంది. అది ఎవరూ కాదనరు. ఎందుకంటే గాడ్గిల్ ఫార్ములా ప్రకారమే
మన రాష్ట్రానికి ఎంత రావాలో అంత డబ్బు యిస్తారని, అంతకన్నా ఎక్కువ యివ్వరని
మనకు తెలుసు. ఇప్పుడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వుంది. గతంలో కాంగ్రెసు వుంది.
ఎప్పుడూ అట్లా కాలేదు. పశ్చిమ బెంగాల్ సి.పి.ఎం. మహారాష్ట్రలో శివసేన, బి.జె.పి.
గుజరాత్లో బి.జె.పి. రాజస్థాన్లో బి.జె.పి. మధ్యప్రదేశ్లో కాంగ్రెసు ఉన్నాయి. అందరికీ
ఒకటే పద్ధతి అవలంబించి, ఒకటే ఫార్ములా ప్రకారం యివ్వడం జరిగింది. అలా యిచ్చేక
మళ్ళీ యిక్కడ వర్షాలు జరపడం అశ్వర్యకరంగా ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున
రూ. 250 కోట్లు రేవెన్యూద్వారా చేసుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. రూ. 750 కోట్లు
వైస్ ఛైర్మన్ ప్రజావీముఖర్షిగారు సహాయం చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. 10వ ఫైనాన్సు
కమిషను తరపున రూ. 836 కోట్లు రాష్ట్రానికి యివ్వడం జరిగింది. ఏదో కావాలని
కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద దుష్కృత్తిచోయాలనే ఉద్దేశ్యంతో, వాళ్లు చేసిన తప్పుడు పనులు
11.20 కేంద్రం మీద వేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ రెండు రూపాయల కిలో బియ్యంపై
ఉ. _____ మీ చేతగానితనాన్ని కేంద్రంపై రుద్దడం సబబు కాదు. అందుకని ఈ చర్చ
చేయకూడదని నేను మీతో మనవిచేస్తున్నాను. ఏదన్నా వుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు
కేంద్రంతో ప్రధానమంత్రిగారు ఉన్నారని ప్రజావీముఖర్షిగారు ఉన్నారు. వారితో
చర్చ జరుపుకోమనండి. ఆయన చేసిన పొరబాట్లకు కేంద్రాన్ని అనడం పద్ధతీకాదు.
డబ్బులు రావడం లేదు. ప్రజల మీద ట్యాక్స్ వేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో నాటకం చేయడం
మతుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. మళ్ళీ 1000 కోట్ల రూపాయల పన్ను ప్లాన్
బడ్జెట్లో వోవ్లేడ్ చేస్తున్నారు. దానికి తగ్గట్లు పన్నులు వేయాలనే ఇది జరుగుతోంది.
ఈ విధంగా రాజ్యాంగవరంగా చర్చజరపడం మంచిది కాదు. దీనికి వ్యతిరేకంగా మాపార్టీ
తరపున మేము చర్చలో పాల్గొనకుండా వాకౌట్ చేస్తున్నాము.

(కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన సభ్యులు సభనుండి వాకౌట్ చేశారు)

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రణాళిక సంఘంవారు ప్రణాళికా
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995

61

శ్రీ సిపాప్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ 304 నిబంధన క్రింద లేవదీసిన అంశం చాలా పెద్దది. కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలకు సంబంధించిన ఆర్థిక వనరుల మరళింపు అంశాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు సుదీర్ఘంగా, హృదయబారంగా, దాదాపు రెండున్నర కోట్ల రూపాయల వరకూ ఆదనపు భారం మోయవలసిన తరుణంలో వనరులను సమీకరించవలసిన బరువు బాధ్యతలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆర్థిక మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని ప్రజెట్ ముఖర్జీతో చర్చించారు. వారు చర్చించిన తరువాత శాసన సభలో బడ్జెట్ ఉపన్యాసంలోనూ, అఖిల భారతంగా కూడా ఢిల్లీలో ప్రకటన చేశారు. తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చి ప్రకటించారు. శాసనసభలో కూడా సుస్పష్టంగా ప్రకటించారు. ప్లాన్ లో చేర్చారు. 50 శాతం వాగ్స్ పెంచారు, అందరూ ఆమోదించాము. హర్షించాము.

మీకు జ్ఞాపకం ఉండేఉంటుంది. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో నేను మాట్లాడినప్పుడు, ప్రత్యేకించి ఆర్థిక శాఖ మంత్రిని ఉద్దేశించి ఇంతపెద్ద మొత్తం 750 కోట్ల రూపాయలు కేంద్రం ఇస్తున్నారని చెబుతున్నారు. అది నాకు అశ్రవ్యంగా ఉంది. బహుశా 10వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ డెఫిసిట్ ఉన్న స్టేట్స్ ఉన్నాయి. ఒరిస్సా, బీహార్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఈ మూడు రాష్ట్రాలకు అదనంగా కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. దాదాపు 836 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చారు. అది మనుసులో పెట్టుకొని ఇటు మళ్లించారా, ఆ విషయం మీరు ఏవిధంగా అర్థం చేసుకున్నారు లేక మీకు అపార్థం కలిగించారా, లేక అవగాహన లోపం జరిగిందా? అవగాహన సుస్పష్టంగా లేని సందర్భంలో బడ్జెట్ లో ఇరికించి, ప్లాన్ లో చర్చించి, రాతపూర్వకంగా మన చేతుల్లో ఏమీ లేకున్నా కేవలం డిస్కషన్స్ ను మాత్రమే ఆధారం చేసుకొని అసలు అంత డబ్బు అమాంతంగా ప్లాన్ లో చేర్చించడం వమ్మదగిందిగా లేదు. పరిస్థితి అంతా సులభంగా లేదు. కొంత అమాయకత్వం, కొంత అనుభవలోపం, అనవసర విశ్వాసం చూపిస్తున్నారు. చాలా జటిలమయిన, కాకలుతీరిన రాజకీయవేత్తలు ఢిల్లీలో కూర్చున్నారు. 840 కోట్ల రూపాయలు ఈ విధంగా ప్లానింగ్ కమిషన్ ద్వారా మళ్లించారా? గార్డీట్ ఫార్ములా ఇంతకంటే మార్పులేరు అని నాకున్న అనుభవంతో చెప్పాను. నా పౌచ్ఛరిక నిజం అని రుజువయింది. ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా బాధ్యతగా శాసనసభనే కాదు, యావత్ దేశాన్ని అర్థించారు. ఇది రాజకీయాలకు ముడిపెట్టవద్దు అని చెప్పారు. కేంద్ర రాష్ట్రాలు రాజకీయాలకు అతీతంగా, మానవతా దృక్పథంతో అదనపు కార్యక్రమాలు చేపట్టి నిర్వహించడానికి సాహసోపేతమయిన చర్య తీసుకున్నారు. మాకు వనరులు సరిపోవడం లేదు. పన్నులు వేసేకత్తి మించిపోయింది. ఇంతకంటే పన్నులు వేసే శక్తి లేదు. కేంద్రానికి అనేక అవకాశాలు ఉన్నాయి. కేంద్రం తలచుకుంటే రాష్ట్రానికి ఏ విధంగా నయినా సహాయపడవచ్చు అనే అందోళనతో, ఆవేదనతో కేంద్రాన్ని ప్రార్థించారు. కేంద్రాన్ని భీక్షం అడుగుతున్నానని అన్నారే, యన్.టి. రామారావుగారు అక్షయపాత్ర పట్టుకోవలసిన గతి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. కేంద్రం ఇవ్వకపోతే రాష్ట్ర ప్రజలు ఉన్నారు. నడుముకు గుడ్డలు కట్టుకొని, ఒక్కపూట భోజనం అయినా చేసి ఆంధ్ర ప్రజలు ఈ సమస్య పరిష్కారానికి తోడ్పడతారు. అంతేగాని

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

చౌదస్తమానం కేంద్రంవద్దకు వెళ్లి అక్కయపాత్ర పెట్టుకొని భిక్షం అడగడంకోసం పోతానని అనడం రాష్ట్రానికి అంత హుందాగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. అది మన హక్కు. మన బాధ్యత. మన రాష్ట్రానికి వనరులు తక్కువగా ఉన్నాయి. ఖర్చు వివరీతంగా పెరిగింది. అవి అనవసరం అయిన ఖర్చులు కావు. పేద ప్రజలపై పెట్టే ఖర్చు పెరిగింది కాబట్టి కేంద్రాన్ని మరొకసారి మనం గట్టిగా అడుగుదాము. ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలోనో, లేక అర్థిక శాఖమంత్రిగారి నాయకత్వంలోనో అఖిలపక్ష ప్రతినిధి వర్గం ఢిల్లీ వెళ్లి మేరు ఇచ్చిన హామీ ఏమయింది, వారి ఉద్దేశ్యం ఏమిటో, గార్డీల్ ఫార్ములా దృష్టిలో పెట్టుకున్నారా, లేదా? పంత్ కమిషన్ రిపోర్టు ఏమిటో అని ఈ రెంటినీ కలిపి మాట్లాడాలి. మాకు స్పష్టమయిన అవగాహన కలిగించండి, 750 కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వకతప్పదని అఖిలపక్ష ప్రతినిధి వర్గం ఢిల్లీ వెళ్లి మరొకసారి ఢిల్లీ దర్బారు తలుపులు కదికటాయించి అడుగుతూ నిలబిద్దాము. ఇవ్వకపోతే తప్పకుండా ప్రజలు మన్నిస్తారు, సహకరిస్తారు, క్షమిస్తారు. వచ్చే బడ్జెట్లో మరేదయినా కార్యక్రమం తీసుకుందాము గానీ, ఢిల్లీ ప్రభుత్వం వద్ద అక్కయపాత్ర పెట్టుకొని భిక్షం అడుక్కోవాల్సిన అవసరం లేదు. మన నొమ్ము ఉంది. హక్కు ఉంది. రాష్ట్రానికి స్నేహితులుగా, రాజకీయంగా అర్థికంగా సహకరించవలసిన బాధ్యత కేంద్రం మీద ఉంది.

నా విమర్శ ఒకటి. అవగాహనా లోపంతో త్వరపడి ప్రకటనలు చేసి బడ్జెటులో చేర్చిందే, ప్లాన్లో చేర్చిందే, దేశం మొత్తానికి మనం త్వరపడిన అవగాహన కలిగించడం జరిగింది. ఏదో జరిగింది. ఈ పరిస్థితిని ఖచ్చితంగా సవరించుకుందాము. సంస్కరించుకుందాము. కేంద్రంమీద ఒత్తిడితెచ్చి హక్కులను సాధించుకుందామని మనవి చేస్తున్నాను. 304 కాదు. అసలు 504 అనుకొంటే అన్ని సెక్షన్లు ఉపయోగించుకుందాము. మూలముగా 304 క్రింద చర్చచేసి వదిలివేయడం మంచిది కాదు. శాసనసభ తరపున ముఖ్యమంత్రిగారు కానీ, అర్థిక శాఖమంత్రిగారు కానీ ప్రవేశపెడితే దానిని మేము ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తాము అని తెలియజేస్తూ, ఆ విధంగా చర్చ ముగించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి.రామారావు:- గౌరవనీయులు రాజేశ్వర రావుగారు ఆదరంతో చెప్పినమాట విన్నాము. ఆత్మగౌరవం కాకట్టు పెట్టేవిధానం నా మనసులో లేదు. అది కేవలం సెంటిమెంటల్గా, ఆప్యాయతతో నేను వెలిబుచ్చవలసిన మూడేను బట్టి వచ్చిన విధానంలో తల ఇవ్వడం తెలుగుజాతిలో లేదు. We demand our right. We have a right. మేరు అడిగారు కాబట్టి నేను చెబుతున్నాను. మనకు బాధ్యత ఉంది. హక్కు ఉంది. తెచ్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటి సందర్భాలు ఉన్నాయి.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేదాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995

53

మద్యపాన నిషేధానికి సంబంధించి గుజరాత్ రాష్ట్రంలో అమలు చేసినప్పుడు ఎంతో
సహాయం చేశారని తెలిసింది ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఎందుకు సహాయం చేయరు. విషయం
వచ్చినప్పుడు ఏమాత్రమూ తీసివోను. తెలుగుజాతి గౌరవం కావాదులానని హామీ
ఇస్తున్నాను. అదేవిధంగా ప్రజలకు ఇచ్చిన మాట నిలుపుకోలేక పోలామనేది నా ఆవేదన.
పన్నులు వేయకూడదనీ, వేయలేదనీ మేకందరికీ తెలుసు. బడ్జెట్ ను అందుకే మేరందరూ
హార్షించారు. పన్నులతో బాధించి వసూలు చేయడం కాదు. నాకెన్నో విరాళాలు
వస్తున్నాయి. ఎవరికి వారు స్వేచ్ఛగా చేస్తే ఆదరంతో చేసినట్లువుతుంది. ఒక పరమార్థం
అందించినట్లువుతుంది కాబట్టి, అదే మన విధానంగా ఉండాలి గానీ యదార్థంగా మనం
చిన్నవాళ్లం కాము. ఆత్మాభిమానం కోసం ప్రాణం అయినా వదులుకుంటాముగానీ ఎప్పుడూ
కూడా తెలుగువాళ్ల ఆత్మగౌరవం తాకబ్బు పెట్టిననీ సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

11.30 శ్రీ బి.వెంకటేశ్వర రావు:- అధ్యక్షా, కేంద్ర ప్రభుత్వం మన వార్షిక
ఉ. ప్రజాశక్తికు అదనంగా రూ. 750.00 కోట్లు ఇస్తాననీ, రూ. 250.00 కోట్లు
రాష్ట్రం సమకూర్చుకోవాలనీ, ఆ రకంగా రూ. 3,059 కోట్ల మేరకు ప్రకటించడం
జరిగింది. ఇది ఖరారు చేసుకుని రావడానికి మన ముఖ్యమంత్రిగారు, రాష్ట్ర ఆర్థిక
శాఖామంత్రులు రాష్ట్రంలోని ఆర్థిక శాఖాధికారులు, ఇతర ఉన్నతాధికారులు అందరూ
వెళ్లారు. చర్చించారు. ఈరోజు వాళ్లు ఆ మాట అనలేదనీ, ఇది అవగాహన లోపమని నేను
అనుకోవడం లేదు. ప్రజెట్ ముఖర్జీగారు పాలు త్రాగుతున్నారా? ఇక్కడ ప్రజాశక్తిలో
పెట్టుకుని చర్చించాము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీలో ప్రకటన చేశారు, తరువాత ఇక్కడకు
వచ్చిన తరువాత ప్రకటన చేశారు. ఏదో ఒక చిన్న కమిటీమెంట్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం
గురించి ఒక మాట వస్తే, వెంటనే ప్రకటించారు, నేను ఆ మాట అనలేదనీ. వారు కావాలని
'డిసివ్' చేయడం తప్ప మరొకటి కాదనీ నేను భావిస్తున్నాను. ఇక్కడ చర్చ జరుగుతోంది.
2, 3 నెలల తరువాత మేము ఆ మాట అనలేదనీ, అదీ మే అవగాహన లోపమని వారు అనడం
ఒక పెద్ద మోసపూరితమైన పర్య అనీ నేను భావిస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం తనకు
సంక్రమించిన అధికారంతో కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలను ఏదో రకంగా సాధించడం,
వేధించడం, వేధించడం తప్ప మరొకటి కాదు. ఇందాక మీత్తులు కాంగ్రెసు సభ్యులు
చెబుతున్నారు. పశ్చిమ బెంగాల్ పైన వారు సవీతి తల్లి పేరు చూపించారు. ఎక్కడో
అడుకుంటే, అందులో మా వాటా ఇస్తే తప్ప మేకు మేము ఇవ్వమని చెప్పారు. అటువంటి
వాళ్లకు ఎక్కడా సామరస్య ధోరణి లేదు. ఏదో రకంగా కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలను వేడించి
పడగొట్టడం తప్ప వారు ఏ రకంగా సహకరించారు? భారత దేశం ఒక పెద్ద సువిశాల
దేశం, ఫెడరల్ ప్రభుత్వం. మనం భిక్షం ఎత్తుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం
భారత దేశంలో అంతర్భాగం కాబట్టి మనకు అడిగే వాక్కు ఉంది. ఈ రాష్ట్రం నుంచి వచ్చే
అనేక రకాల ఆదాయాలను తీసుకుంటున్నారు. ఎటు తీరిగి వారే భిక్షా పాత్ర తీసుకుని
ప్రపంచం మీద పడ్డారు. వేలాది కోట్ల రూపాయలు తెచ్చుకుంటున్నారు. భారత దేశంలో

రూ. 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశాసన సంఘంవారు ప్రజాశాసన
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

అంతర్భాగమైన ఈ రాష్ట్రం తన వార్షిక ప్రజాశాసన సంఘం కోవానికి సహాయం అడగడం
మన హక్కు. వారు ఇస్తామని అనడం వాస్తవం. దానిని కావాలని ప్రక్కవారి
పచ్చిస్సున్నారని నేను బాచిస్సున్నాను. ఇన్ని రోజులపాటు ఎందుకు ఉదుకున్నారు?
కాంగ్రెసు సభ్యులు మాట్లాడారు. పెద్దలు కోదండరెడ్డి గారు, జనార్దన్ రెడ్డి గారు
మాట్లాడిన బాబ్లో బెదిరింపు ధోరణి వ్యక్తమైంది. బెదిరింపు ధోరణి ఏ రకంగా
సరియైనది నేను అడుగుతున్నాను. ఈనాడే కాదు, వారు ఏనాడు సహకరించారని నేను
అడుగుతున్నాను. అలాగే శ్రీమతి ఒందిరాగాంధీ గారు ఇక్కడకు వచ్చి శంకుస్థాపన చేసి
పెళ్ళిన తరువాత ఏనాటికి తెలుగు గంగకు మోక్షం లభించలేదు? పరిశుభ దొరకలేదు? ఏమిటి
కారణం? వారు ఉరికినే వచ్చారా? కాదు. కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలను ఇబ్బంది పెట్టడం
వారి దుర్ముఖ్యమైన నిదర్శనం. మాట్లాడితే అమూల్య వాటర్ అనే పేరుతో దేశానికి అనుమతి
రాకుండా అడ్డం కొట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారే తప్ప ఏ రకంగానూ రాష్ట్ర
ప్రయోజనాలను కపాడడానికి మాను కోలేదని స్పష్టంగా చెప్పక తప్పదు. ఇక్కడ
చిరస్థాయికూడదు. వర్షాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సామరస్య ధోరణి పెడుతుందని అంటే అది
బెదిరింపు కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇది ఏరకమైన పరిస్థితి? 10వ షెనానుస్
కమిషన్ ఇచ్చే కట్టలు వారి బాధ్యతగా ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఏ షెనానుస్
కమిషన్ అయినా, 10వ షెనానుస్ కమిషన్ అయినా, 9వ షెనానుస్ కమిషన్ అయినా,
అంతకు మునుపు కమిషన్ ఇచ్చిన సూచనలను కూడా రాష్ట్రాలకు అమలు పరిచిన పాపాన
పోలేదు కేంద్ర ప్రభుత్వం. వారు ఇవ్వమన్న నిధులను కూడా రాష్ట్రాలకు ఇవ్వలేదు. ఆ
రకంగా అనేక రకాల అడ్డంకులను కల్పించిన పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత కాంగ్రెసేతర
ప్రభుత్వాలను ఇబ్బంది పెట్టడంలో ఇది ఒక భాగమే తప్ప మరొకటి కాదు. 3 మాసాల
తరువాత నిద్రాపోయి లేచినట్లుగా మేము ఆ మాట అనలేదు, మే అవగాహన లోపమే అంటే,
ఇంతకంటే మోసపూరిత వర్ష మరొకటి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగే రాష్ట్ర శాసన
సభలో వర్ష జరిగింది, ముఖ్యమంత్రిగారు అభినందనలు చెప్పారు, ఆర్థిక శాఖ
మంత్రిగారు అభినందనలు చెప్పారు. మన ప్రజాశాసన భాగంగా వేర్చుకుని సంతోషంగా
ముందుకు పోతున్నాము. ఈదశలో అంతా అయిపోయిన తరువాత నేను అమాట అనలేదు,
మే అవగాహన లోపమే అంటే ఇంతకంటే దగ్గ మరొకటిలేదు. మన హక్కును
వినీయోగించుకునేందుకు గాను తప్పనిసరిగా తేర్కానం పెట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని
అడగవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. దయ దాక్షిణ్యలు, భిక్షా పాత్ర
తీసుకుని పోవలసిన అవసరం లేదు, మనం కోరే హక్కు మనకు ఉంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ రకమైన పక్షపాత ఎఖరి అన్ని రాష్ట్రాల మీదా చూపిస్తోంది.
అయినా ఈ రాష్ట్ర ప్రజలపైన ఆధారపడి అయినా ప్రజాశాసన ముందుకు తీసుకు
పోవడానికి మానుకోవాలని మరొకసారి కేంద్రాన్ని సిగ్గు తీయాలని భావిస్తున్నాను. 7 కోట్ల
ఆంధ్రులయొక్క ప్రయోజనాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. ఇక్కడ వర్షించకూడదని అనడం

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995 65

మోసపూరితమే. ఇటువంటి సమస్యను చర్చించకూడదని ప్రక్కదారి చట్టించాలని అనుకోవడం
సరికాదు. వారందరికీ దేశ భక్తి లేదని అనడంలేదు. ఈ రాష్ట్రం మీద అభిమానం లేదని
అడుగుతున్నాను. 3 నెలల తరువాత మేల్కొని వారన్న మాటను వేరొక రకంగా
అన్వయించుకుంటున్నారు అనే వారి వైఖరిని నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. పసి పిల్లలా? పాలు
తాగుతున్నారా? ఆ రకంగా 3 మాసాల తరువాత చెప్పిన వైఖరి ఏ వైఖరి?

అందుకని ఇక్కడ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేయాలని, చర్చించే హక్కు మనకు ఉందని,
కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క దుర్బుద్ధిని ఎండగల్గవలసిన అవసరం ఉందని, అది మన
హక్కుగా ఉందని, మన హక్కును మనం సాధించడం కోసం ప్రజల కదలింబాలని మనవి
చేస్తున్నాను. ఇంతకు మునుపే నేను చెప్పాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం మాట మార్చింది. అన్ని
ప్రతిపక్ష పార్టీలను సమావేశపరచాలని చెప్పాము. ప్రభుత్వం ఇదివరకే చొరవ తీసుకోవలసి
ఉంది. ఇప్పటికైనా మనం తీర్మానం చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించాలి. మనం మన
హక్కులు సాధించుకోవడానికి కొట్లాడితే తప్ప, బిక్షం ఎత్తితే రాదని రుజువు అందిన మనవి
చేస్తున్నాను. తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించినట్లయితే, తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తామని
కోరుతూ, కాంగ్రెసు సభ్యులు కూడా ఇందులో పాల్గొని తీర్మానాన్ని అంగీకరించడం ద్వారా
వారియొక్క రాష్ట్రభిమానాన్ని చాటుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్.విద్యాసాగర రావు:- అదృష్టా, రాష్ట్రంలో తెలుగు దేశం పార్టీ
అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మళ్ళీ కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం పథకం, సంపూర్ణ
మధ్య నిషేధం ధైర్యంగా అమలు పరచడం, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రమాణ స్వీకారం చేసిన
వెంటనే ఈ పథకాలను అమలులోకి తేవడం హర్షణీయం. ఈనాడు కిలో రెండు రూపాయల
బియ్యం పథకం వల్ల కానీ, మధ్య నిషేధం వల్ల కానీ వందలాది కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర
ఖజానెపై బరువు, భారం పడినప్పటికీ కూడా ధైర్యంగా ముఖ్యమంత్రి గారు తేసుకున్న
నిర్ణయం ఈనాడు యావత్ భారతదేశంలో దాదాపు అన్ని రాష్ట్రాలలో వర్షనీయాంతమైంది.
బీద ప్రజలు ఆలోచిస్తున్నారు, మన రాష్ట్రం వెళ్ళు చూస్తున్నారు. దానికి మా పార్టీ
తరపున ముఖ్యమంత్రి గారిని నేను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను.

ఈ అంశానికి వచ్చినపుడు ఒక్కటి మాత్రం స్పష్టంగా చెప్పడం నా ధర్మంగా
భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా ఉద్వేగంగా మాట్లాడారు. మన రాష్ట్రానికి
కావలసిన కొట్లాడి రూపాయలు ఏ విధంగా తెవాలి? మీరు చెప్పండి, మీరు చెప్పండి
'నీవారు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. వారి హృదయాంతరాళాలలోంచి వచ్చిన బాధలో
మేమందరమూ పాలు పంచుకుంటున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు కేంద్రం రాష్ట్రం మధ్య
ఉండే సంబంధాన్ని ఒక తండ్రి కొడుకు మధ్య ఉన్న వాత్సల్యంగా అభివర్ణించారు. తండ్రి
కొడుకుల మధ్య ఉండే వాత్సల్యంలో తండ్రికి అంత అతి ప్రేమగా ఉంటే అంత అతిగానూ
డబ్బు ఇవ్వవచ్చు. దానికి హద్దులు లేవు, రాజ్యాంగపరంగా వచ్చే కాంక్షితేషను లేవు.
కానీ ప్యానింగ్ కమిషనుంచి కానీ, గాడిన్ ఫార్మలాద్వారా కానీ-వీటిని అనుసరించి మనకు
అలోకేషను అవుతుంది. మనం రూ. 3,159 కోట్ల ప్యాన్ టాబేలే చేసినపుడు స్పష్టంగా
పేపర్లో వచ్చింది. మళ్ళీ ఒకసారి పేపర్లు చూడండి. ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి
J. 139-9

చూలు-304 క్రింద సభ్యులము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేంద్రమును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి

ఇచ్చిన ఉపకృతి అనేకమంది ప్రజలచేత ఈ సంవత్సరం మరొకసారి జ్ఞాపకంపెన్నుకొన్నాను. వారి స్నేహితుల, మే స్నేహితుల పేరుతో అంతా చూడండి వార్తలుంటున్నాయి. తెలుగుదేశానికి చెందిన ఎం.పి.లు పాతా ఒకసారి నోరు విప్పి వర్తన ఎప్పుడూ చేయలేదు. రాష్ట్ర శాసన సభలో రెండు రూపాయలకు కిలోగ్రాముల పథకానికి కావలసిన డబ్బులు కానీ, మద్యనిషేధం పథకానికి అదనంగా కావలసిన డబ్బులను - ఇది సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వము ఖచ్చితంగా ఇచ్చి తీరాలని డిమాండ్ చేద్దాము. రిజల్యూషన్ పాస్ చేద్దాము.

11:40 | ప్రజాశక్తి సంఘానికి సంబంధించి సభ్యులైన, ముఖ్యమంత్రిగారిపైన ఏమేత
ఉ. ఆరోపణలు చేశామో అవి రికార్డ్ నుండి తొలగించాలని మనవిపెన్నుకొన్నాను. స్వీకరణకు ఈ రిజల్యూషన్ను పంపాలి. ఒక రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రజాశక్తి సంఘాన్ని, సభ్యులను దూషించడం సరయిన పద్ధతి కాదు. ఏ రాష్ట్రంలో ఇది జరగలేదు. వారేదో చెప్పారు. ఫార్ములా ప్రకారం వచ్చింది. శాసనసభలో చర్చలు రికార్డ్ లో ఉన్నాయి. రూ. 1000 కోట్లు ఇస్తామని వాగ్దానం చేశారు కానీ ఎక్కడ ఉందో చూపించవలసింది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- విద్యాసాగరరావుగారు కొంచెంసేపు ఉన్నారు. కొంచెం సేపు బయటకు వెళ్లారు కానీ ఇక్కడ సభలో ఎవరూ కూడా పానింగ్ బోర్డ్ డెఫూట్ ఫైర్మన్, మెంబర్స్ ని దూషించడం లేదు. కానీ ప్రతి ఒక్కరూ జరిగిన వాస్తవాలను చెబుతూ అడిషనల్ అమోబీకోసం రిక్వెస్ట్ చేశారు తప్ప దూషణ రాలేదు. పరుష ఉద్దేశాలతో ఎవరూ మాట్లాడలేదని తమద్వారా వారికి విశ్వాస్తి చెప్పుకొన్నాను.

శ్రీ సిపాద్:- విద్యాసాగరరావు:- ప్రజాశక్తి సంఘాన్ని తప్పుపట్టడం జరిగింది. అది రికార్డ్ లోకి వేయండి. ఇంతకు ముందు గౌరవనీయులు బోడేపూడి వారు కూడా చెప్పారు.

(అంతరాయం)

రాష్ట్ర శాసనసభలో తీర్మానాన్ని చేసి తప్పు అని చెప్పే అధికారం మాకు లేదు కానీ వారు ఏ విధంగా అర్థం చేసుకున్నారనే విషయాన్ని చెబుతున్నారనే విషయాన్ని చెబుతున్నాను. దానిమీద రిజల్యూషన్ పాస్ చేసే అధికారం రాష్ట్ర శాసనసభకు ఉంటే అది కన్ఫర్మేషన్ పెంచుకునే పద్ధతి అవుతుందని అంటున్నాను. ఇంకా నాలుగున్నర సంవత్సరాలు పరిపాలించాలి. రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వ రిలేషన్స్ ఉండాలి.

(అంతరాయం)

కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ వారు లేకపోతే మేమే (బి.జె.పి.) ఉంటాము. అప్పుడు సర్దుకోవచ్చు. అప్పుడు మేమూ వోమే ఇస్తాము. రూ. 200 కోట్లు ఇస్తాము. కానీ...

(అంతరాయం)

బి.జె.పి. వారు రావడం వగల కలలు అని బోడేపూడివారు అంటున్నారు. కానీ ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా ఉన్న మా పార్టీ వస్తుంది. ఏది ఏమయినప్పటికీ కన్ఫర్మేషన్ సరయిన పద్ధతి కాదు. డిస్ కంఫర్మ్ పెట్టండి. రిజల్యూషన్ పాస్ చేద్దాము. ఏ విధంగా అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్ట్ చేద్దాము. అదనంగా మాకు ఇవ్వండి అని అందాము. ఢిల్లీలో కాకుండా రాష్ట్రంలో మనము జరుపుతున్న మద్యపాన నిషేధం, రెండు రూపాయలు కిలో బియ్యం పథకాలకు ఎన్ని వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందో ఖచ్చితంగా వాగ్దానం చేశారు కానీ సమకూర్చలేదని ప్రజాశక్తి సంఘానికి చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది.

విషయములు: 1. ప్రజాళిక సంఘంవారు ప్రజాళికా కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

వనరులను సమీకరించమని అంటే రూ. 250 కోట్లతో కాదదీ. ఈ రెండు సంక్షేమ కార్యక్రమాలను ముందు పెట్టారు. కాబట్టి ప్రజాళికా సంఘంలో ఏ సభ్యులు ఉన్నా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేపడతామని ఏ రాష్ట్రప్రభుత్వం అన్నా కూడా వద్దని అనరు. వెరే పథకాలకు అయితే వద్దని అంజాలేమా కానీ సంక్షేమ కార్యక్రమానికి అనరు. వనరులను సమీకరించండి. ఎన్నో రంగాలు ప్రభుత్వానికి చెల్లించవలసిన వందల కోట్లు రూపాయలను ఆశోకాజిత రాజుగారు, సంబంధిత మంత్రులు జాగ్రత్త పడించి బాకీపడ్డవారి నుంచి ముక్కు చెబులు పింపించి వసూలు చేసుకోమనండి. ఆ విధంగా కూడా వనరులు సమీకరించుకోవచ్చు. దీనితోబాటు రెజిస్ట్రార్ల పాస్ చేసుకుందాము. ఈ రెండు అంశాల మీద ఆలోచించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం చేయాలనే విషయాన్ని మాత్రం సూచించాలి కానీ ఇటువంటి వివాదాస్పదమయిన తీర్మానాన్ని సమర్థించామో అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, ప్రజాళికా సంఘం డిప్యూటీ డైరెక్టరును మధ్య 21.2.1995 తేదీన చర్చలు జరిగాయి. ఆ చర్చలలో అధికారుల స్థాయిలో గుర్తించిన రూ. 2195 కోట్ల వనరులకుగాను, 1995-96 వార్షిక ప్రజాళిక కోసం వీనియోగాన్ని రూ. 3159 కోట్లుగా నిర్ణయించడమయింది. రూ. 750 కోట్లను అదనపు కేంద్ర సహాయంద్వారాను, రూ. 250 కోట్లను రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవే అదనపు వనరుల సమీకరణ ద్వారాను మొత్తంమీద ఈ రూ. 1000 కోట్ల అదనపు వనరులను సేకరించడమవుతుందని కూడా ఆ సమావేశంలో నిర్ణయించడమయింది. డిప్యూటీ ఛైర్మన్లతో జరిగిన సమావేశాన్ని వివరిన మనకు లభ్యమయ్యే వనరుల ద్వారా, అంటే సూత్రప్రతిపదికగా కేంద్ర సహాయం, మార్కెటు రుణాలు వంటి వనరుల ద్వారా, ప్రజాళికా సంఘం, రూ. 750 కోట్ల అదనపు కేంద్ర సహాయాన్ని అందిస్తుందని అంగీకరించడమయింది.

10వ ఆర్థిక సంగం, సిఫార్సులపై సమాచారం లేనందున ఈ ఆర్థిక సహాయ పథకం తాత్కాలికమయినదని తెలియజేస్తూ 21.2.1995న జరిగిన సమావేశపు చర్చల సారాంశం ప్రజాళికా సంఘంనుండి రాష్ట్రప్రభుత్వానికి 1995, మార్చిలో అందింది. రూ. 750 కోట్ల అదనపు కేంద్ర సహాయం, 10వ ఆర్థిక సంఘం నుండి లభించే ఏదీని అదనపు వనరులతో నిమిత్తంలేకుండా వుంటుందనే వాగ్దానానికి ఇదీ పేరుద్ధంగా ఉంది. వాస్తవానికి, ప్రజాళికా సంఘం, తన సంక్షిప్త రికార్డులో చూపిన రూ. 750 కోట్ల వివరాలను గురించి ప్రజాళికా సంఘం డిప్యూటీ ఛైర్మన్లతో జరిపిన సమావేశంలో చర్చించలేదని, ఆ సమావేశంలో పదవ ఆర్థిక సంఘంతో ఈ విషయమై అస్పష్టంగా లేదా అస్పష్టంగా నిర్దేశించలేదని పేర్కొంటూ వెంటనే 1.4.1995న గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రి వెంటనే 1.4.1995న గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రిగారికి లేఖ వ్రాయడం జరిగింది. అందుచేత, ఈ విషయంలో ప్రధానమంత్రిగారు జోక్యం కల్పించుకుని, మనకు

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశాసక సంఘంవారు ప్రజాశాసకా
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

సూత్రప్రకటన కేంద్ర సహాయంగా రూ. 450 కోట్లు మార్కెటు రుణాలుగా రూ. 300 కోట్లను అంటే మొత్తం రూ. 750 కోట్ల కేంద్ర సహాయం అంటేలా చూడ వలసిందిగా ఆయనను కోరడమయింది. ప్రజాశాసక సంఘం డిప్యూటీ ఫెయిర్మను నుండి 15.5.1995న దీనికి సమానంగా అందిన లేఖలో, పదవ ఆర్థిక సంఘం అవార్డు పరిధికి మించి రాష్ట్రానికియిచ్చే అదనపు నిధులను, వాగ్దానం చేసిన రూ. 750 కోట్ల అదనపు కేంద్ర సహాయంగా పరిగణించాలంటూ లోగడ పేర్కొన్న విషయాన్నే పునరుద్ఘాటించారు. ఈ పరిస్థితి సదరు సమావేశంలోని చర్చలకు పిరుద్ధంగా వున్నందున, ఆర్థిక సంఘం వనరులు, గాంధీ నుండి ఉదారంగా రూ. 750 కోట్ల అదనపు కేంద్ర సహాయాన్ని అందించవలసిందిగా డిప్యూటీ ఫెయిర్మనును మరోసారి కోరడం జరిగింది. వారి నుండి సమాధానం అందవలసి ఉంది. చాలామంది పెద్దలు చాలా విషయాలు చెప్పారు. అయితే ఒకటి రెండు విషయాలు నేను తమద్వారా అందరి దృష్టికి తీసుకువస్తాను. కాన్ఫెడరేట్ గా డిప్యూటీ మాస్టర్ 21.2.95న ముఖ్యమంత్రిగారు, డిప్యూటీ ఫెర్మన్, ప్లానింగ్ బోర్డ్, ప్లానింగ్ కమిషన్ లో చర్చలు జరిగాయి. ఆ రోజే ముఖ్యమంత్రి పెన్స్ కాన్ఫరెన్స్ పెట్టి నప్పుడు అన్ని ఎడిటోరియల్స్ 48 శాతం అధికంగా సాధించారని మొత్తం ఫ్రెయిజ్ చేయడం జరిగింది. అలాడు అపోజిషన్ పార్టీవారు కూడా అభినందించారు. అయితే 25.2.95న మేము ఇక్కడి నుండి సెక్రటరీ, ప్లానింగ్ నుండి అడ్వయజర్, ప్లానింగ్ బోర్డ్, థిల్డ్ టెల్వెన్ పంపుతూ బ్రేకప్ ఇవ్వవలసిందిగా కోరాము. వారినుండి జవాబు రాలేదు. 21.3.95 అంటే ఒక నెల వరకూ వేచి ఉండి తరువాత సెక్రటరీ, ఫైనాన్స్ నుండి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రిన్సిపల్ అడ్వయజర్, సెబ్త్ ప్లానింగ్ కి ఒక ఉత్తరం పంపించాము. అందులో మేరు చెప్పిన రూ. 750 కోట్లు బ్రేకప్ ఇవ్వండి. అది మా బడ్జెటులో పెట్టుకున్నప్పుడు రూ. 450 కోట్లు సెంట్రల్ అసిస్టెంట్ క్రింద, రూ. 300 కోట్లు మార్కెటింగ్ బారోయింగ్స్ క్రింద పెట్టుకున్నామని వారికి తెలియజేశామని కూడా తెలియ జేస్తున్నాను. 28.3.95 అప్పటికే మేము పంపించిన ఉత్తరం తరువాత సమగ్ర రికార్డ్ ఆఫ్ డిస్కషన్స్ అనిమొత్తం బ్రేకప్ పంపుతూ రూ. 70 కోట్లు సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తున్నామని, 44 కోట్లు మార్కెటింగ్ బారోయింగ్స్ ఇస్తున్నామని రూ. 636 కోట్లు పదవ ఫైనాన్స్ కమిషన్ లో అడ్వైస్ చేసుకోవలసిందిగా కోరుతూ ఉత్తరం పంపించారు అని తెలియజేస్తున్నాను. దానిపైన ప్రధానమంత్రిగారు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి తెలిర్ వాస్తూ ఈ విధంగా వచ్చింది. అక్కడ జరిగినదానికి విరుద్ధంగా ఉంది. మేరు ఇంఖిల్ ఫయరయి తప్పకుండా రూ. 750 కోట్లు వచ్చేట్లు పరిశీలించి చర్చలు తీసుకోవలసిందిగా వారిని కోరారు. మళ్ళీ 5వ తారీఖున అక్కడ నుండి ప్రిన్సిపల్ అడ్వైజర్, ప్లానింగ్ కమిషన్ సెబ్త్ ప్లానింగ్ కి ఒక తెలిర్ వాయడం జరిగింది. మళ్ళీ డిప్యూటీ బ్రేకప్ ఇస్తూ తిరిగి ఏదయితే పంపించారో అదే పంపించారని తెలియజేస్తున్నాను. ఏప్రిల్ 5వ తేదీన డిప్యూటీ ఫెర్మన్, ప్లానింగ్ కమిషన్ కి పంపితే ఫెబ్ రాపడం జరిగింది. దానిమీద ముఖ్యమంత్రి వెంటనే మళ్ళీ 20.5.95న ఏదయితే ముందు డిస్కస్ చేశామా దానిని పరిశీలించవలసిందిగా తెలిర్ వాగారు. అదే డిస్కషన్ లో ముఖ్యమంత్రిగారికో నేనూ ఉన్నాను. అధికారులు మాట్లాడుకునే ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు, డిప్యూటీ ఫెర్మన్,

విషయములు: 1. ప్రజాశాసక సంఘంవారు ప్రజాశాసక కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

ప్లానింగ్ కమిషన్ ఇద్దరూ సమావేశం కావడం జరిగింది. నేను ఉన్నప్పుడు అంతా కలిపి అధికారులు రూ. 2,159 కోట్లకు ఒప్పుకోవడం జరిగింది.

11.50 | మీరు రూ. 3,158 కోట్లు అంటే 1000 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువ అడుగు ఉంటుంది. మీరు ఇటీవలే ఎన్నిక కావడం జరిగింది. ప్రజలు ఒక మ్యాసివ్ మాన్డేట్ మీకు ఇచ్చారు. దానికి గౌరవించవలసిన బాధ్యత మీకు ఉంది. 750కోట్ల రూపాయలు సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ ఇస్తాము. 250 కోట్ల రూపాయలకు అడిషనల్ రీసోర్సెస్ మొబిలైజేషన్ చేసుకోండి అని ముఖ్యమంత్రిగార్ని కోరడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే నేను ఏ మాత్రం బాగేజీ చేయను, మీరు ఏడైతే చెప్పారో దానిని ఆమోదిస్తూన్నాను. తప్పకుండా అదే విధంగా వేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. రెండు రూపాయలకు కిలో బీయ్యం పథకం వల్ల, రాష్ట్రంలో బోబీగా వ్యోపాదీషన్ విధించడం వల్ల రాష్ట్ర ఖజానాకు రూ. 2500 కోట్ల ఆదాయం వోతోంది. ఆర్థికంగా చాలా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి, దయచేసి మీరు ఇచ్చే 750 కోట్ల రూపాయలు, అధికంగా సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ ఇవ్వండి తక్కువగా మార్కెట్ బారోయింగ్ ఇవ్వాలని నేను రిక్వెస్ట్ చేశానని మీకు తెలియజేస్తున్నాను. అప్పుడు వారన్నది "సి.ఎం. గారేషనన మాకు గౌరవం ఉంది, తప్పకుండా మేము కన్సిడర్ చేస్తామని చెప్పి అక్కడ మినిట్స్ అంతా మీటింగ్లో పెట్టి మాట్లాడుకున్న తరువాత డిస్పర్స్ అయినాము.

ఇంతకుముందు 7వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ 1979-84లో అయితే బీహార్, హర్యానా, హిమాచల్ ప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్ నాలుగు రాష్ట్రాలకు అయిదు సంవత్సరాలుగా బోబీ వ్యోపాదీషన్ పెట్టారన్న ఉద్దేశ్యంతో 50 శాతం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ సబ్సిడీ గ్రాంట్ ఇచ్చిందని తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా మొత్తం ఆలోచించిన తరువాత మొట్టమొదటి సారిగా బోబీ వ్యోపాదీషన్ పెట్టిన ఘనత ఆంధ్రప్రదేశ్ కు దక్కింది. అదే విధంగా 50 శాతం వారు ఇచ్చినా 1200 కోట్ల రూపాయల లాస్ వచ్చినప్పుడు ఆరు వందల కోట్ల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం అయిదు సంవత్సరాలపాటు ఇచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయని తెలియజేస్తున్నాను. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ అంతకుముందు కాంగ్రెస్ వారు మాట్లాడారు. దానికి చాలా విచారం తెలియజేస్తున్నాను. కోదండరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ అప్పుడు కో-ఆపరేట్ చేస్తున్నాము, రాష్ట్రాభివృద్ధి కోసం పనిచేస్తున్నామని చెప్పడం జరిగింది. బోబీ వ్యోపాదీషన్, కిలో బీయ్యం రెండు రూపాయల పథకం అమలు క్రింద 12500 కోట్ల రూపాయల నష్టం వస్తూ అల్ పార్ట్ డెలిగేషన్ థిల్స్ వెళితే ఆ రోజు కాంగ్రెస్ వారు రాలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా పవర్ ప్యాజెక్ట్ కోసం థిల్స్ వెళితే అప్పుడు కూడా వారు సహకరించలేదు. ఈ రోజైనా అసెంబ్లీలో ఉంటే బాగుండేది. మనం కేంద్రాన్ని తిట్టడం లేదు. కనీసం మనకు రావలసిన ఆర్థిక వనరుల గురించి మనం అడిగే దానికి కాంగ్రెస్ వారు బాయ్ కాట్ చేశారు. అంటే, వారికి ఎంత చిత్తశుద్ధి ఉందో, ఏ విధంగా వారు రాష్ట్రాభివృద్ధికి పాటు పడుతున్నారో ప్రజలు ఆలోచించాలని ఈ సభద్వారా కోరుతున్నాను. ఇంతకు ముందు మాట్లాడుతూ కాంగ్రెస్ వారు దెబిరించారు. ఇదే మార్గంగా వారు కాన్ఫ్లిక్ట్ పెట్టుకొంటే

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి కేసుకురాబడిన విషయములు: 1. ప్రణాళిక సంఘంవారు ప్రణాళికా కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను గూర్చి.

రాబోయే రోజులలో మేకు చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది. రాష్ట్రాభివృద్ధి కాదని బెదిరించడం జరిగింది. నేను విచారం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. మనకు రావలసిన ఆర్థిక వనరులకోసం పాటు పడుతున్నాము. శ్రీ రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు మనం అడివనల్సినా బాక్స్ వేయలేమని, ఇక ఘోరంగా కేంద్రమే మిగిలినదని చెప్పారు. ఈ రోజు మార్కెట్ బారోయింగ్స్ కి జోకాలన్నా కేంద్రం యొక్క పరిశీలన కాలాని తెలియ జేస్తున్నాను. ఈ పరిస్థితులలో వేరే ఆల్టర్నేటివ్ లేదు. వారు ఆ విధంగా బెదిరించడం మంచిది కాదు. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ కాంగ్రెస్ వారు వారియొక్క ధోరణి మార్చుకొంటే మంచిదని మీదావా, ప్రజల ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి యొక్క స్పీచ్ అతోడంచుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఆయన ఆవేదన ఏదో చెప్పారు తప్ప బెగ్గించి అనే మాటకు ఇక్కడ ఎవరు పిచ్చేర్వేగా లేరు. మనకు రావలసిన అధికారం కోసం గట్టిగా ప్రయత్నం చేస్తున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. రెండు రూపాయల కిలో బియ్యం గురించి ఎప్పుడూ కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పలేదని జనార్థన్ రెడ్డిగారు ఇంతకుముందు చెప్పారు. ఇదే రాష్ట్రంలో 10 కేజీల బియ్యం ఘోరంగా ఇస్తామని చెప్పి కాంగ్రెస్ వారు ఎలక్షన్ మ్యానిఫెస్టోలో పెట్టిన మాటను మర్చిపోయారా అని అడుగుతున్నాను. గతంలో 1989లో పెట్టిన మ్యానిఫెస్టోలోని పాయింట్లన్నూ చేయలేదు. ఓడిపోయినా వారు కనీసం సహకరించే పరిస్థితిలో లేరు. ఒకవేళ వేరు ఎప్పుడైనా అధికారంలోకి వచ్చినా వేరు ఎలక్షన్ మ్యానిఫెస్టోలో ఇచ్చిన మాటలను పట్టించుకోరని మనవిచేస్తున్నాను. ఘోర గ్యారంటీ ఇస్తామని ప్రధానమంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా ఆలోచించి రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం సబ్సిడీ వేయవలసిన బాధ్యత కేంద్రంపై ఉంది. రాజేశ్వర రావుగారు మాట్లాడుతూ అవసరమైతే ఆల్ పార్టీ డెలిగేషన్ ఢిల్లీకి వెళ్లి చర్చించుదామన్నా కాంగ్రెస్ వారు పోరాడడానికి రారు. మనం అంతా పోరాడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. మీతులు విద్యాసాగర్ రావుగారు కూడా కో-ఆపరేట్ చేయాలని కోరుతున్నాను. విద్యాసాగర్ రావుగారు మాట్లాడుతూ కొన్ని పేపర్లలో వచ్చింది మనకు ఏదో ఉరితాడు వేసుకొంటున్నాము, ఆ విధంగా రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి పాడైపోతోంది. కేంద్రాన్ని నమ్మి మోసపోతున్నారని అన్నారు. ఆ రోజే పేపర్ లో వ్యాకారని అన్నారు. అది వాస్తవం కాదు. ఒక మాట చెప్పాను. 840 కోట్లు వస్తుంది. అది మనందరకు తెలుసు. 10వ ఘోనాన్స్ కమిషన్ మనకు ఫేవర్ గా ఉన్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ రోజు మనకు 750 కోట్ల రూపాయలు వస్తే రెండువేల సంవత్సరం నాటికి బహువశీ అవార్డ్ క్రింద ప్రాజెక్టులు కంప్లెట్ చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అదే ప్రయత్నం చేతాము కానీ ఈ రోజు మనము ప్లాన్ యింప్లెమెంట్ చేయడానికి మాత్రం కాదు. తప్పకుండా ఎడ్జిప్ట్ చేస్తామని మేకు తెలియజేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా ఆ రోజు నుంచి ఎప్పుడూ కూడా పేపర్ లో నెగిజేట్ గా ఎక్కడా రాలేదు. అందరూ ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రశంసించారు. ఏదీ ఏమైనప్పటికీ ఈ హౌస్ లో ఏక్స్ ప్లై కాంగ్రెస్ తప్ప సభ్యులందరూ చూపించిన ఆవేదన, రాష్ట్రాభివృద్ధికి చూపిన శ్రద్ధకు మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. 750 కోట్ల రూపాయలు రాబట్టడానికి మరందరూ సూచించిన చర్యలు తప్పకుండా చేపడతామని చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తిక సంఘంవారు ప్రజాశక్తికా
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995 71

ముఖ్యమంత్రిగారు తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడతారు, దానిని అంతా యునానిమస్గా రికమండ్
చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు, సభలో ఉన్నవారు పార్టీ
బేధాలు లేకుండా, ఏమీ లేకుండా మన రాష్ట్ర సంక్షేమం కోసం, రాష్ట్రగౌరవం కోసం
ఎంతో ఆదర్శవంతమైన పద్ధతిలో ప్రభుత్వం పట్ల వారు విశ్వాసం ప్రకటించినందుకు వారి
పట్ల గౌరవభావము వ్యక్తము చేస్తూ వారందరికీ అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ఆ
తరువాత మీరు ఇచ్చిన సహకారమునకు నా ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. మీ
అందరి ఆమోదం కోసం ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడుతున్నామని సవినయంగా మనవి
చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- Now, the Hon'ble Chief Minister
will move the resolution.

Sri N.T. Rama Rao:- Sir, I beg to move:

"This House resolves to request the Prime Minister of
India to direct the Planning Commission."

Sri Ch. Rajeswara Rao:- Speaker Sir, The Planning
Commission is an autonomous Body working under the Government
of India. I wish to submit that instead of 'direction' we can
use the words 'to use his good offices with the Planning
Commission to honour its commitment.'

Sri N.T. Rama Rao:- The amendments suggested by the
Hon'ble Member is accepted.

శ్రీ సిపాన్. విద్యాసాగర్ రావు:- అధ్యక్షా, ప్లానింగ్ కమిషన్ కి రిక్వెస్ట్ చేయడం
ఏమైనా, ప్లానింగ్ కమిషన్ కమిటీ అయినట్లు రిటైన్ డాక్యుమెంట్ కానీ, అక్కడ నుంచి
వచ్చిన భావం కానీ ఇంతవరకు లేదు. అంతే రిజల్యూషన్ లో మీరు గవర్నమెంటు ఆఫ్
ఇండియాని ప్రయింమినిస్టర్ గారిని, మన ఖర్చులకు - రెడు రూపాయలకు కేజీ బియ్యం
కానీయండి. ప్రొపాబిషన్ కనీయండి వచ్చే ఖర్చులను భరించవలసినదిగా రిజల్యూషన్ చేస్తే
బాగా ఉంటుంది. కానీ ఇది సమంజసం కాదని మా పార్టీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. నేను
మాత్రం దీనికి మద్దతు ఇవ్వడం లేదు. ఈ కన్ఫరంబ్ షన్ కి మేము వ్యతిరేకంగా
ఉన్నామని మేద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన
విషయములు: 1. ప్రజాశక్తి సంఘంవారు ప్రజాశక్తి
కేటాయింపును రూ. 750 కోట్ల నుండి తగ్గించుటను
గూర్చి

12.00

మ శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఒక సభ్యునిను మరొకసారి విద్యాసాగర్ రావుగారిని
రికవ్వు చేస్తున్నాను. ఇక్కడ కన్ఫర్మేషన్ ధోరణి ఏమీ లేదు. This House resolves
to request the Prime Minister of India to use his good offices.
కనుక దయచేసి దీనిని ఒప్పుకోండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు:- ముందుగా ప్లానింగ్ కమిషన్ వారిని కన్వీన్స్ చేయ
వలసిందిగాను కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా యిలా రాష్ట్ర శాసనసభలో రిజల్యూషన్ చేయ
కూడదు. కావాలంటే మనం ఆర్థిక సహాయాన్ని గూర్చి డిమాండు వేద్దాము. అంతేగానే
యిలా చేయడం, రాజ్యంగ విధము, అమోదయోగ్యము కూడా కాదు. దీనివల్ల రాష్ట్రానికి
నష్టమే తప్ప ఎటువంటి లాభం జరగదు.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి:- అధ్యక్షా, మనం శాసనసభలో ఒక ప్రధానమైన
అంశం గురించి రిజల్యూషన్ చేసి కేంద్రానికి పంపించాం. ప్రధానమంత్రి ఏదైతే ఫుడ్
గ్యారంటీ అన్సూర్ దానికి సంబంధించి మనం ఒక తీర్మానం యిదివరలో చేశాము. దానికి
సంబంధించి మనం డిస్సారిటీ బిల్డ్స్ వేట్ అండ్ రైస్ అవసరం అనే తలచాము. అక్కడికి
వెళ్ళిన తరువాత యితర రాష్ట్రాలవారు కూడా ఈ విషయంలో మనకు సపోర్టు చేశాయి.
మొన్న జరిగిన సివిల్ సప్లైస్ కాన్ఫరెన్స్ లో కూడా అందరూ సపోర్టు చేశారు. ప్రధాన
మంత్రిగారు వెంటనే దానిపై చర్యలు తీసుకోమని ఆదేశించారు. అలాగే యిది రాష్ట్రానికి
సంబంధించిన విషయం; కన్ఫర్మేషన్ కాదు. కనుక ఫుడ్ గ్యారంటీ విషయంలో మేము
సపోర్టు యివ్వమని అడుగుతున్నాము; ఇందులో విభేదాలేమీ లేదు. కనుక దయచేసి
బి.జె.పి. వారు కూడా సపోర్టు చేయండి. మరి బి.జె.పి. వారు ఎందుకు యిబ్బందిగా
ఫలమవున్నారో మాకు తెలియడం లేదు.

Mr. Deputy Speaker:- So other than B.J.P. Members, the
Resolution has been passed unanimously.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Our Party (B.J.P.) is not
supporting the resolution.

GOVERNMENT RESOLUTION

Mr. Deputy Speaker:- Now, I request the Hon'ble Chief
Minister to move the resolution as amended.

Sri N.T. Rama Rao:- Sir, I beg to move.

"This House resolves to request the Prime Minister of
India to use his good offices with the Planning Commission to
honour its commitment of giving additional Central support of
₹. 750.00 crores without limiting it to the recommendation of
the X Finance Commission."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. The question is:

"This House resolves to request the Prime Minister of
India to use his good offices with the Planning Commission to
honour its commitment of giving additional Central support of

Rs.750.00 crores without limiting it to the recommendation of the X Finance Commission."

(Pause)

The resolution was adopted.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, with your permission, I beg to move....

(Interruptions)

I am introducing a Bill, after that you can start discussion. The discussion is important, I do agree.

(Interruptions)

Speaker Sir, had the Hon'ble Members cooperated in the smooth running of the House, this 304 would have been completed on the first working day itself, after the resolution that we passed honouring Late Sri N.G. Ranga memories. That day itself, it would have been discussed. We are very keen. We request your cooperation. With your cooperation, we can finish up our business.

సభాసమక్షములో ఉంచిన పత్రము

Mr. Deputy Speaker:- Now, all the papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

1. A copy of the Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year ended 31st March, 1994 No. 3 (Revenue Receipts), Government of Andhra Pradesh, as required under Clause (2) of Article 151 of the Constitution of India.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ డి. డెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, తమరు వినండి. 3 రోజులనుంచే వరుసగా ఈ సెమిరల్ కలామిజీస్ గురించి చర్చించకుండా వారంలా వేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రజలు మనను క్షమించరు. కనుక తప్పనిసరిగా షార్ట్ డిస్కషన్ తీసుకోవాలి.

(అంతరాయం)

శాసనసభా వ్యవహారాల మంత్రిగారు అనాడు మేమే విషయాలను గురించి అడిగితే, తాము అంగీకరిస్తామని అన్నారు. నీన్న బిల్లు పెట్టారు. మేము అమోదించాము. కానీ ఈ చర్చ J. 139-10

15 జూన్, 1995.

ప్రభుత్వ బిల్లులు : (1) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్
వినోదపు పన్ను (సవరణ) బిల్లు (ప్రవేశపెట్టబడినది).

3 రోజులుగా బాందిగా వేస్తున్నారు. రేపు ఒక్కరోజే మనకు సమయం వుంది. మనం గనుక ఈ విషయాన్ని ఈ శాసనసభలో చర్చించకపోతే రాష్ట్ర ప్రజలు ఎవరూ క్షమించరు. ఈ సమస్యలు అతి తీవ్రంగా వున్నాయి. మంచిసేబీ సమస్య ఇంకా యితర సమస్యలు వున్నాయి ఇప్పటికే 12 అయిందీ. మళ్ళీ బిల్లు అంటే ఎలాగండీ. అవసరం అయితే మాపటికి కూడా పెట్టండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు.

(అంతరాయం)

మీస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముందు బిల్లు అవసరమింది. తరువాత డిస్కషన్ కు తీసుకుందాము. ప్లీజ్, ఇదీ చిన్న బిల్లు.

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు.- అధ్యక్షా, రేపు మీరు బిల్లు తీసుకోండి. మనకు తక్కువ సమయం వుంది. ముందు మీరు 304 తీసుకోండి.

మీస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- 304 రేపటికి వోస్టువోసు చేసుకుందాము.

ప్రభుత్వ బిల్లులు

(1) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ వినోదపు పన్ను (సవరణ) బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)

Sri P. Ashok Gajapathi Raj:- Speaker Sir, with your permission, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 1995."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 1995."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(Interruptions)

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

15 జూన్ 1995

75

(2) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాల విద్య బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)

Sri Ch. Ramachandra Rao:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh
School Education Bill, 1995."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh
School Education Bill, 1995."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

(3) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యాసంస్థల గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ (క్రబడ్డీకరణ)
అనుబంధ నిబంధన బిల్లు
(ప్రవేశపెట్టబడినది)

Sri Ch. Ramachandra Rao:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh
Educational Institutions Grant-in-Aid (Regulation) Supplemen-
tary Provision Bill, 1995."

Mr. Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh
Educational Institutions Grant-in-Aid (Regulation) Supplemen-
tary Provision Bill, 1995."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు

(2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మతులను గూర్చి

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ ఎడమ, కుడి కాలువల
క్రింద మరమ్మతులు తేక్కుండా ఉండటంతో గత అనేక సంవత్సరాలుగా చివరి భూములకు

చూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి.

నేరు అందడం లేదు. అలాంటి దశలో గత ప్రభుత్వం, మరియు ఈ ప్రభుత్వం హయాంలో కూడా దీని మీద శాసనసభలో చాలా తీవ్రమైన చర్చ జరిగింది. దాదాపు 30 సంవత్సరాలు కావస్తున్నా ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద యింకా రెండు వేల ఎకరాలు సేద్యం కావలసి వుంది. వాటికి కావలసిన త్రవ్వలసి వుంది. దానితోబాటు ఇదివరకు త్రవ్వబడిన కాలువలలో కూడా దిగువ చూచులకు నేరు అందడం లేదు. ఈ విషయంలో 3 సార్లు కమిటీలు వేశారు. ఆఖరుసారిగా వేసిన కమిటీ 186 కోట్ల రూపాయలు అయితేనే గానీ ఈ రెండు కాలువల క్రింద భూములకు ఉపయోగం వుండదని చెప్పారు. అలాంటి ప్రభుత్వం కోట్ల విజయభాస్కర రెడ్డిగారిని మేము, అయ్యా కనీసం 20 కోట్ల రూపాయలు దీనికి, 20 కోట్ల రూపాయలు దానికి కేటాయించమని అడిగాము. అయితే యిస్సాం యిస్సాం అంటూ వారు 15 కోట్లు, 15 కోట్ల రూపాయలంటూ వివరకు 10, 10 కోట్ల రూపాయలు యివ్వారు. ఆ కేటాయింబడిన డబ్బు కూడా వివరలో యిస్తే, నాగార్జున సాగర్ కుడి కాలువ క్రింద ఒక కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. అదేవిధంగా ఎడమ కాలువ క్రింద ఖర్చుపెట్టే పరిస్థితి రెక్కే లేదు. ఈలోగా ఆ కేటాయింపులు మురిగిపోయాయి. లాప్స్ అయ్యాయి. మొన్న వోయిన శాసనసభలో మళ్ళీ మేము ముఖ్యమంత్రిగారిని అడిగిన సందర్భంలో ఆయన దానికి 15 కోట్ల రూపాయలు, దీనికి 15 కోట్ల రూపాయలు కేటాించాలని అన్నారు. కనీసం 10 కోట్ల రూపాయలు అయినా యివ్వాలి వోయిన సారిలా జరుగుకుండా చూడండి. వర్షరబుల్ రిడస్ దగ్గర ఖర్చు చేయండి. ఇప్పుడు బెండర్స్ పెడితే ఎవరూ రారు. ఎందు చుట్టే జూన్ నెల వచ్చేసింది. మళ్ళీ డబ్బు మురిగిపోయే ప్రమాదం రాకుండా చూడండి. 12-10] అలాంటి పరిస్థితులు రాకుండా చూడండి ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరాము. అదే ము.] విధంగా కాదా బోర్డు కూడా తీర్మానించింది. ఎక్కడ కూడా కుడి ఎడమ కాల్వల క్రింద ఇంతవరకు మరమ్మత్తులు ప్రారంభం కాలేదు. చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి పరిస్థితులు. మీరు ఇచ్చిన నోటులో కాంట్రాక్టర్ల ప్రమేయం లేకుండా 2 లక్షల రూపాయలవరకు స్థానిక రైతులకు పనులను కేటాయింబమని చెప్పామని కూడా చెప్పారు. ఎక్కడైతే బలహీనంగా ఉన్నదో అక్కడక్కడ బాగుచేయి అన్నట్లుగా ఉంది. కానీ కొన్ని బెండర్లు ఖాయం చేయడం జరిగిందని అన్నారు. బెండర్లు ఖాయం చేశామన్నారు. ఇప్పుడు జూన్ నెల వచ్చింది. ఎట్లా ప్రారంభిస్తారు? ఏ రకంగా మరమ్మత్తులు చేస్తారో తెలియనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. 10-7-1995 నాటికి పూర్తి చేయమని ప్రతిపాదించామని చెప్పారు. వేటికి ఎంత డబ్బు కేటాయింబారో తెలియదు. కుడి కాలువ క్రింద మరీ దయనీయంగా ఉన్నది. ఎడమ కాలువ క్రింద అంతకన్నా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది. మీరు ఇచ్చినటువంటి డబ్బు ఎంత? ఈ సంవత్సరం రెండవ పంతుకు నేరు ఇవ్వకండి. ఈ సమస్య రైతులకు రొమ్ముల మీద కుంపటి లాగా తయారైనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. కుడి ఎడమ కాలువల క్రింద మీరు ఆయకట్టు దారులకు ఇవ్వడం ద్వారా కానీ మరీ నామినేషన్ మీద ఇవ్వడం ద్వారా కానీ ఈ సంవత్సరం ఎంత డబ్బు కేటాించాంటి ఖర్చు పెట్టగలుగుతారు. దీని మీద ప్రభుత్వ ఆలోచన ఏమిటో చెప్పాలి. రెండవ పంతుకు నేరు ఇచ్చినట్లయితే డబ్బులు మురిగి పోవడం మళ్ళీ తిరిగి మొదటికి వస్తుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరమైనా పూర్తిగా అధ్వాన్నంగా ఉన్నటువంటి వర్షరబుల్ బీప్రెస్ను బాగుచేయడం

కోసం పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో జరిగినటువంటి పనులు చెప్పాలంటే జూన్ నెలలో డబ్బు కేటాయించారు వర్షాలు వచ్చాయి చాలా చోట్ల పనులు చేయకుండానే బిల్లులు తీసుకొన్నారు. అది యదార్థంగా జరిగినటువంటి పరిస్థితి. మళ్ళీ అటువంటి పరిస్థితులు తిరిగి వచ్చాయి. శాసనసభ సమావేశాలు జరిగి చాలా రోజులైనా ఇంతవరకు మీరు కొత్త పనులు ప్రారంభం చేయకపోతే దీనివల్ల పెద్ద నష్టం జరుగుతుందని మే ద్వారా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికైన రైతు కమిటీలు ఏర్పాటుచేసి, రైతు కమిటీల ద్వారా అయినా సరే ఎక్కువ అధ్వాన్నంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు బాగుచేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జి. హనుమంతరావు:- అధ్యక్షా, గత సంవత్సరంలో నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువ మీద దాదాపు 2 1/2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టామని చెప్పారు. నేను చేసిన లెక్కల ప్రకారం కెనాల్స్ మీద ఎక్కడ కూడా ప్రాప్రగా ఖర్చు పెట్టినట్టు మేము ఫీలు కాలేదు. అదే రకంగా కాదా బోర్డు మీటింగులో ఎంక్వైరీ కండక్టు చేయమని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాము. వేస్తామని అన్నారు దీనిమీద. ఈ సెల ఆఖరికి వర్కు మొదలు పెట్టి రైతు కమిటీలకు ఇచ్చి మొత్తం రిపేర్స్ చేయిస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యంగా నాగార్జున సాగర్ ఆయకట్టులో ప్రతి సంవత్సరం కూడా చూస్తున్నాము, అనిశ్చిత పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. మెయిన్ కెనాల్స్ కు బీజేపీ వస్తున్నాయి, మధ్యలో 10, 15 రోజులు నేరు ఆపివేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితి మొత్తాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని క్రిందటి సంవత్సరం జరిగిన ప్రతి వర్కు మీద ఎంక్వైరీ కండక్టు చేయాలని అదే రకంగా జూన్ మొదటి వారంలో వర్కు స్టార్టు చేసి ఈ సంవత్సరం ఇబ్బంది లేని పరిస్థితి క్రియేట్ చేయాలని మేద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ (పెదకూరపాడు):- అధ్యక్షా, సభ్యులు అందరికీ తెలుసు. మాజీ ప్రధానమంత్రి శ్రీ జవహర్లాల్ నెహ్రూ, ఇందిరాగాంధీ ఆశీస్సులతో కుడి కాలువ గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల్లో, ఎడమ కాలువ నల్గొండ, ఖమ్మం జిల్లాల్లోని రైతులకు నేరు అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించ బడింది. 1982 సంవత్సరంలో శ్రీ రామారావుగారు నాగార్జునసాగర్ మీద నిలబడి ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏమీ చేసింది దేవుడు ఇచ్చిన నీటి మీద పన్నా అని చెప్పి ప్రజలనుంచి ఓట్లు తీసుకొని అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత 1983 నుంచి 1989 వరకు కూడా కెనాల్స్ రిపేర్స్ చేయక కాల్వలు అన్నీ పూడిపోయాయి. రైతులు రాత్రి పూట నిద్రపోక ట్యాక్సర్లు, లారీలు వేసుకొని దాంట్లో ఉన్నటువంటి నీట్లు, తూపటాకును తీసివేశారు. రైతులు రాత్రి పగలు కష్టపడినటువంటి సంగతి మే అందరికీ తెలుసు. 1989 లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు డాక్టర్ పెన్నార్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మేము అందరం కూడా వారినీ అడిగితే ఎడమ కాలువకు 4 కోట్ల రూపాయలు, కుడి కాలువకు 4 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చి రిపేర్స్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. తరువాత

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
 గలిగిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
 డాం, కుడి కాల్వలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

జనార్ధన్ రెడ్డిగారు కూడా కెనాల్స్ రిపేర్స్ చేయడానికి చేసినటువంటి ప్రయత్నాలు అందరికీ తెలుసు. ఆ తరువాత మళ్ళీ బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావు అందరం కలసి విజయభాస్కర రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వారిని కలిశాము. వారు ఒక టెక్నికల్ కమిటీ వేసి నాగార్జునసాగర్ కెనాల్స్ మొత్తం రిపేర్స్ చేసి దీనికి ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఆయకట్టు సిగ్గిరే కరించారో దాని మొత్తం కూడా ఆయకట్టు చివరి భూములకు అనేక అందించేట్లు చూడాలి. దానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది. ప్రతి సంవత్సరం 3, 4 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చినందువల్ల ఉపయోగంలేదు పెద్దలు వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు జూన్ చివరి వారం, జూలై మొదటి వారం వరకు టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ కావు. ఏ ప్రభుత్వాలు ఉన్నా ఇంజనీర్లను అధికారులను టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ కాలేదు. ఏమిటని అడిగితే టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ చేస్తాము అని చెప్పి జూలై మొదటి వారంలో టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ చేశామని చెబుతారు. జూలై మొదటి వారం వచ్చేటప్పటికి టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ అయినాయని అంటారు. వర్షం మొదలు పెట్టాము అంటారు. మళ్ళీ జూలై 10 తేదీకి నేరు ఎదిలి వర్షం చేశామని చెప్పి అధికారులు, కాంట్రాక్టర్లు అందరూ కలిసి డబ్బు పంచుకొంటారు. మంత్రులు కానీ, శాసనసభ్యులు కానీ ముఖ్యమంత్రి కానీ ప్రభుత్వం చిత్తుకుద్దితో రైతుకు నేరు అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసినటువంటి ప్రయత్నాలు సఫలీకృతం కావడం లేదు. కాంట్రాక్టర్లు అధికారులు అందరూ కూడా ఒక రింగు అయి ఈ డబ్బు పంచుకొని లీన్ దానికి సరిపోతున్నది ఇరిగేషన్కు ఏమీ ఉపయోగం లేకుండా పోతున్నది. ప్రజాప్రతినిధులం అందరం కూడా గొంతు చించుకొని అరిచినా ప్రభుత్వపరంగా తెప్పినటువంటి నీదులు ఇంజనీర్లు అధికారులు మరి కొంతమంది పంచుకొని తినడానికి సరిపోతున్నది. నిజంగా వచ్చేటప్పటికి నాగార్జునసాగర్ కెనాల్స్ కానీ లేకపోతే ఇరిగేషన్ కెనాల్స్ కానీ ప్రాక్టికల్గా వచ్చేటప్పటికి రిపేర్స్ జరిగేటటువంటి పరిస్థితి లేదు. శాసనసభలో పోరాడి ముఖ్యమంత్రిగారిని మేము ఒప్పించి ప్రభుత్వ నీదులు తీసుకొచ్చామని చెప్పుకోడానికి సరిపోతుంది. కానీ ప్రాక్టికల్గా వచ్చేటప్పటికి ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో 5 శాతం కూడా జరగడం లేదు. అది వాస్తవం. గతంలో మేము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఎన్నోసార్లు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాము. అట్లాగునే ఇంజనీర్లకు ఎన్నోసార్లు చెప్పాము మీరు ఈ సంవత్సరం కావలసిన రిపేర్స్కు టెండర్లు పిలిచి డబ్బు రిలేజ్ కాకపోయిన - మీరు టెండర్లు ఫైనల్వైజ్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది తీరా మామూలుగా చేసి పరిస్థితి ఏర్పడింది ఎట్లా అయితే ప్రేజిడెంట్ అట్లానే పరిస్థితి ఏర్పడింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. లక్ష్మర్ చోస్టుకి ట్రాన్స్ఫర్ లేకుండా చేసినటువంటి పరిస్థితి 1983 మధ్యలో ఎవరు చెబితే ప్రవేశ పెట్టారో తెలియదు. గతంకంటే కాలువల దుస్థితి ఈ పరిస్థితికి వచ్చింది. అప్పుడు కూడా ముగ్గురు ముఖ్యమంత్రుల దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. లక్ష్మర్లను ఏ ఉద్దేశంతో ఆపాయితే ఫేయడం జరిగిందో ఆ ఉద్దేశం నెరవేరడం లేదు. గామాల్లో పని చేయకుండా వాళ్లు పర్మినెంట్గా అక్కడే ఉండే ఉద్దేశంతో వొగ్గున గొడ్డలి పేతపట్టుకొని కాలువ మీద తిని పడుకోవడం జరుగుతున్నది. వాళ్లను ట్రాన్స్ఫర్ చేసి అధికారం కానీ వాళ్ల మీద యాక్షన్ తీసుకొనే అధికారం కానీ లేకపోవడంవల్ల ఎన్నోసార్లు వాళ్ల ఇన్వెస్టిగే

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

15 జూన్, 1995.

79

12-20 | తెలియచేయడం జరిగింది. ఈ లస్కర్స్ ట్యాన్కర్స్ ఆపడంవల్ల మరి కనీసం వారు
మ. ఒక చెట్టుకొమ్మ కూడా కొట్టబడుతుంటే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఈ లస్కర్స్
మీద ఏక్స్ గురించి ఈనాడు ఉన్న ప్రభుత్వం పునరాలోచించవలసిందిగా నేను తెలియ
చేస్తున్నాను. ట్యాన్కర్ అధారిటీ లేదు. లేకపోవడం వల్ల వారు అక్కడే పరమైనట్లాగా
ఉండడం వల్ల వారు పనిచేసే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. మాకు 304 కి ఇచ్చిన
ఆన్సర్లో కొద్ది మేజర్స్ రిపోర్ట్ చేస్తూమని చెప్పినటువంటి పరిస్థితి. మరి రైట్ కెనాల్ మీద
కానీ, లెఫ్ట్ కెనాల్ మీద కానీ చాలా మేజర్స్ ఈరోజు వరకు కూడా పనిచేయనటువంటి
పరిస్థితి ఉంది. డెల్టాకొండ మేజర్, నరుకొట్లపాడు మేజర్, అమరావతి, రాజుపాలెం,
వొడపాడు మేజర్, దొణాదుల మేజర్ అలాగే నూతలపాడు మైన్ ఇలాగే ఎన్నో మైన్స్
కూడా పూడిపోయి ఈ రోజున రైతుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితి ఉంది. గత
ఆగస్టులో మినిస్టర్ గారు సమాధానం చెబుతూ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ఇచ్చిన రూ. 10
కోట్లు లెఫ్ట్ కెనాల్ కు, రూ. 10 కోట్లు రైట్ కెనాల్ కు ఇచ్చినటువంటి ఫండ్స్ కొంత
మిగిలిపోయాయి, ఆ మిగిలిపోయిన ఫండ్స్ కూడా, ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెడతాము, అంతే
కాకుండా అడిషనల్ ఫండ్స్ ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ మిగిలిన ఫండ్స్ విషయము
సమాధానములో చెప్పిన పరిస్థితి లేదు. దీనికి మేము కేటాయించామని చెప్పిన పరిస్థితి ఈ
రోజు వరకు, జూన్ 15 లో ఉన్నాము ఈరోజు వరకు కూడా టెండర్స్ ఫైనల్ చేయ
నటువంటి పరిస్థితి లేదు.

(అంతరాయం)

ఈసారి కూడా అదే పరిస్థితి జరిగిపోతూ ఉందని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.
ఇంతవరకు టెండర్స్ ఫైనల్ చేశామేదు. మరి ఎప్పుడు రిపోర్ట్ మొదలు పెడతారు? జూలై
నెలలో రైతులకు నేరు అందించవలసిన అవసరం ఉంది. మరి దీనికి ఇప్పటికి కూడా
టెండర్స్ ఫైనల్ చేశామేదు కానటువంటి పరిస్థితి ఉంది. మరి ఆయకట్టు స్థిరీకరణ వచ్చేటప్పటికి
ఐ.డి. క్రింద ఇచ్చినటువంటి ఆయకట్టు మొత్తం కూడా వెబ్ క్రింద చేసినటువంటి
పరిస్థితి. ఇల్లగల్గేగా నేరు పెట్టుకొనేటటువంటి పరిస్థితి. మరి దానిని రెగ్యులరైజ్
చేస్తారా? లేకపోతే చివరి భూములకు నేరు అందించే దానికి ఈ సంవత్సరం ఏమీ ఏక్స్
తీసుకుంటారని నేను అడుగుతున్నాను. ఇల్లగల్గేగా నేరు తీసుకొనేటటువంటి వారి మీద
లేగల్గా ఏక్స్ తీసుకొనేటటువంటి అధికార అధికారులకు లేకపోవడం వల్ల ఎక్కువమంది
ఎవరికి నోరు ఉంటే వారు నేరు వాడుకోవడం, అంతేకాకుండా అధికారులే కెనాల్స్ మీద
వ్యాపారం చేస్తున్నటువంటి పరిస్థితి ఉంది. మనము ఏరకంగా అధికారులను రైతులకు
నేరు ఇవ్వడానికి పెట్టామో అలా కాకుండా రైతులను బ్లాక్ మెంబర్ చేసి డబ్బులు వసూలు
చేసుకొని లేగల్గా ఉన్నటువంటి సూపర్ వైజర్స్ అందరు కూడా ఎకరానికి రూ. 200 ఇస్తే
తప్ప మేము ఒక తడికి నేరు వదలమనేటటువంటి పరిస్థితిలో ఇంజనీర్స్, అధికారులు
తయారు అయ్యారు. దీని గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకుంటుందో చెప్పాలని
కోరుతున్నాను. నేను గత ప్రభుత్వములో ఉన్నప్పుడు రెండు జీపులు ఇచ్చి రెవెన్యూ,

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

పోలీసు వారిని కలిపి కెనాల్స్ మీద తిప్పినటువంటి పరిస్థితి ఉంది. మరి అలానే ఈ సంవత్సరం మంత్రిగారు కెనాల్స్ లో ఉన్నటువంటి నీరు దుర్వినియోగం కాకుండా లోకల్ గా ఉన్నటువంటి సూపర్ వైజర్స్ రైతులను బెదిరించే పరిస్థితి లేకుండా ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటుందనే అడుగుతున్నాను. ఇప్పటివరకు రిపేర్స్ మొదలుపెట్టిన పరిస్థితి లేదు. ఈరోజు వరకు ఎంత ఖర్చయింది మీరు రిలేట్ చేసిన ఎమౌంట్స్ లో. గత అసెంబ్లీలో మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. గత ప్రభుత్వములో ఇచ్చినటువంటి రూ. 10 కోట్లు, ప్లస్ రూ. 10 కోట్లు మొత్తం రూ. 20 కోట్లతో ఖర్చు కానటువంటి ఎమౌంట్ కూడా ఖర్చు పెడతామని చెప్పారు. అదేకాక మీరు రెండున్నర కోట్లు ఇచ్చామన్నారు. ఈ మొత్తం ఎప్పుడు ఖర్చు పెడతారు. అలాగే చంద్రవంక దగ్గర అసలు రైట్ మెయిన్ కెనాల్ దాని బిండ్స్ సెట్ చేశాడు. స్పెలింగ్స్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మెయిన్ కెనాల్స్ అన్నీ కూడా సిమెంట్ లైనింగ్ చేస్తే తప్పు వీవరి భూములకు నీరు అందే పరిస్థితి లేదు. ఈ రిపేర్స్ అన్నీ కూడా పెంటన్ మీరు రిలేట్ చేసినటువంటి ఎమౌంట్స్ మేరకు వర్క్ చేపట్టడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా ఈ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తూ, తెలమ తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ నాగార్జునసాగర్ కాల్వల గురించి మాట్లాడు కొనేటప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం, ప్రతి మీటింగులో ఈ విషయాన్ని తెస్తూనే ఉన్నాము. కానీ ప్రభుత్వానికి ఏమాత్రం దీని గురించి ఒక ప్లాన్, పథకం ఉన్నట్లు కనపడదు. ప్రతీసారి ఏమంటున్నారు అంటే నీరు ఆపుచేసినప్పుడు మాత్రం మాకు చాలా తొందర ఉంది కాల్వలు రిపేర్ చేయాలని చెబుతూ ఉంటారు. నీరు ఆపుచేసే ముందు మెటేరియల్, కనీసం దానికి కావలసిన కంకర, రాళ్లు అక్కడికి ముందు చేర్చండి అట్లాగే బెండర్స్ విలవండని ఒకటికి పదిసార్లు చెబుతూ ఉన్నాము. అంతా ఫైనల్ చేసి మార్చి, ఏప్రిల్ లో మొదలుపెడితే జూన్ నాటికి హార్మి అవుతాయి అంటే ఈవేళ జూన్ 15, ఇప్పుడు మనము చర్చిస్తున్నాము. మనము చర్చించి వారు మంజూరు చేసి వీరు బెండర్స్ పిలిచి కంట్రాక్ట్ ఇవ్వేవరకు ఆ కంట్రాక్టరు పని మొదలుపెట్టటప్పటికి నీరు వదలి పెడతారు. నీరు వదిలారు అంతా మునిగి పోయింది అని ఆయన బిల్లు చేయించుకొని పోతాడు, తెగ కాల్వ తెగిపోతుంది. ప్రతీసారి ఇదే సమాధానం వస్తోంది. సెనకటికి ఒకాయన పెళ్లి చేసుకుంటే అరుంధతి చుక్క చూడమని ఆ బాగ్ హౌడు చెప్పాడు. అరుంధతి చుక్క ఏమో కానీ ఆరు వేల అప్పు కనిపిస్తోంది అన్నాడు ఆయన. అలాగే ఉంది. ఇప్పుడు ప్రపంచ బ్యాంకు దగ్గర అప్పు తెచ్చి ఆ పనిచేసి ఎక్కడికి అక్కడ తింటూ ఉంటే ఎవరికీ పెట్టలేదు. ఇప్పుడు ఎక్కడికక్కడ బండలు ఉసిపోయాయి, గండ్లు పడుతున్నాయి ప్రతి సేజన్ లో రెండు మూడు చోట్లు. గండ్లు పడకుండా కాల్వ ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఎక్కడా లేదు. అటువంటి స్థితిలో ప్రభుత్వం ఎన్నిసార్లు చర్చ జరుగుతూ ఉంటే మంత్రిగారు కూడా వెంటున్నట్లు లేదు. ఆయన వినకుండా ఉంటే మాది అరెస్టర్ దనం అవుతుంది. ప్రతి సేజన్ లో ఈ అరెస్టర్ దనం అనేది ఎందుకు. అసలు ప్రభుత్వానికి ప్రాజెక్టుల మీద శ్రద్ధ ఉన్నదా అనేది ప్రశ్న

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాలులకు మరమ్మతులను గూర్చి.

15 జూన్, 1995.

81

వారు చెబుతున్నారు మేము అది చేశాము ఇది చేశాము అని. మీరు రూ. 20 కోట్లు
కేటాయించారు. ఆ రూ. 20 కోట్లు ఏ కంట్రాక్టర్లు నోటితోకి పోయింది? అసలు కాలవ
తెగకుండా ఎక్కడయినా అపగలిగారా, అపుడున్నారా అనేది ప్రశ్న. అంతే తప్ప మీరు ఎంత
డబ్బు ఇచ్చినా, ఖర్చు అయినా జరిగింది ఏమీటి అనేది ప్రశ్న. అందుకొరకు ప్రభుత్వానికి
ముందుమాట లేదని దీనివల్ల కనపడుతూ ఉంది. దానితోపాటుగా లిఫ్టులు ఉన్నాయి
నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలవ మీద కొన్ని. ఆ లిఫ్టులకు ఇంతవరకు రిపేర్ కాని లేకపోతే
దానికి కావలసినటువంటివి అన్నీ ఏమీ చేయలేదు. ఆరోజు నేళ్లు వదిలిన తరువాత అప్పుడు
మొదలుపెడతారు. దానివల్ల వాడి పైరు వెనకబడుతుంది. వాడు మళ్ళీ అడుగుతాడు
అయ్యా, నాకు మార్చి, ఏప్రిల్ వరకు ఇవ్వండి అని అడిగే పరిస్థితి వస్తుంది కనుక
అసలు ప్రభుత్వమే లిఫ్టులకు కావలసిన రిపేర్స్ అట్లాగే కాలవలు ఎక్కడెక్కడ పోవడానికి
అవకాశం ఉందో కనీసం అక్కడ అయినా ఈ లోపల చేయిస్తారా అనేది మంత్రిగారు చెప్ప
వలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ కుడి, ఎడమ కాలవలకు కమిటీ చేశారు.
ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఉన్నది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం మీరు ఇచ్చేది లేదు, అది జరిగేది
లేదు. ఇది కొనకు ఎవడిది వాడు నీది నువ్వేడు - ప్రభుత్వం అనేది కేవలం పని చేయ
డానికి కాకుండా ఇక్కడ మనము చర్చిస్తూ ఉంటాము వారిది వారు చేతనైతే చేసుకుంటారు
లేకపోతే లేదు అనేటటువంటి పరిస్థితి మాత్రం కనపడుతూ ఉంది. ఇంతవరకు టెయిల్
ఎండ్ సమస్య యధాతథంగా ఉంది. అసలు ఒక్క నల్లగొండ జిల్లాలో 2.75 లక్షల
ఎకరాలకు 75 ఎకరాలు టెయిల్ఎండ్ క్రింద పారకుడా ఉంటా ఉంది. మరి డెవలప్మెంట్
స్కీములు అన్నారు. అవి కొన్ని చేశారు, కొన్ని చేయలేదు, అవి వదిలేసి పున్నాయి.
ఇట్లాగ ఎక్కడివి అక్కడ వదిలేసి ఈసాగర్ ఆయకట్టును, నిర్ధారించిన ఆయట్టు
పారకుండా ఉండడానికి అసలు కారణాలు ఏమిటి? ఆ ఇంజనీర్స్కి దాని మీద మనస్సు పెట్టి
శ్రద్ధతో ఫలానాది చేయాలనే ఆలోచన వారికి కలగదాయ్, ప్రభుత్వానికి కూడా కలగక పోతే
ఎట్లాగ, దీనిమీద ఏమీ చేయదలచుకొన్నారో దయచేసి చెప్పమని మంత్రిగారిని కొరుతూ
తరువాత క్లారిఫికేషన్ రూపములో అడుగుతాను.

12.30 | శ్రీ ఎన్. రఘురాం (జగ్గయ్యపేట):- అధ్యక్షా, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ప్రతి
మ. సంవత్సరం మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. ఈ నాగార్జునసాగర్ కాలువ రిపేర్స్కు
సంబంధించిన విషయంగానీ, అదేవిధంగా అక్కడ నేరు పారడంలేదనే విషయంగానీ, ఏ
విషయమైనాసరే ప్రతి అసెంబ్లీ సమావేశంలోనూ ఏదో ఒక రూపంలో చర్చకు వస్తూనే
ఉంది. కానీ ఈరోజువరకూ పరిస్థితి మాస్తే చర్చితవరణంగా ఎక్కడ వేసిన గొంగడి అక్కడే
ఉన్న చందాన కనపడుతోంది. ఎన్నోసార్లు ఈ విషయాల గురించి మన చర్చించుకొంటున్నా,
ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు కేటాయించడం జరిగిందని చెబుతున్నా, అడబ్బును ఖర్చు
పెట్టామని అధికారులు చెబుతున్నా ఈరోజువరకూ పరిస్థితి మెరుగుపడనటువంటి విషయం
మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. అటు కుడి కాలువ క్రిందగానీ, ఇటు ఎడమ కాలువ క్రిందగానీ
ప్రతి సంవత్సరం వ్యవసాయం తరుణం ఆరంభమైంది మొదలు వ్యవసాయ తరుణం
J. 139-11

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాలువలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

ముగ్గులపేటకు కూడ మొదటి ప్రకటించినట్లుగా జూలైలో నేళ్లు వదులుతారా లేదా అని
రైతులు అందోళన వదుతూనే ఉన్నారు. ఆ తరువాత వదలిన నేరు సక్రమంగా
లండుతుందా లేదా అనే అందోళన. అటు రైతాంగమే కాకుండా ఇటు ఈ రెండు
ప్రాంతాలలో ఆయకట్టులో ఉన్న ఎం ఎల్.ఏ.లము కూడా ఏనాడూ ప్రశాంతత అనేది
లేకుండా ప్రతి సంవత్సరం ఎంతో అందోళనకు గురి అవుతున్న పరిస్థితి ఏనాటికి నిరోధించ
బడుతుందో అర్థం కానటువంటి విషయంగా కనపడుతోంది. గతంలో తెలుగుదేశం
ప్రభుత్వం పన్నుపన్ను కుడి కాలువ క్రింద ప్రజావోక్త చేయబడిన ఆయకట్టుకు, అట్లాగే ఈ
రోజును మోక్షిస్థితి క్రిందాన చేయబడిన ఆయకట్టుకు తేడా గాదాపు 2 లక్షల ఎకరాలు
అంటే అలాగే ఎడమ కాలువ విషయం వచ్చేసరికి ఇంకో లక్షన్నర ఎకరాలు మిగిలి
పోయిన పరిస్థితి ఉంది. వీటికి ఏనాటికి నేడులు ఖర్చుచేయబడి సాగర్ ఆయకట్టు క్రింద
చేర్చబడిన ప్రాంతాలను పూర్తిగా ఏనాటికి నేరు విడుదలచేయబడుతుందన్న ఆలోచన ఒకవైపు
మరికీ మరోవైపు వచ్చేసరికి నేరు విడుదల చేసిన మొదటి షోన్ అలాగే రెండవ షోన్ ప్రాంతాలు
ఎవ్వైతే ఉన్నాయో ఆ ప్రాంతాలలోని కాలువల మరమ్మత్తుకొరకు ప్రభుత్వం ఏమాత్రం
చొరవ మాపని పరిస్థితి అంటే నాగార్జునసాగర్ బహుళార్థ సాధకమైన ప్రాజెక్టు దీని
క్రింద కొన్ని లక్షల ఎకరాలు వేర్పడం జరిగింది అటు మూడు జిల్లాలలోనూ, ఇటు వైపు
మూడు జిల్లాలలోనూ కొన్ని లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు కలిగి ఉండి, లక్షలాది మంది
రైతాంగానికి సంబంధించిన ఒక బారత వ్యవస్థ కాబట్టి ఈ వ్యవస్థను గురించి మనం
సమగ్రంగా ఆలోచించి స్థిరపరచుకోకపోతే ఇన్ని సంవత్సరాలుగా మనం వందల కోట్ల
రూపాయలు వెచ్చించిన పరితం ఏమాత్రం రాదని నేను స్పష్టం చేయదలచుకొన్నాను ఎన్నో
మేజిస్ట్రేట్లలో, అటు కాదా బోర్డ్ మేజిస్ట్రేట్లలో గానీ, వర్కిషాపుల్లోగానీ, ఇటు అసంబ్ధి
సమాఖ్యలోగానీ దీనిగురించి చర్చించబడడం జరుగుతోంది తప్ప ఒక సమగ్రమైన
దృక్పథంలో, ఈ వ్యవస్థను స్థిరపరచాలన్న ఆలోచనతో పని జరగడం లేదన్నదని
వాస్తవమైన విషయం అందువల్ల ప్రతి సంవత్సరం మనం ఇన్ని కోట్లు, అన్ని కోట్లు
విడుదల చేశామనీ అనేబదులు ఒక సమగ్రమైన కాల నిర్దిత ప్రణాళికలతో డబ్బు విడుదల
చేసి మొత్తం వ్యవస్థను స్థిరపరచాలన్న ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ముందుకురావలసిన
అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో రామారావుగారి నాయకత్వంలో తెలుగుదేశం
ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు అటు కుడి కాలువకు 16 కోట్ల రూపాయలు, అలాగే ఎడమ కాలువ
క్రింద నూటివేడు, పదిహేను ప్రాంతాలకు 16 కోట్ల రూపాయలు, ప్రతి సంవత్సరం 4
కోట్ల రూపాయలు చొప్పున విడుదలచేసి అక్కడ వున్న ఆయకట్టుకు నేరు అందించేందుకు
క్లుప్త చేయడం జరిగింది కానీ ఈ రోజు పరిస్థితి మాస్టే, అక్కడ వున్న గొంగడి అక్కడే
ఉన్న చందాన పనులు ఇంతవరకూ పూర్తికాలేదు. అదేవిధంగా రివేర్స్ ఫరంగా చూసినా కూడా
గతంలో విజయభాస్కరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు 10 కోట్ల రూపాయలు ఇస్తామని
ప్రకటించారు. అధికారులేమో 869 వర్కిషుకు గాను ఏడున్నర కోట్ల రూపాయలతో
ఎస్.మెట్స్ తయారుచేయడం జరిగింది. తేరామాస్టే 5 కోట్ల రూపాయల వర్కిషు మాత్రమే
పూర్తి అయ్యాయి, మిగిలినవి ఏమయ్యాయో తెలియని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అయితే

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్
ఎడమ, కుడి కాలువలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

15 జూన్, 1995

62

తీరిగి రామారావుగారు 1995 లో అధికారంలోకి రావడమే తడవుగా ఏమైనాసరే నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో వున్న లోపాలన్నింటినీ సవరిస్తూ దానిని పూర్తిగా స్థిరపరచాలన్న ఉద్దేశంతో ఆయన పీఠయవాడకు వచ్చినప్పుడు కూడా ఈ సంవత్సరం రిపేర్ పర్వకు గాను 5 కోట్ల రూపాయలు విడుదల చేస్తానని చెప్పడం జరిగింది. అయితే ప్రభుత్వం డబ్బు విడుదల చేయడమకొన్నా కూడా ఆ డబ్బును యుటిలైజ్ చేయడానికి కాలం అనేది సరిపోవడం లేదు. వ్యవసాయ తరుణం అయిపోయిన తరువాత తీరిగి వ్యవసాయ తరుణం మొదలుపెట్టేలోగా, అంటే మధ్యలో వున్న రెండుమాసాల గడువులోగా రిపేర్ పర్వకు పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే ఆ రెండు నెలల్లో పనులు ప్రారంభించి పూర్తి చేయడానికి ప్రభుత్వ నియమనిబంధనల ప్రకారం డబ్బు విడుదల చేయడం గానీ, అట్లాగే అధికారులు ఎన్ఫీమేట్స్ పిపేర్ చేయడం, టెండర్స్ పిలవడంగానీ - ఈ ప్రొజెక్ట్ కారణంగా తరుణం వెళ్లిపోతున్నది, మళ్లీ వర్షాలు వస్తున్నాయి, నీరు పడుదల చేస్తున్నారు ఫలితంగా కాలువల రిపేర్స్ అలాగే ఉండిపోవడం జరుగుతోంది. దానివల్ల కాలువల చివరి దాకా నీరు అందడం లేదు; రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్న ర్యూక్మాన్ని మనం చూస్తున్నాం అట్లాగే లెఫ్ట్ కెనాల్ లో 53వ కిలోమీటర్ దగ్గర మనం పూర్వం డెకప్ చేసిన ఒక యుటి రిపేర్ పని ఉంది. అక్కడినుంచి 2700 క్యూసెక్కుల నీరు విడుదల కావలసిన అవసరం ఉంది. అలాంటిది కేవలం 1200 క్యూసెక్కులు మాత్రమే దానినుంచి వస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. ఇలాంటి పరిస్థితి నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కెనాల్ మొత్తం కూడా వున్న విషయం వాస్తవం. మొదటి జోన్ లో చూస్తే ఈ కాలువల మీద రెగ్యులెటర్స్ అనేని లేవు, ఎక్స్లెస్ వాటర్ వృధాగా పోతున్న పరిస్థితి ఉంది. దిగువన వున్న పాలేర్ రిజర్వాయరులో 17 ఫీట్ల వాటర్ లేవల్ మెయింటెయిన్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే ఏ సంవత్సరం కూడా 17 ఫీట్ల వాటర్ లేవల్ మెయింటెయిన్ చేయబడడం లేదు. ఆ కారణంగా సెకండ్ జోన్ ప్రాంతంలోని నందిగామ బ్యాంప్ కెనాల్, మదిర, బొనకల్లు బ్యాంప్ కెనాల్, అట్లాగే థర్డ్ జోన్ ప్రాంతంలో కూడా నీరు వదలడం లేదు. ఈవిధంగా అయితే మనం వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసిన ఫలితం ఏవిధంగా వస్తుందని ప్రశ్నిస్తున్నాను. నేను ప్రత్యేకించి లెఫ్ట్ కెనాల్ గురించి మాట్లాడుతున్నాను. దీని క్రింద పెద్ద పెద్ద బ్యాంప్ కెనాల్స్ వున్నాయి. ఈ పది సంవత్సరాలలో రెండు, మూడు దఫాలుగా నందిగామ బ్యాంప్ కెనాల్ కు నేను ఎన్ఫీమేట్ వేస్తే ఒకేసారి డబ్బు విడుదలచేసి దానిని సమగ్రంగా రిపేర్ చేయడానికి కోటిన్నర రూపాయలు అవుతుంది. దాని క్రింద లక్క ఎకరాల ఆయకట్టు ఉంది. లెఫ్ట్ కెనాల్ క్రింద ఇలాంటి బ్యాంప్స్ చాలా వున్నాయి. ఈవిధంగా ఒక బ్యాంప్ కెనాల్ రిపేరుకే కోటిన్నర రూపాయలు అయితే అన్నింటి రిపేర్స్ కు కేవలం 10 కోట్లు, 16 కోట్లు విడుదల చేస్తామని చెప్పతూ పోతే వీటి రిపేర్స్ ఎన్నేళ్లకు అవుతుందని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. గత సంవత్సరం రిపేర్ పర్వకు ఇచ్చిన డబ్బు మిగిలిపోయింది, ఆ డబ్బుంతా ఇప్పుడు వస్తుందన్న ఆశతో నందిగామ బ్యాంప్ కెనాల్ క్రింద వున్న నందిగామ, జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గాలలోని రైతులందరినీ మేము సమావేశపరిచాం, అలాగే పెప్ కమిటీలను కూడా వేయడం జరిగింది. కానీ ఇప్పటివరకూ సిద్ధులు అందుతాయో లేదో తెలియని పరిస్థితి

ఉందే సిద్దులు ఎప్పటికీ అందుతాయో, రైతులు ఏనాటికీ రిపేర్ చేసుకొంటారో అర్థం కాని పరిస్థితి. ఎందుకంటే ఇప్పటికే జూన్ నెల సగం అయిపోయింది. జూలై ఫస్టునుంచి నేళ్లు వదలబోతున్నారు. అలాంటప్పుడు రిపేర్ పనులను ఏరకంగా పూర్తిచేస్తారో మంత్రీగారు 12 40 సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే సప్లిమెంట్ మున్సిపల్ స్టేషన్ వున్నాయి. ఈ వాటర్ రానటువంటి బియ్యంపై ప్యాంకాలకు నేరు అంటిమెంటానికి అనుబంధ పథకాలు తీసుకోబడ్డాయి ఇంతవరకు సాగర్ సెకెండ్ జోన్ కు నీటిని విడుదల చేసిన తరువాత ఒక చుక్క నీరు కూడా వున్న పరిస్థితి కృష్ణా జిల్లాలోని 19వ బ్లాంక్ కెనాల్ క్రింద లేదు. దాని కోసం చెరువు మాదవరం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీము నొకదానిని పెన్సల్వేట్ చేయడం జరిగింది. 1983వ సంవత్సరంలో జి.ఓ ను ఇన్చూర్ చేయడం జరిగింది. కానీ ఈ రోజు వరకు కూడా చని ప్యాంపింగ్ వలన ఉంది. ఈ విధంగా అటు సప్లి మెంట్ స్టేషన్ అయితేనేమి, అలాగే మెయిన్ కెనాల్ అయితేనేమి, వాటేరు వరకు ఇప్పటికే ప్రపంచ బ్యాంక్ సహాయంతో లైనింగ్ చేసి రిపేర్ చేయడం జరిగింది. దిగువన ఇంకా రిపేర్ చేయలేదు. బ్లాంక్ కెనాల్ మొత్తం లైనింగ్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఇతరతా మేజర్, మైనర్ కెనాల్స్ సమగ్రంగా రిపేర్ చేయవలసిన అవసరం వున్నది. మొత్తం నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద నిర్వహించబడి, స్థిరీకరించడంతోబాటు వున్నటు వంటి ఆయకట్టు మొత్తాన్ని నీటిపారుదలను సక్రమంగా అందజేయవలసిన అవసరం వున్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి రైతు ప్రతి సంవత్సరం ప్రతి ఎకరాకు కనీసం ఒక పంటకు అయినా నాగార్జునసాగర్ నుంచి నీటిని గ్యారంటీగా వొందే విధంగా ప్రభుత్వం పనిచేసి రూపొందించవలసిన అవసరం వున్నదని కోరుతూ, ఆ విధంగా ఒక సమగ్రమైన వ్యవస్థను దాని క్రింద స్థిరపరచవలసిన అవసరం వున్నదని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పి. బారతి:- అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువను గురించి తమ ద్వారా మంత్రీగారికి తెలియజేసింది ఏమిటంటే 1993వ సంవత్సరంలో ఇంజనీర్లు కొంత పరిశీలన జరిపారు. ఆ పరిశీలనలో 3,800 క్యూసెక్స్ నీరు ఆవిరి అయిపోతూ వున్నదని, దానికి శాస్త్రీయమైన పరిశోధన నిర్వహించి ఆవిరి అయిపోయే నీటిని కూడా విడుదల చేయాలని, దానికోసం ఈ కాలువలను, బలహీనపడిన కట్టలను రిపేర్ చేయడానికి దాదాపుగా 125 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించబట్టు అయితే ఈ 3,800 క్యూసెక్స్ నీటిని భరించడం సాధ్యం అవుతుందని గత రెండు సంవత్సరాల క్రితమే ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అయితే అలాటి ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదని అందరం అనుకుంటున్నాము. కానీ తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కూడా గత సమావేశం కాలంలో కూడా ఇదే పరిస్థితిని గురించి నేను పదే, పదే ప్రస్తావన చేయడం జరిగింది. కుడి, ఎడమ కాలువకు సంబంధించి రైతుల తరఫున వారి ప్రతినిధులుగా మేము ఇక్కడ అనేక సందర్భాలలో ప్రస్తావన చేశాము. ఈ సందర్భంలో ఇరిగేషన్ సిబ్బందిని, అధికారులను తీసుకొని నేను కొన్ని కాలువలను స్వయంగా చూడడానికి వెళ్లడం జరిగింది. అయితే ఇంతకుముందు

గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా కాలువల కట్టల పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉన్నదంటే నడవడానికి కూడా వేలులేని పరిస్థితి ఉన్నది. దాని మెయింటెనెన్స్ ను నిధులు లేవా అని అడిగితే అధికారులు చెప్పినట్లుగా మేము విన్నది ఏమిటంటే ఎకరాకు 6 రూపాయలు, 5 రూపాయలు చీల్చర కేటాయిస్తున్నట్లు విన్నాము. కానీ అక్కడకు వెళ్లిన తరువాత అధికారులు చెప్పినది ఏమిటంటే మెయింటెనెన్స్ కోసం ఒక్క నయాపైనా కూడా కేటాయింపు లేదని చెప్పడం జరిగింది. రూ. 4.75 పైనలు కేటాయిస్తారని, అది కూడా ఇతర ఖర్చులకు తప్ప ఈ కాలువ కట్టల మెయింటెనెన్స్ కోసం కాదని అధికారులు చెప్పడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో నేను తిరిగి గౌరవ మేజర్, అమరావతి మేజర్, లింగంకుంట మేజర్, పాలడుగు మేజర్, నరికుల్లపాడు మేజర్, కొండవీటి మేజర్, సిరిమావెళ్ల మేజర్, మేరికపాడు మేజర్ల క్రింద 10 లక్షల, 5 వేల, 416 ఎకరాలు సాగులో ఉన్నది దాదాపుగా సగము వొలం టెయిలెండ్ క్రింద ఉన్నది. అందుకని కాలువల రిపేర్ సంగతి అలా ఉన్నది కట్టల మీద మనిషి నడవడానికి వేలులేదు. మేము చాలా దూరం కూర్చుని వెళ్లవలసి వచ్చింది. ఒక ఛారెన్స్ లో నడిచినట్లు ఉన్నది. పంట వొలాలకు అవసరమయిన నీటిని అందించే కాలువల మీద నడచినట్లుగా లేదు. దీనికి అనేక దాృపులు పడిపోయివున్నాయి. అమరావతి మేజర్ లో ఉన్న మాడు దాృపులు పూర్తిగా కూలిపోయి ఉన్నాయి. ఆ గోడలు నేరు పోవడానికి వేలు లేకుండా అడ్డం పడి, రైతుల వొలాలు కూడా కోసుకుపోయి అక్కడ ఒక పెద్ద చెరువులాగా ఏర్పడిన పరిస్థితి ఉన్నది. ఇది మేము స్వయంగా చూసి వచ్చాము. ఈ కాలువ దుస్థితి అలా ఉన్నదంటే అడవి లాగా చెట్లతోటి పూర్తిగా పూడిపోయి ఉన్నది. కాలువ ఉన్నట్లు తోయ గానీ, తోతు కానీ అసలు లేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఉన్న కాలువల రిపేరు ఎప్పుడు మొదలు పెడతారు? ఈ సమయంలో ఇక్కడ ఇరిగేషన్ మంత్రిగారితోబాటు రెవెన్యూ, అర్థిక శాఖ మంత్రిగారు కూడా ఉంటే ఈ కాలువల దుస్థితి తెలిసేది. గత నెలలో మా జిల్లా మంత్రిగారు అయిన ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు రైతులతోబాటు ఒక వర్క్ షాపును నిర్వహించారు. ఆ సమయంలో కూడా వారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. రూ. 5 కోట్లు కేటాయించారని చెప్పారు. రూ. 5 కోట్లలో రూ. 2 1/2 కోట్లు ఖర్చు పెట్టామని చెబుతున్నారు. ఎప్పుడు ఖర్చుపెట్టారు? ఇది నాకు తెలియని పరిస్థితి. ఈ రూ. 2 1/2 కోట్లతో మేజర్లు, మైనర్లు రిపేర్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. నిధులు తక్కువగా ఉన్నందున అధికారులకే వదిలి వేయడమే గాకుండా ఇందులో రైతులు భాగస్వామ్యం అయినప్పుడు మాత్రమే ఈ కాలువల రిపేరు కొంతమరకు అయినా జరుగుతాయని మేము చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా రైతులను భాగస్వామ్యులను చేస్తామని చెప్పారు. కానీ ఆరకమ్మనే డైరెక్షన్ ఇచ్చినట్లుగా కనిపించడం లేదు. ఇ.ఇ.సి. నేను పదే, పదే అడుగుతూ ఉంటే రైతులు ఎవ్వరు మా దగ్గరకు రావడం లేదని చెబుతున్నారు. ఏదయినా ప్రకటన చేస్తే రైతులు వస్తారు? ఏమీ లేనది రైతులు ఏ విధంగా వస్తారు? ఏ రకమ్మన పట్టినట్టి లేకుండా రైతులు వాళ్లకై వాళ్ల వచ్చి మేము కాలువలు రిపేర్ చేసుకుంటామని అడిగే పరిస్థితి, ఆ రకమ్మన వైతన్యం రైతాంగంలో ఉంటే కాలువలు ఈ దుస్థితిలో ఉండేవి కావు ఇప్పుడయినా ఈ రూ. 2 1/2 కోట్లు ఖర్చు

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ, కుడి కాల్వలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి.

పెళ్ళి దానికి సిద్ధంగా వున్నారా? వాటిలో కూడా ఇంకా కొంత పేనక్కు తీసుకున్నారని అధికారులు చెబుతున్నారు. అదీ వాస్తవమేనా? రిపేరేలు ఎప్పుడు మొదలుపెడతారు? ఇంకో 15 రోజులలో నేరు వదిలే పరిస్థితి వున్నది 15, 20 రోజులలో నేరు వదలడానికి సిద్ధంగా వున్న తరుణంలో కాలువల రిపేరే ఎప్పుడు చేస్తారు? అసలు రిపేరేల సంగతి అలా వుండే మట్టి తీయడం అలా వుంటే పెట్లను అయినా తొలగిస్తారా? అడవిలాగా వున్నది. ఆ నేటిని రాయ్ కుండా పెట్లు డిస్పోజ్ చేస్తున్నావీ. ఇక లన్నర్లు, సూపర్వైజర్స్ బేరసారాలు ఆడి నేరు అమ్ముకుంటున్నారనేది వచ్చి నిజం. దీనిని కంబోల్ వేసే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. రైతుల మధ్య, అలాగే అధికారుల మధ్య ఆఫీసర్ల మధ్య వేళ్లు సంధానకర్తలుగా వుండి ఎకరాకు రూ. 200 ల వసూలు చేస్తున్నారనేది నిజం కాదు. ఎకరాకు రూ. 500 ల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈరకమైన అవినీతిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమే చర్యలు తీసుకుంటున్నది? తక్షణం కాలువల రిపేరేల కోసం తక్షణం ఏమైనా కార్యక్రమం వున్నదా? యుద్ధ ప్లానీవడిక మీద పెట్లను తొలగించే కార్యక్రమం చేపడుతుందా? నేళ్లు వదిలే సమయం దగ్గరగా వున్నది కాబట్టి రైతులు ఆందోళన పెందుతున్నారు. దానిమీద తీసుకోబోయే చర్యలకు ఆదేశాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. సుబ్బరాజు:- అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ వసులకు సంబంధించి, ప్రధానంగా కాలువల మరమ్మత్తులకు సంబంధించి నిర్దిష్టమైన సమయంలోనే సర్వేన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వున్నదనే విషయం మనందరికీ తెలుసు. డబ్బు వుండి, అవకాశం వున్నప్పటికీ కూడా దాదాపు ఏ సందర్భంలో ఏ ప్రాజెక్టులోనైనా సర్వేన నిర్ణయం లేదు. కొద్ది రోజులలో కాలువలకు నేరు వదిలే పరిస్థితి వున్నది కనీసం ఈసారి అయినా గండ్లు పూడ్చి దిగువ ప్రాంతాలకు నేరు వచ్చే అవకాశం వున్నదా? ఈరోజు ప్రధానమైన వేంపాడు మేజర్ కెనాల్ పని లాంటివి పూర్తి అయితే తప్ప ఎంతో కాలంగా ఎదురు చూస్తున్న కృష్ణా జిల్లా టెలిలిండ్ ప్రాంతం నూజివీడు, తిరువూరు ప్రాంతాల రైతుల అవసరాలు తీరవు.

12-50 | అందువల్ల దానికి సంబంధించి ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం ప్రకారం వు. ప్రజాశాఖదృష్టమైన రూపంలో గండ్లను పూడ్చడానికి అలాగే పటిష్టపరచడానికి ఎప్పుటికప్పుడు ప్రతి ఏడాది కాకుండా ఒక కన్సల్టేషన్ సెలెప్ తీసుకోవడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందని తమరి ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. చందర్ రావు (కోదాడ):- అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు కట్టు బడి చేసి 40 సంవత్సరాలు పూర్తయింది. కానీ ఇప్పటికీ కూడా పూర్తిగా కాలువల త్రవ్వకం పూర్తికాబేదు. వాస్తవంగా 1955 సంవత్సరంలో ఇది ప్రారంభించబడింది. కానీ ఎక్కడ చూసినా కాలువల నిండా పెట్లు పెరిగిపోయి పూడిపోయి ఎంతో అధ్వాన్న స్థితిలో ఉన్న సంగతి ఇప్పుడు పెద్దలందరూ శాసనసభ్యులు చెప్పారు. వాస్తవంగా నాగార్జునసాగర్ కుడి ఎడమ కాలువలకు లోగడ ప్రపంచ బ్యాంకునుండి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు తీసుకుని

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు 15 జూన్, 1995 57
రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ,
కుడి కాలువలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

ఆవేశ ఉన్న ప్రభుత్వం ఎంతో మామూలు నాపరాళ్లతో తెన్నింగ్ చేయడం వల్ల ఘర్షిగా దెబ్బ తీసి ఇవ్వాళ ఫస్ట్, సెకండ్, థర్డ్ జోన్ కి 11 వేల క్యూసెక్కుల నీరు వదిలినట్లుంటే పూర్తి నాల్గు పార్లమెంటు కాగానే ప్రతి సంవత్సరం ఒకసారి, రెండు సార్లు, మూడు సార్లు మెయిన్ కెనాల్ తెగిపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఇప్పుడు మీతులు మాట్లాడినట్లు కాదా మీటింగులో కానీ, శాసన సభలో కానీ, వర్క్ షాప్స్ లో కానీ ఎన్నిసార్లు ఈ విషయం ప్రస్తావించినా దానిని పట్టించుకునే పరిస్థితి లేదు. వాస్తవంగా పోయిన ప్రభుత్వం ఎడమ కాలువకు రు. 10 కోట్లు కుడి కాలువకు రు. 10 కోట్లు కేటాయించామని చెప్పారు. తేరా వచ్చే సరికి కాలువ నీళ్లువదిలిన తరువాత వాటిని కేటాయించడం బిండర్స్ పిలవడం సనులు పూర్తి కాకపోవడం ఆ డబ్బు నేజీ కావడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా ఈ సారి కూడా అన్న గారినీ ప్రత్యేకంగా ప్రతిపక్ష నాయకులు, స్వపక్ష పార్టీ నాయకులు వెళ్లి కాలువల ఆధ్యాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నాయని డబ్బు కేటాయించాలని అన్నారు. మళ్ళీ రు. 10 కోట్లు కేటాయించారు ఇప్పటి దాకా కూడా కాలువల మరమ్మత్తు విషయంలో ఏ మాత్రం జోక్యం చేసుకోవడం లేదు. ఏదీ ఏమయినా ఇప్పటికయినా నాగార్జున సాగర్ కాలువల విషయంలో, మొదటి జోన్ విషయంలో కొంచెం కృషి జిల్లా, ఖమ్మం జిల్లా వారు ఒక రకమైన ఆరోపణ చేస్తున్నారు. వాస్తవానికి వచ్చినప్పుడు ఇక్కడ నల్గొండ జిల్లాలో కూడా లక్ష ఎకరాల పైన సేద్యం కా. భూములున్నాయి. ఇక్కడ కూడా చివరి పొలాలకు నీళ్లు అందక రైతులు ఆందోళన చేస్తున్నారు. వాస్తవానికి చెప్పాలంటే మొదటి తూము నుంచి 12వ తూము వరకు అధికారుల చేతుల్లో కంట్రోలులో లేదు. కేవలం 13వ నెంబరు కాలువ అధికారుల చేతిలో ఉంది. ఎందుకంటే అది ఎలక్ట్రిసిటీ ద్వారా ఆ యొక్క గేటును మూసివేసే పరిస్థితి ఉంది. మిగతావన్నీ వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు రైతులు ఉపయోగించిన మాట వాస్తవం. తెన్నింగ్ సరిగా లేకపోవడం వల్ల సేవేజీ వల్ల వందల క్యూసెక్కుల నీరు పాలేరు వాగులో, కృష్ణా నదిలో కలిసిపోయే పరిస్థితి ఉంది. వాస్తవంగా దాని విషయంలో లోగడ ముఖ్యమంత్రిగారు సప్లమెంటరీ స్కేమ్ వుధాగా పోయే నీరు కాలువల ద్వారా కానీ లిఫ్ట్ ద్వారా కానీ మల్లించాలని ప్రత్యేకంగా ఒక స్కేమ్ ఏర్పాటు చేసి ఒక డివిజన్ ఏర్పాటు చేశారు. కానీ లోగడ కుడి కాలువకు రు. 16 కోట్లు ఏర్పాటు చేశారు. ఎడమ కాలువకు కూడా కొంత డబ్బు కేటాయించినా ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రాబ్లమ్ వల్ల దానిని పూర్తిగా సక్సెస్ చేయలేకపోయారు. వుధాగా పోయే నీరు ఇప్పటికయినా లిఫ్ట్ చేసి కానీ కాలువల ద్వారా కానీ చివరి పొలాలకు అందించవలసిన అవసరం ఉంది.

అంతే కాదు ఎడమ కాలువ మీద నాగార్జున సాగర్ కన్స్ట్రక్షన్ చేసేప్పుడు తెలంగాణకు అన్యాయం జరుగుతుందని లక్ష ఎకరాలకు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ద్వారా ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఒప్పందం ఉంది. అయినప్పటికీ కేవలం ఎలక్ట్రిసిటీ ఇబ్బందుల వల్ల అయితేనేమీ, కాలువల మరమ్మత్తు లేకపోవడం కేవలం 50 ఎకరాలకే లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ఇస్తున్నారు. లోగడ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేయనప్పటికీ ఈనాడు ఎన్.టి. రామారావు గారి ప్రభుత్వంలో ఈ తెలంగాణకు అన్యాయం జరగకుండా ఉండాలి. 50 వేల ఎకరాలకు రు. 4.5 కోట్లు కేటాయించి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ఏర్పాటు చేశారు. అంతకు ముందు కో ఆపరేటివ్

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకు రాబడిన విషయములు : (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ, కుడి కాలువలకు మరమ్మతులను గూర్చి.

లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్లో కూడా అది అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. ప్రభుత్వం వాటిని బేకప్ చేసి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ నడిపిస్తున్నప్పటికీ అక్కడ కొన్ని మోటార్లు, ప్లంబులు కానీ వృధాగా ఉన్నాయి. కేవలం ఒక ఎకరానికి రూ. 1000, 1500లు ఖర్చు పెట్టినట్లయితే వ్యవసాయం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంత కాదు చివరి పోలాలకు నీరు అందుతుంది. కాలువలకు తూములు లేవు. షటర్స్ లేవు. పెట్టు మొలుస్తున్నాయి, నిల్వ వేసి ఉంది. ఈ రకమైన పరిస్థితుల్లో ఉంది. వచ్చే జెల్డెలో నేళ్లు వచ్చే అవకాశం ఉంది. మంత్రిగారు దానిని పూర్తిగా క్లుప్తంగా ఒక ప్రత్యేకమైన కమిటీ వేసి ఎడమ కుడి కాలువలకు కనీసం రూ. 100 కోట్లు కేటాయించినట్లయితే ఈ కాలువల మరమ్మత్తు పూర్తి కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. మనం కొత్త ప్రాజెక్టులు కావాలని కోరుతున్నాము. కానీ వాటికి ఎకరానికి రూ. 30 వేల ఖర్చు అవుతుంది. కానీ ఇవ్వాళ కాలువలు మరమ్మత్తులు చేసినట్లయితే, మిగతా సప్లమెంటరీ స్కేమ్స్ కానీ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కానీ కేవలం రూ. 2, 3 వేలు ఖర్చు పెట్టినట్లయితే కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సేద్యం కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి కమిటీ వేసి ఏదీ అవసరమో దానిని గుర్తించి వెంటనే దానిని చేపట్టి ఈ నాగార్జున సాగర్ కాలువలను పూర్తి చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షుల వారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ గారె వెంకట రెడ్డి:- అధ్యక్షా, సభ్యులందరూ కూడా నాగార్జున సాగర్ కెనాల్స్ రిపేర్స్ గురించి, ఎంత అధ్వాన్న పరిస్థితిలో కెనాల్స్ ఉన్నాయో, ఏ విధంగా రైతాంగం నష్టం పోతున్నాలో సభ్యులు వివరంగా చెప్పారు. ఒకటి మాత్రం మీడియం అండ్ మైనర్ ఇరిగేషన్ మంత్రి గారికి మనవి చేయాలి. వారి కాన్స్టిట్యూయన్స్లో ఈ నాగార్జున సాగర్ కెనాల్స్ ఉన్నాయి. మా కాన్స్టిట్యూయన్స్లో పరుమారుతో ఎన్.ఎస్. కెనాల్స్ ఉన్నాయి. దురదృష్టం ఏమంటే మేము టైలెండ్స్ లో ఉన్నాము. నూతలపాడు మైనర్ ఉంది. దోణాదుల మేజర్ ఉంది. కొటపాడు మేజర్ ఉంది. అసలు ఈ వాటర్ వస్తుందా, రాదా అన్న అనుమానం ప్రతి సంవత్సరం అకాశంతో దీపం పెట్టినట్లుగా ఆ విధంగా కాట్టుకులాడుతున్నారు రైతాంగం. ఆ పరిస్థితుల్లో ఉన్నాము. ఈ రిపేర్స్ జరుగుతాయో, జరగవో అన్న ప్రశ్న కూడా ప్రతి సంవత్సరం అనుమానం కలుగుతోంది. మాకు నేళ్లు రావడం లేదు. పంటలు వేసుకోవడం లేదు. మొక్క జొన్న సరిగా నేళ్లు లేక పండలేదు. రైతులు దీనావస్థలో ఉన్నారు. ప్రతి సంవత్సరం ఈ విషయం మేము కూడా చెబుతున్నాము. మీరు ఇచ్చిన నోటీసులో ఎడమ కాలువ విషయంలో 717 పనులకు రూ. 456 లక్షలు ఎస్టిమేట్ వేశామన్నారు. 10.7.95 నాటికి కంప్లెట్ చేస్తామంటున్నారు. డ్యామ్ వర్క్కు రూ. 44 లక్షలు అంటున్నారు. నేను ఒకటి మనవి చేస్తాను. మంత్రి గారికి తెలిసిన విషయమే. ప్రతి సంవత్సరం కమాండ్ ఏరియా డెవలప్మెంట్ మిటింగులో అయ్యా ఫిబ్రవరికి ఎస్టిమేట్ తయారు చేయండి. ఎంత డబ్బు అవసరమో, ఏ రిపేర్స్ కావాలో అంత డబ్బు ఖర్చు కావాలి. కెనాల్స్ కోడ్ అయ్యేలాగా ఏప్రిల్ లోపు టెంటర్స్ కాల్ ఫర్ చేయండి, బిండర్స్ ఫైనల్ చేసి, సెటిల్మెంట్ చేసి అగ్రిమెంట్ అయ్యాక ఎక్జిక్యూషన్కు సంబంధించినంతవరకూ - ఏప్రిల్ అఖిరి వరకు నేళ్లు ఉంటాయి. మే లో ఎక్జిక్యూట్ చేసి,

గ్రాంట్-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
 గావడిన విషయములు: (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ,
 ఎడి కాలనలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి;

15 జూన్, 1995;

39

జూన్ లో ఎగ్జిక్యూట్వ్ చేస్తే జూలై లో కెనాల్ కి వాటర్ రిలేష్ చేస్తున్నాము కాబట్టి ఈ విధంగా అమలుపరచాలని నేను శాసనసభ్యుడిని అయినప్పటి నుండి కూడా మేటింగ్స్ లో చెప్తూ ఉరిగింది. ప్రతి మంత్రిగారు ఆ విధంగా వేద్దామంటారు. ఇంజనీర్లకు చెబుతారు, కానీ ఒక్క సంవత్సరం కూడా ఏప్రిల్ లో రివేర్స్ బేకప్ చేయడం కానీ ఏమీ జరగలేదు. ఈ విషయం సభ దృష్టికి, తమరిద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం కూడా నేను అంటున్నాను, మేరు ఇప్పిన నోట్స్ ప్రకారం These works are going to be taken up and proposed to be completed within three months. అంటే జూలై 15వ తారీకుకల్లా చాబర్ రిలేష్ చాబర్ రిలేష్ 1.00 చేసిన తరువాత కెనాల్ వర్క్స్, కెనాల్ రివెయర్స్ ఎలా చేస్తారు? రైతాంగానికి ము. ఎలాగో సహాయం చేస్తారో అర్థం కానీ పరిస్థితి ఉంది. వోయిన సంవత్సరం విజయభాస్కరరెడ్డిగారు రు. 10 కోట్లు ఖర్చు కెనాల్ కు రు. 10 కోట్లు రైలు కెనాల్ కు యిప్పినట్లు చెప్పారు. ఒక్కొక్క కెనాల్ కు రు. 4 కోట్లు, రు. 5 కోట్లకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టలేదు. ఇంకా డబ్బు ఉంది. ఆ డబ్బును రెన్యూ చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం లెవ్ కెనాల్ కు రు. 2 కోట్లు, రైల్వే కెనాల్ కు రు. 2 కోట్లు, మొత్తం రు. 4 కోట్లు రిలేష్ చేసినట్లుగా చెబుతున్నారు. ఇంకా వర్క్స్ స్పార్ట్ కాలేదు. 10.7.95 నాటికి పూర్తి చేసి అప్పగిస్తామని చెప్పిన మాట కష్టమనే విషయం అందరికీ తెలుసు. సంబంధిత ఇంజనీర్స్ తో మేటింగ్ పెట్టి టెయిలెండ్ భూములకు నీరు వచ్చే విధంగా చేయవలసిందిగా హృదయపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రైతాంగం ఎంతో దీనావస్థలో ఉంది. ఈ అవకాశం ఇచ్చిన తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

ముఖ్యమంత్రి తరఫున మేడియం, మైనర్ ఇరిగేషన్ శాఖ మంత్రి (చాక్లర్ ఎం. పెదరత్నయ్య).- అధ్యక్షా, ప్రజా ప్రతినిధులు, రైతు ప్రతినిధులు చేసుకున్న విజ్ఞాపనలను అనుసరించి ప్రభుత్వం రూ. 10.00 కోట్ల మొత్తాలను సమకూర్చడానికి అంగీకరించింది. ఒక్కొక్క అయకట్టుకు రూ. 2.00 కోట్ల రేటు వంతున అంటే నాగార్జునసాగర్ కుడి, ఎడమ అయకట్టులకు మొత్తం రూ. 4.00 కోట్లను విడుదల చేసింది. ఈ కాలవలను 30.4.1995 తేదీవరకు తెరచివుంచవలసిందిగా, ప్రభుత్వం 31.3.1995 తేదీ ఆర్.డి. నెం. 219 జి.ఓ.లో ఉత్తరువులు జారీచేసింది. కాంబాక్యూర్ల ప్రశ్నయం లేకుండా, రూ. 200 లక్షల వరకు స్థానిక రైతులకు పనులకు కేటాయిస్తూ ప్రాధాన్యతా ప్రాతి పదికష్ట పనులను చేపట్టవలసిందిగా ప్రభుత్వం, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టులోని ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది, చీఫ్ ఇంజనీర్ కు ఆదేశాలను జారీచేసింది.

నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలవ విషయంలో నిపుణుల సంఘం సిఫార్సుల మేరకు 6/1, 11/0, 26/4 మైలురాళ్ల వద్ద బలహీనంగా వున్న ప్రదేశాలను గుర్తించడం జరిగింది. రూ. 2.5 కోట్ల మేరకు టెండర్లను కోర్గా 6.6.1995, 12.5.1995

చూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు: (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ,
కుడి కాల్వలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి.

తేదీలలో కంటిన బెండర్లను ఖరారుచేయడమయింది. అవసరమయిన పెద్దతరహా, చిన్న
తరహా మరమ్మత్తులను గుర్తించడమయింది. కాలువ ప్రాంత పరిధిలోని ప్రయోజనదార్లకు
రూ. 2.00 లక్షల విలువగల పనులను అప్పగించడమవుతున్నది కాలువలోనికి నీటిని విడుదల
చేయడానికిముందే పనులను చేపట్టి 10.7.1995 నాటికి పూర్తిచేయాలని ప్రతిపాదించడ
మయింది. కాలువలను మూసివేసిన కాలంలో రూ. 2.5 కోట్ల విలువగల పెద్దతరహా,
చిన్నతరహా పనులను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడమైంది. జూలకల్లు, బెల్లంకొండ,
పెరుమాళ్లపల్లి, తుర్లపల్లి వంటి బ్యాంప్ కాలువలు ఒంగోలు, దర్శి బ్యాంప్ కాలువలు,
గోరంట్ల మైన్ వంటి మైన్ నర్లు, వంకాయలపాడు మేజర్, మల్గాయపల్లి మైన్ నర్
మున్నగు కాలువలకు మరమ్మత్తు పనులను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడమయింది. కాలువల
ప్రదేశానికి తెలుపల కొన్ని పనులను గట్లకు మెరుగుపల పనులను కూడా చేపట్టాలని
ఉద్దేశించడమయింది. ఈ పనులను చేపట్టి 3 మాసాలకాలం లోపల పూర్తిచేయాలని ప్రతి
పాదించడం జరిగింది.

ఎడమ కాలువ విషయంలో, రూ. 456.00 లక్షల వ్యయంకాగల 717 పనులను
10.7.1995 తేదీలోగా పూర్తిచేయాలని ఉద్దేశించడమయింది. అనకట్ల ప్రధాన పనుల
కోసం రూ. 44.00 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించడమయింది.

రూ. 2.00 లక్షలకు మించని పనులను లబ్ధిదారులకు అప్పగించడం ద్వారా,
కాలువలను మూసివేసేటట్టి ఈ కాలంలో అవసరమయిన పనులు అన్నింటినీ చేపట్టాలని ప్రతి
పాదించడమయింది.

పనులను ప్రాధాన్యత ప్రాతిపదికపై నిర్వహించి, 15.7.1995 తేదీలోగా పూర్తి
చేయాలని ఉద్దేశిస్తూ, ఆ మేరకు ప్రజాప్రతినిధులు క్షుణ్ణంగా వర్తించినట్టి పనులన్నింటినీ
ఎడమ, కుడి కాలువలకు సంబంధించిన ఆయకట్టు అభివృద్ధి అధికారులు ఆమోదించారు.

అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతూ చాలా విషయాలు చెప్పారు. చాలా సమస్యలను
వారు సభ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. ఇప్పుడు రిపెయిర్స్ కు ట్రిప్ చాలధని, ఇంత
వరకు డబ్బు రిలేజ్ నేయలేదని చాలామంది గౌరవసభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. రూ. 2 కోట్లు
కుడి కాల్వకు, రూ. 2 కోట్లు ఎడమ కాల్వకు మొత్తం రూ. 4 కోట్లు రిలేజ్ చేయడం
జరిగింది. ట్రిప్ సరిపోవడం కోసం నేరు వదిలేలోపల, నేరు ప్రవహించే భాగంలో ఉండే
పనులు ఈ లోపల పూర్తిచేసి, కట్టిమేది పనులు, జాబ్స్ డిడ్ పనులు నేరు వదిలిన తరువాత
చేయడం కోసం ప్లాన్ చేసి ఆ విధంగా నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. చాలా
ముందుగానే ప్రచారం చేయడం కూడా జరిగింది. మేము కూడా స్థానిక శాసనసభ్యులకు
లెటర్స్ వ్రాయడం జరిగింది. రైతులు సొసైటీలు ఫార్మ్ చేసి పనులు చేయించడం చేపడం
జరిగింది. బెండర్స్ పిలుస్తే ట్రిప్ సరిపోదు. ప్రతి సంవత్సరం జరిగే తాత్కాలిక ఇప్పుడూ
జరిగే స్కోప్ ఉంటుంది. అందువల్ల రైతు ప్రతినిధులతో పనులు చేయించడం కోసం
నిర్ణయం తీసుకోవడం, వారిని పిలవడం జరిగింది. కానీ రైతుల నుండి అనుకున్న మేరకు

పోతానాం రావడం లేదు. ఇది మనం మొదలుపెట్టి సంవత్సరం అవుతుంది. ఇదే విధంగా ప్రతి సంవత్సరం కొంత అభేరెన్స్ డెవలప్ చేస్తే మార్పు రావడానికి ఆస్కారం ఉంది. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు సరి చేసుకోవడానికి చాలావరకు ఆస్కారం వుంది. ఆ కాలం, ఈ కాలం అంటూ పోతే ఏ కాలంలోను భేకమ్ భయదానిక టైమ్ చాలదు. మెయిన్ ప్యాబ్లమ్స్ వున్న దగ్గర కాలువలకు ఖచ్చితంగా సరిచేయాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. రైతు ప్రతినిధులు ముందుకు వచ్చిన చోట్ల వారికే వర్క్స్ యివ్వడానికి నిర్ణయాలు తీసుకోవడం జరిగింది. రు. 2 లక్షలు దాటిన పనులు ఏవైనా వుంటే బెండర్స్ పిలిపి యివ్వడం జరిగింది. ఎన్ని వర్క్స్ పిలిపింది, ఎన్ని గ్రాండ్ అయిందో నా దగ్గర లిస్టు ఉన్నది. రైతు ప్రతినిధులు అనుకున్న మేరకు రావడం జరగడం లేదు. ఈ విషయం ప్రతి శాసనసభ సమావేశంలో చర్చించినప్పటికీ, పరిస్థితి అదేవిధంగా ఉందని, మార్పు లేదని చాలామంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అది చాలావరకు నిజం. అయితే ఏ విధంగా యిందులో బృహత్తర మైన మార్పు తీసుకురావాలి అనే పట్టుదల ప్రభుత్వానికి ఉంది. దానికి శాసనసభ్యుల సహకారం అవసరం. ఇవన్నీ దృష్టిలో వుంచుకొని కన్నా లక్ష్మీనారాయణగారు చెప్పారు. లస్కర్ విషయంలో వారు చెప్పింది అక్షరాలా నిజం. ఏ ఒక్క లస్కర్ కూడా తనకు నిర్దేశించిన పనులు చేయడం లేదనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ట్యాన్స్ ఫర్స్ చేయకూడదు అని కాదు. ఆ డివిజన్ లో ఎక్కడికైనా ట్యాన్స్ ఫర్ ఫేయవచ్చు. రైట్ కెనాల్, విషయం 'కాడా' మేటింగ్ లో చర్చించి లోటుపాట్లు సరిచేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. నేరు వదిలిన దగ్గర నుండి 15 రోజులకు ఒకసారి డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టర్, ఇంజనీరింగ్, ఎగ్రికల్చర్, రెవెన్యూ డిపార్ట్ మెంట్స్ వారితో రెవ్యూ మేటింగ్ జరపాలని, 'కాడా' మేటింగ్ మూడు నెలలకు ఒకసారి జరపాలని, రైట్ కెనాల్ కు సంబంధించిన 'కాడా' మేటింగ్ సెప్టెంబర్ రెండవ తేదీనాడు జరపాలని ఆనాడే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ మూడు నెలలలో కలెక్టర్ చేసిన రెవ్యూ మేటింగులను పరిగణనలోనికి తీసుకొని ఏమే లోటుపాట్లు వున్నాయో, వాటిని ఎలా అధిగమించాలనేది నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. గత సంవత్సరం రైట్ కెనాల్ మేద రు. 540 లక్షలు, లెఫ్ట్ కెనాల్ మేద రు. 580 లక్షల పనులు చేయడం జరిగింది. మిగిలిన డబ్బు ల్యాప్స్ కావడం, ఆ తరువాత వేటన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎకరానికి యిచ్చే డబ్బు చాలడం లేదని, రిపేయిర్స్ కు మిగలడం లేదని, ఎకరానికి రు. 40 యిప్పుడు యివ్వడం జరుగుతోంది. అది కూడా చాలడం లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు, బడ్జెట్ లో కేటాయించకపోయినా రు. 10 కోట్లు అదనంగా కేటాయించడం జరిగింది. వేటన్నింటినీ కూలంకషంగా చర్చించి కమిటీలు వేయడం, కమిటీ రిపోర్టులు రావడం కూడా జరిగింది. మొత్తం ఒకేసారి భేకమ్ చేస్తే బాగుంటుందని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. అది ప్రభుత్వ దృష్టిలో వుంది. 'కాడా' మేటింగ్ లో నేను రైతు ప్రతినిధులను, ప్రజా ప్రతినిధులను అడగడం జరిగింది ఫండ్స్ ఏ విధంగా మొబిలైజ్ చేయాలి?

100 మ. ఎకరానికి ఒక బస్టా కట్టాలనే విషయంలో రైతులనుంచి స్పందన రాలేదు. సానుకూలంగా, అందరూ కలిసికట్టుగా కూర్చుని మాట్లాడుకుని నిర్ణయాలు తీసుకుని తగిన నిధులను బట్టి ప్రతి సంవత్సరం కొంత అమౌంటును కేటాయించడం

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన పిషయములు: (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ,
కుడి కాల్వలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి.

జరుగుతుంది. రైతులు చేపట్టడనాకి ఒక నిర్ణయం, తీర్మానం ప్రభుత్వానికి పంపడం
చరిగింది. 15 కోట్లు ఒక వ్యాసంగా, ఒక పద్ధతిగా ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు చేయాలని,
వ్యాసాని చెప్పి ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పడం జరిగింది. వారు దానికి సానుకూలంగా
స్పందించడం జరిగింది. అద్దే విధంగా మనకుండే వనరుల పరిస్థితిని బట్టి, ఒక పద్ధతి
ప్రకారం తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ప్రజా ప్రతినిధులు ఒక పిషయం గుర్తుంచుకోవలసిన
అవసరం ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరం కాలువలో నీరు ఆవివేసే డేట్ ప్రభుత్వం ముందుగానే
ఎనాన్సు చేయడం జరుగుతుంది. కానీ నీరు కట్టేయడం - ఆ డేటు ఎప్పుడు కూడా
కుదరడం లేదు. రైతులు వచ్చి ప్రతి సంవత్సరం పెర్షర్ తీసుకురావడం, నీరు కంటిన్యూ
చేయడం ఈ విధంగా రైట్ కెనాల్తో 24.3.95 వరకు నీరు వదడలం జరిగింది. ఆ
తరువాత కొన్ని ప్రాంతాలలో ఉన్న కూడా అడగడం జరిగింది. మే 15 వరకు యివ్వడం
జరిగింది. రెప్పు కెనాల్కు 3-6 మే వరకు ఇస్తుంటే పనులు ఏ విధంగా జరుగుతాయి?
అర్థం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. రైతులు ఒక కృమీశిక్షణను పొందించవలసిన
అవసరం ఉంది. రెండవ పంటను ఖరీదే పంటలు వేయమంటే రైతులు మాగాణివేయడం,
తరువాత వారు ఖరీదు తీసుకుని రావడం యీ విధంగా కృమీశిక్షణ లేకుండా అధ్వాన్నంగా
ఉంది కాబట్టి, అందుకని నేను చెప్పడానికి ఎనుకాడడం లేదు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకుని
ఏదైనా మార్పు తీసుకురావడానికి కులంకషంగా చర్చించుకుందాము. మాటల కంటే,
చేతల్లో కొంత మార్పు చూపాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం వుంది అని చెబుతూ ఇంతటితో
సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా వివరంగానే చెప్పారు.
అయితే, మీరు పోయిన శాసనసభలో కుడికాలువ కింద రెండు కోట్లు; ఎడమకాలువ కింద
రెండు కోట్లు, మూడు కోట్లు ఖర్చు చేశారు. మొత్తం అయిదున్నర కోట్లు అయింది. పని
ఎక్కడ జరిగిందో తెలియదు; మొన్నటిదాకా నీరు వచ్చింది. ధైర్యపాట్రాని మాదిరిగా ఛేస్ట్
ఎలా? ముకు మాత్రం కనిపించడం లేదు. దేవతా వస్త్రాలలాగా అర్చకంగా వున్నాయా?
నేను తప్పు పట్టడం లేదు అధికారులను. ఆ రకంగా అది జరిగిందనేది వాస్తవం, వాస్తవం,
వాస్తవం - అందులో ఏమాత్రం అసత్యం లేదు. రైతులు ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు
అంటున్నారు. కాదా బోర్డు మీటింగులో స్పష్టంగా చెప్పాము. రైతులు ముందుకు
రావాలంటే, ప్రాంతాలవారేగా సమావేశాలు పెట్టండి? వర్కుషాపు జరగలేదు ఇంతవరకు.
జూన్ సెల వచ్చింది. 15 తరువాత వర్కు షాపు పెట్టండి? ఎక్కడ ఏ ఏ పనులు తీసుకోవాలో
వర్ణించడానికి రైతులు పాల్గొనడానికి వర్కుషాపు ఏర్పాటుచేయాలి. రైతులు ముందుకు
రావడం లేదు అనడం వాస్తవం కాదు. దయచేసి మనవిచేస్తున్నాను - యిప్పుడు
కేటాయించిన డబ్బులు లక్షలాది రూపాయలు ఏటిలో పోయవచ్చు. వల్లరబుల్ రివెన్యూ
వున్నాయి. కుడికాలువ నుంచి 6/1: 11/0, 26/4 ఉన్నాయి. పానులో ప్రతి సంవత్సరం
5 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఎక్కడ పెట్టారు. వృధా అయ్యాయి. అందుకని మీతో సహా
ముఖ్యమంత్రిగారితో కలిసి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేయండి? ఎంత దయనీయ స్థితి?
రు.650 కోట్లలో ఇంకా 186 కోట్లు రాబట్టాలి. ఏటా రెండు కోట్లు, ఏటా రెండు
కోట్లు కేటాయిస్తే ఎప్పటికి కావాలి? కనీసం ప్రజా ప్రతినిధులతో ఒక సమావేశం ఏర్పాటు

వేయండి? రెండవ క్యాప్ ఐడి క్యాప్ వేయాలి కానీ మాగాణి వేసేసినీరు తీసుకుంటున్నారు. ఫిబ్రవరి నెల దాటితే నీరు రాకూడదు. అది తప్పు. పనులు కావు. అది చర్చించబడాలంటే ప్రజా ప్రతినిధులతో. ఎడమ కాలువ, కుడికాలువ కింద వున్న మొత్తం ప్రజాప్రతినిధులను కలిపి ముఖ్యమంత్రిగారు మరియు బీఫ్ ఇంజనీరుగారితో సహా ఒక సమావేశము ఏర్పాటు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఆ రకంగా ఎప్పుడు కేటాయిస్తారు? పనీ ఎట్లా జరుగుతుందో తెలియదు. రైతులు ముందుకు రావడం లేదు అనడం వాస్తవం కాదు. రైతులు ముందుకు రావడం కోసం, వారిని భాగస్వాములు చేయడం కోసం అధికారులు ముందుకు రావడం లేదు. చొరవ తీసుకోవడం లేదు. రెండవ పంట ఐ.డి.క్యాప్ తీసుకోవాలి. ఎట్లా పరిస్థితుల్లోనూ ఫిబ్రవరి దాటకూడదు. ప్రజా ప్రతినిధులతో ముఖ్యమంత్రిగారు సమావేశం ఏర్పాటుచేసి అవసరమైన నిధులను కేటాయించి పనులు జరిగితే తప్ప 650 కోట్లు ఏబీలో పోసినట్లు అవుతుంది, ఏమే ఉపయోగం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

డా. ఎం. పెదరత్నయ్య:- యీ పరిస్థితిలో కూడా కొంతమార్పు తీసుకుని రావడానికి అధికారులను పంపి, రైతులను కాంటాక్టు చేసి, ఎంక్వయిర్ చేసి ప్రజా ప్రతినిధులను యింకా యాక్టివ్ చేసే పరిస్థితి తీసుకువచ్చి రైతుల్లో ఫంక్షన్ రావడానికి చాలా ఆస్కారం ఉంది. ఫిబ్రవరి తరువాత ఏ పరిస్థితుల్లో కూడా నీరు యివ్వకూడదు అన్నారు. మరి ఆ మాట మీద ఎటువంటి ఉండాలి. అది కష్టసాధ్యం కూడా కాదు ఏమో. తరువాత ఇంకొకటి కూడా వున్నది. ఇప్పుడు రైతు కనాల్కు, లెఫ్ట్ కెనాల్ కంటే ఎక్కువ వాటర్ రిలేజ్ చేయడం జరుగుతుంది. అయినప్పటికీ కూడా వాటర్ మొత్తం కూడా రావడం లేదు. యిద్దో పరిస్థితి వచ్చే సంవత్సరం కూడా వుంటే, పనులు కావు. నీరు స్టాఫ్ అయితే తప్ప చేయలేము. యీ సంవత్సరానికి ఒక డిసిప్లైన్ తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంతో రైతులకు ఎలాకేట్ చేయాలనే నిర్ణయం ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నది. ఇవి దృష్టిలో పెట్టుకుని మనవిచేస్తున్నాను. సి.ఎం.గారితో మీటింగు అంటే అది తప్పకుండా చేస్తాము. తరువాత మేకు తెలియపరచడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎడమ కుడి కాలువలకు మరమ్మత్తులు జూన్ నెల తరువాత చేస్తే వుంటుందా? ఈ లోపల అవసరమైన రివేర్ చేయాలని ఆదేశిస్తారా? తిప్పుకు అవసరమైన రివేర్తో బకాయాలు వసూలు గురించి ఆదేశాలు యిస్తారా? మనిసిపల్ గారు అందరు కలిసి యీ మధ్య సాల్వ చేయడం జరిగింది. రైతులు ఇవ్వవలసిన డ్యూటీ కలక్టు చేసి నీరు వదిలే ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ రివేర్ చేయడానికి తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. రైతుల నుంచి వసూలు చేసినాక అంటే ఎట్లా? ముందు రివేర్కు ఏర్పాటు చేయించండి? నీరు వదిలిన తరువాత చేస్తే కాంటాక్టుకు మిగులుతుంది తప్ప పనీ జరగదు. రివేర్లు ముందు చేస్తే డబ్బులు నష్టపోకుండా వుంటుంది.

డా. ఎం. పెదరత్నయ్య:- తప్పకుండా.

శ్రీమతి పి. భారతి:- గత బడ్జెట్ సమావేశాలలో 1200 కోట్ల రూపాయలు నేటి పొరుల కోసం కేటాయించారు. ఏమైనా ఖర్చు పెట్టారా? 1200 కోట్ల రూపాయలతో

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు రాబడిన విషయములు: (3) జంటనగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తర్వులను జారీ చేయవలసిన అవశ్యకతను గూర్చి.

సక్రమంగా కాలువల కోసం ఏమైనా ఖర్చు చేశారా? రెండవది, రైతులు ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు అనేది వాస్తవం కాదు. రైతులే అడుగుతున్నారు. రైతులకు ఏ రూపంలో పనులు యివ్వాలి? డ్రైరెక్షన్ యివ్వవలసి వుంది. అధికారులు వచ్చి డ్రైరెక్షన్ యివ్వండి అని వేదన పడుతున్నారు రైతులు. అధికారులు యివ్వడం లేదు ఎందుకంటే, వారికి వచ్చే పర్సంటేజీ ఎక్కడ పోతుందోనని రైతులకు యివ్వడానికి సిద్ధంగా లేదు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటువారు. ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటుకు . ఖచ్చితమైన డ్రైరెక్షన్ ప్రభుత్వంనుంచి ఎప్పుడు యిస్తారు? అలా యిస్తే రైతులు వేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు మాకు తెలిసినంతవరకు.

డా. ఎం. వెదరత్తయ్య.- సహకరింపని అధికారులు వుంటే మే దృష్టికి వస్తే సరైన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. తరువాత, బడ్జెట్లో నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు 136 కోట్లు ఎలాటే వేయడం జరిగింది. నాన్ ప్లానులోని 19 కోట్లు కాకుండా, 10 కోట్లు ఎక్స్ట్రా విడుదల చేయడం జరిగింది

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- అధ్యక్షా, మేధ్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటివరకు ఐడెంటిఫై చేసిన వరు్కు ఎన్ని? ఎన్ని టెండర్లు ఫైనల్మైడ్ అయ్యాయి. తరువాత ఫార్మర్స్ ముందుకు రావడం లేదు అనడం వాస్తవం కాదు. వారు ముందుకు వస్తున్నారు కాని అధికారులు ఎంకరేజీ చేయడం లేదు. ఎంతమంది ఫార్మర్స్కు టెండర్లు యివ్వారు. వరు్కు ఎంట్రస్టు చేశారని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటివరకు ఎన్ని టెండర్లు ఫైనల్మైడ్ చేశారు? మెయిన్ కెనాల్కు సంబంధించిన బోటల్ నెంబర్ ఆఫ్ వర్క్స్ 46. 1.20 వాటి వేల్యా రు. 250 లక్షలు. టెండర్స్ సెటిల్డ్ 28. వాటి వేల్యా రు. 81 లక్షలు. వర్క్స్ గ్లాండ్డ్ 25, వాటి వేల్యా రు. 76 లక్షలు. ఆపరేషన్ ఒ అండ్ యం, లింగంబెర్గ, నంబర్ ఆఫ్ వర్క్స్ 339. వాటి వేల్యా రు. 185 లక్షలు, టెండర్స్ సెటిల్డ్ 45, వాటి వేల్యా రు. 42 లక్షలు. వర్క్స్ టు బెనిఫిషరీస్ ఆన్ నామినేషన్ 294, వాటి వేల్యా రు. 143 లక్షలు, వర్క్స్ గ్లాండ్డ్ 25, వాటి వేల్యా 26 లక్షల రూపాయలు, ఇరిగేషన్ సర్కిల్ ఒంగోలు, బోటల్ నంబర్ ఆఫ్ వర్క్స్ 95, వాటి వేల్యా రు. 65 లక్షలు, టెండర్స్ సెటిల్డ్ 14, వేల్యా రు. 10 లక్షలు. వర్క్స్ టు బెనిఫిషరీస్ 81, వాటి వేల్యా రు. 55 లక్షలు, వర్క్స్ గ్లాండ్డ్ 14, వాటి వేల్యా రు. 7 లక్షలు.

జంటనగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి.

దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తర్వులను జారీచేయవలసిన

అవశ్యకతను గూర్చి.

శ్రీ సిపాథ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, జంటనగరాలలో కొత్తగా గృహ నిర్మాణాలు ఎన్నో వస్తూ ఉన్నాయి. దీనికి ప్రధాన కారణం, ప్లెచేటు సంస్థలు

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
రాబడిన విషయములు: (3) జంటనగరాలలో భవన
నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను
గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్ర
మైన ఉత్తర్వులను జారీ చేయవలసిన అవశ్యకతను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995.

095

ఎక్కువగా ప్లాట్లు కానివ్వండి, కొత్త గృహాలు కానివ్వండి నిర్మాణం చేపట్టడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మన వారు రాష్ట్రంలోని కర్నాటక, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర లతో పోల్చుకుంటే మన జంటనగరాలు పెత్తాపెదారానికి నిలయాలు అయిపోతున్నాయి. మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ హైదరాబాదు అవినీతి గనేగా మారిపోయింది. ఆ పెత్తాపెదారం నుండి బయటకు రావడానికి మంత్రిగారు విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం యొక్క పరస్పర విరుద్ధమైన జీవోల వల్ల ఈనాడు హైదరాబాదు ఒకవైపు ఎడారిగా మారిపోతోంది జంటనగరాలు ఎడారిగా మారుతున్నాయి. మరొకవైపు మురికికుప్పగా మారే ప్రమాదం కూడా ఏర్పడుతోంది. రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ లేకుండా, రూల్స్ డివీయేట్ అవుతూ ఈనాడు కనస్ట్రక్షన్ చేయబడుతున్నాయి. దానికి ఉదాహరణ సెక్రటేరియట్, బూర్గుల రామకృష్ణారావు భవనం అందులో యం సి హెచ్ కూడా ఉంది. యం సి హెచ్ అధికారులు పార్కింగ్కు స్థలం లేకుండా, పెట్టు నాటడానికి స్థలం లేకుండా అక్కమంగా పర్మిషన్ తీసుకున్నారు. హైదరాబాదులోని బంజారాహిల్స్ ప్రాంతంలో పార్క్ వుండవలసిన ఏరియాను డబ్బు తీసుకొని రెసిడెన్షియల్ ఏరియాగా కన్వర్ట్ చేశారు. హైదరాబాదులో పెరవేలు జరుగుతున్నాయి. ఎన్ని జీ వోలు వస్తున్నాయనేది మంత్రిగారికి, ప్రధాన కార్యదర్శిగారికి, కమీషనర్ కు తెలియదు. ప్రభుత్వం యిచ్చిన జీవోలను మునిసిపల్ శాఖలో పున్న చిన్న క్లర్క్ మంత్రిగారి దగ్గరకు తిప్పి పంపడం జరుగుతోంది. జీవోను అమలు చేయవలసిన అధికారుల దగ్గరకు కొన్ని ఉపసంహరించుకోవలసిందిగా తిప్పి పంపే దుస్థితి ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్నది. పరిపాలనా శాఖామత్యులకు ఈ రకమైన ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయి మునిసిపల్ శాఖలోని చిన్న క్లర్క్ యింటర్వ్యూలో చేస్తున్నాడు. కమీషనర్ యింటర్వ్యూలో చేస్తున్నాడు. లంచాలు తీసుకొని కనస్ట్రక్షన్ కొరకు పర్మిషన్ యివ్వడం జరుగుతోంది. హైదరాబాదులో గ్రీనరీ కొరకు ఈ మధ్య పెట్టు నాటుతున్నారు. లుంబినీ పార్కులోను, చుట్టూప్రక్కల చాలా చక్కగా పెట్టు నాటుతున్నారు. జంటనగరాల ప్రజలు గ్రీనరీ కావాలని, నగరం సుందరంగా వుండాలని చూస్తున్నట్లుగా కనబడుతోంది. జంటనగరాల ప్రజలు లుంబినీ పార్కు చుట్టూ, ట్యాంక్ బండ్ చుట్టూ గ్రీనరీ కోసం, పల్లగాని కోసం తిరుగు తున్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో మునిసిపల్ శాఖ మంత్రిగారు, సెక్రటరీ, కమీషనర్ వారు ముగ్గురి మధ్య సమన్వయం లేదు. వేరే మధ్య సింగిల్ వేండ్ రావలసిన అవసరం ఉంది. ఒక్క ప్లాటు కదలాలన్నా, పర్మిషన్ కావాలన్నా లక్షల రూపాయలు యివ్వవలసిన పరిస్థితి ఈనాడు ఏర్పడుతోంది. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్, హైదరాబాదు మెట్రో వాటర్డ్ సప్లయ్ అండ్ సివరేజీ బోర్డ్, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డ్, అదే విధంగా మిగతా సంస్థలు, వీరంతా వాళ్లకున్న రెగ్యులేషన్స్ను వయొలేట్ చేయడం, వారికి వచ్చే యిన్కం పోవడం జరుగుతోంది. వారు చక్కటి ప్లాన్ల అవలంబించలేకపోతున్నారు కొంతమంది బిల్డర్స్ కోట్లాది రూపాయలు వెచ్చించి బిల్డింగులు కడుతున్నారు. వారు సంబంధిత అధికారులను

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు. (3) జంబనగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తర్యులను జారీ చేయవలసిన అవశ్యకతను గూర్చి.

శాసించే పరిస్థితి ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉంది కొంతమంది క్రిందిస్థాయి అధికారులు కోట్లాది రూపాయలు వెచ్చించి భవనాలు కట్టించే బిల్డింగ్స్ కు బానిసలుగా మారిన పరిస్థితి రాష్ట్రంలో స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ప్రభుత్వ అనుమతితో భవనాలు నిర్మించడం లేదు. పైవేటు బిల్డింగ్స్ అనుమతి లేకుండా నిర్మించినట్లయితే జరిమానా చెల్లించవలసిన అవసరం వుంది. ప్రభుత్వం ఇరిగేషన్, విద్యావిదానం మొదలైనవి కూడా పైవేటికరణ చేస్తోంది. ప్రభుత్వపరంగా నయాప్లెస్ కూడ బర్చు చేయలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు ఇతలు కావాలంటే పైవేటు బిల్డింగ్స్ ముందుకు రావలసిన పరిస్థితి ఉంది అప్పుడు వేలాదిమందికి గృహాలు దొరికే పరిస్థితి వుంటుంది. ఒకవైపు యిర్రెస్పాన్సిబుల్ గా జీవోలు యిస్తూ, మరొకవైపు బిల్డింగ్స్ సమన్వయం లేకపోవడం వల్ల బిల్డింగ్స్ కట్టడానికి ముందుకు రావడం లేదు. ప్రభుత్వ ఆదాయం పోతోంది ముఖ్యంగా జంబనగరాలలో వున్న బుద్ధపూర్ణిమ పూజెక్కు కానివ్వండి. నెక్స్ట్ రోడ్డు కానివ్వండి చాలా చక్కగా వేస్తున్నారు. నెక్స్ట్ రోడ్డుకు ఇరు వైపులా వున్న స్కూల్స్ యిల్స్ గ్రాంట్ కన్స్ట్రక్షన్స్ వున్నాయి. దీనికి రాజకీయ నాయకుల వత్తాసు వున్నందువల్ల ఏమీచేయలేని పరిస్థితి ఉంది అటువంటి విషయాలలో ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి. సంజీవయ్య వారు, బుద్ధపూర్ణిమ దగ్గర ఎన్నో ఎకరాల భూమిని ఎన్కోర్డ్ చేశారు. రాజకీయ నాయకుల ఒత్తిడి వల్ల ఎన్నో ఎకరాలను న్యాషనల్ చేసుకోకుండా ఉపసంహరించుకోవడంవల్ల అక్కడ అక్కమ కట్టడాల నిర్మాణం పెరుగుతోంది. అదే విధంగా డంకన్ అండ్ మెకనీస్ పూజెక్కుకు అనుమతి యివ్వడం వల్ల అక్కడ గ్రీన్ డీజీ ప్రమాదం ఏర్పడే పరిస్థితి ఉంది. చాలా పెద్ద బిల్డింగ్ కట్టారు. ముందుగానే పరిశీలన యిప్పినట్లుగా భావించి, పరిశీలన కొరకు అప్లికేషన్ కూడా పెట్టకుండా కట్టడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఎట్లా ఎగ్రిమెంట్ అయిందంటే కావలసిన అన్ని సదుపాయాలతోనూ ఎగ్జిమిషన్ యివ్వారు. కొన్ని సంస్థలకు ప్రభుత్వం దానోహం అవుతోందనేది ఈ పరిశీలన వల్ల 1:30 తెలుస్తోంది. ఇవన్నీ ఒకవైపు ఉంటే, మరొకవైపు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ మద్యనే ము. బిల్డింగ్స్ 25.3.95 వ తేదీన ఒక మీటింగ్ పెట్టి బిల్డింగ్స్ కు అనుకూలంగా ఒక కాంప్లెక్స్ టి ఓ తీసుకొనివస్తామని చెప్పారు. అందులో పురపాలక శాఖమంత్రి, సంబంధిత అధికారులు, వాడా అధికారులు అదేవిధంగా చాలామంది బిల్డింగ్స్ కూడ పార్క్ల నడం జరిగింది ఆనాటి సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడుతూ బిల్డింగ్స్ నిర్మాణంలో ప్లార్స్ సుస్ ఇండికేషన్ 1:2.5 ఉండేటట్లుగా చర్యలు తీసుకొంటామని చెప్పారు. దానివల్ల బిల్డింగ్ యాక్టివిటీస్ ప్లాందరాబద్, సికిందరాబద్ నగరాల్లో బాగా పెరుగుతాయని చెప్పారు. కానీ ఇంతవరకు సంబంధిత మంత్రిగానీ, అధికారులు గానీ ఎలాంటి చర్య తీసుకొని, జీ.వో. తీసుకొని రాలేదు. జీ.వో.ను మీరు తీసుకొనివస్తారా, తీసుకొని రారా అనే విషయం స్పష్టం చేయడం లేదు. క్యాబినెట్ మీటింగ్లో కూడ అందరూ ఈ విషయాన్ని ఆమోదించినా జీ.వో.ను తీసుకొని రాలేదు. ప్రభుత్వం వేయాలనుకొంటున్న ఆలోచనలకు అధికారులు సహకరించకపోవడంవల్ల ఏ కార్యక్రమాలు అమలుకావడం లేదు. అది ఒక అంశం. రెండవది, మున్సిపల్ శాఖమంత్రి చెప్పిన అంశాలను కమీషనర్ గానీ, అధికారులు గానీ ఏ మేరకు వింటున్నారో తెలియడం లేదు. చాలాసార్లు శాసనసభలో సభ్యులడిగిన అనుబంధ ప్రశ్నలకు సరైన సమాదానాలు చెప్పలేకపోవడానికి కారణం అధికారులు సరిగా ఛీడ్ చేయకపోవడమే. అంతేకాకుండా ఒక్కొక్కసారి అధికారులు మంత్రి ఇంటికి వెళ్లి ఛీడ్ చేసినా, జవాబులు చెప్పడంలో మంత్రిగారి వైఫల్యం పెందుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఒక కాంప్లెక్స్ టి జీ.వో. తీయకపోవడం వల్ల సంబంధిత అధికారులు సహకరించకపోవడంవల్ల గందరగోళ పరిస్థితులేర్పడుతున్నాయి.

రూలు-304 క్రింద పృథుత్వము దృష్టాంతి
తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) జంట
నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని
క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
ఉత్తర్యులను జారీచేయవలసిన అవత్యకతను
గూర్చి.

15 జూన్, 1995

97

ఇవ్వాళ పొద్దున మంత్రిగారు అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ గురించి ఒక సర్క్యులర్ ఇచ్చారు. రాష్ట్రంలో దాదాపు ఏడు లక్షల అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ ఉన్నాయని 1991లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అంతకాకుండా 1992 మార్చి వరకు ఈ అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ను రెగ్యులర్నెడ్ చేస్తామని, విశాఖపట్టణంలో ఉన్న కన్స్ట్రక్షన్స్ను కూడ రెగ్యులర్నెడ్ చేస్తామని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఎన్ఎమ్జీ చేస్తే, ఈనాటి వరకు సుమారు 15 లక్షల అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ ఉన్నాయి. అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్కు మున్సిపల్ చర్జిషన్ ఇస్తున్నారు, ఎలక్ట్రిసిటీ బిల్లు వారు కరెంట్ ఇస్తున్నారు, వాటర్ సప్లయ్ అండ్ సేవర్వీస్ బిల్లు వారు నేతల కన్స్ట్రక్షన్ ఇస్తున్నారు. కాబట్టి రెగ్యులర్నెడ్ చేసినట్లయితే ఆయా డిపార్టుమెంట్స్కు ఆదాయం వస్తుంది. లేకపోతే సృభుత్వం ఆదాయం పడిపోతుంది. ఇవ్వాళ పొద్దున మంత్రిగారు జి.వో.ఎం.ఎస్. నెం. 1235, ఎం.ఏ., తేదీ. 14.8.92ను మంత్రిగారు సర్క్యులేట్ చేశారు. అందులో జి.వో. ఎం.ఎస్.నెం.87, ఎం.ఏ., తేదీ 12-2-92 గురించి కూడ మెన్షన్ చేశారు. వాటి పృకారం 200 స్క్వేర్ యార్డ్స్ గల వాటినే అథర్నెడ్ చేయాలన్నారు. మిగతా వాటి గురించి ఆలోచింపలేదు. 92వ సం.లో ఇచ్చిన జి.వో. జీవిత కాలం క్రవలం ఆరు మాసాలు మాత్రమే ఉంటుంది. అది కూడా ఒకసారికి మాత్రమే అప్లికబుల్ అవుతుంది. 92వ సం.లో జి.వో. వచ్చిన తరువాత మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ వారు ఏమి చేస్తున్నారు? మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఏమి చేస్తున్నది? 92వ సంవత్సరం తరువాత అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ గురించే ఆలోచన రాలేదా? రెండు వందల స్క్వేర్ యార్డ్స్ గురించి పట్టించుకోకుండా, పెద్ద పెద్ద బిల్డింగ్ యాక్టివిటీస్ను రెగ్యులర్నెడ్ చేసినట్లయితే మేకు కోట్లాది రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది. మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ సరిగా ఆలోచించి, రెగ్యులర్నెడ్ చేస్తే, సర్వేన వస్తులు వసూలు చేస్తే వారికి మూడు వేల కోట్ల రూ.ల ఆదాయం వచ్చే అవకాశం ఉంది. 15 లక్షల అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ను రెగ్యులర్నెడ్ చేస్తే, కాంపౌండింగ్ డ్యూటీ క్రింద 50 కోట్ల రూ.లు వస్తుంది. రెగ్యులర్గా పృతి సంవత్సరం 30 కోట్ల రూ.లు ఆదాయం వచ్చే అవకాశం ఉంది. లేకపోతే అన్ ఆథర్నెడ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ అని భావించినప్పుడు మీరు వాటిని డిస్మాంటిల్ చేస్తారా? డిస్మాంటిల్ చేసే అధికారం మీకు ఉంది. దానికి ఒక ఆలోచన అంటూ లేదు. బిల్డింగ్స్ బిల్డింగ్స్ కట్టాలంటే అనేక అశ్శారిటీల నుంచి పర్మిషన్స్ పొందవలసి ఉంటుంది. నేటి కోసం, ఎలక్ట్రిసిటీ కోసం, ఫైర్ సర్వీసెస్కు ఒక బిల్డింగ్ అప్లికేషన్ పెట్టుకొంటే, సంబంధిత డెపార్టుమెంట్ కనవడవు. మీనిస్టర్గారు స్వయంగా మెసేజ్ పంపినా ఫైర్ దొరకని పరిస్థితి ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో వెంటనే ఒక సింగిల్ విండో సిస్టమ్ లేకపోతే బిల్డింగ్స్ కట్టడాలు కట్టలేరు. దాని వల్ల పృభుత్వానికి రావలసిన ఆదాయం తగ్గిపోతుంది. మంత్రిగారికి, సెక్రటరీగారికి, మున్సిపల్ కమిషనర్కు మధ్య సమన్వయం

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికే తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) జంట నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తరువులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను గూర్చి

కోసం ఒక సింగిల్ విండో సిస్టమ్, బిల్డింగ్స్ కు పరిష్కారాన్ని అన్నీ రావడానికి ఒక సింగిల్ విండో సిస్టమ్ను ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం ఉందని కోరుతున్నాను.

అనేక అన్తర్జాతీయ కన్సల్టర్లను డిస్మాంట్ చేయడానికి మున్సిపల్ అధికారులు వెళ్ళే, కోర్టుకు వెళ్ళి స్టేలు తెచ్చుకుంటున్నారు. దీనివల్ల అనేక కేసులు కోర్టులో పెండింగ్లో ఉండి అవరిష్కృతంగా పడి ఉన్నాయి. ఈ కేసులన్నీ పరిష్కారం కావాలంటే, ప్రభుత్వంగా ఒక లోక్-అదాలత్ను పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. కేసులను పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

పెనాల్టీ కోసం 1993లో ప్రభుత్వం జి.ఎం.ఎం.ఎస్.నెంబర్ 313 తీసుకొని వచ్చింది. దీని ప్రకారం పెనాల్టీని ఫోర్ టైమ్స్ నుండి దాదాపు పదిబ్బె టైమ్స్ కు మార్చిమమ్ పెనాల్టీ పెంచారు. జి.ఎం.ఎం.ఎస్.నెంబర్ 54, డిబీ 29-1-88 ప్రకారం ఒక స్క్వేర్ మీటర్ కు పెనాల్టీ 500 రూ.లు ఉంటే, ఇప్పుడు దానిని నాలుగువేల రూ.లకు పెంచారు. 1988 నుండి 1993 వరకు కన్సల్టర్ల ధర ఒక చదరపు అడుగుకు 300 నుండి 350 రూ.లు, 1994-95లో 450 నుండి 500 రూ.ల వరకు ఉంటే, దానికి అనుగుణంగా పెనాల్టీ ఫ్రేమ్ వలె నాలుగువేల రూ.ల వరకు వేసేస్తే, ఎవరు కడతారు? కష్టం వాళ్ళు, ఎవరూ చేరే? దానిని వసూలు చేసే వారు లేరే? ఈ విషయంతో ప్రభుత్వం ఆలోచించి చర్య తీసుకొంటే కోట్లాది రూ.ల ఆదాయం వస్తుంది.

మొన్న ఈ మధ్యనే చంద్రబాబునాయుడు గారు ఒక బిల్లు తీసుకొని వచ్చారు. పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ చెల్లదని చెప్పారు. పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ వల్ల మొత్తం ఫ్యాన్స్ అన్నింటికీ ఒకటే రిజిస్ట్రేషన్ జరుగుతున్నది, కాబట్టి ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రావడం లేదని చెప్పి బిల్లు తీసుకొని వచ్చారు. కానీ ప్రాక్టికల్ గా అది ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు. పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ చెల్లదని ఒక చట్టం ద్వారా చెబితే చాలదు, హౌస్ కార్డు చెప్పాలి. ఈ చట్టం ఫేవడంతో అసలు ఎవరూ రిజిస్ట్రేషన్ చేసుకోవడం లేదు. దాని వల్ల ఇన్ కమ్ పోతున్నది. కాబట్టి ఇప్పటికైనా మున్సిపల్ కామిషనరీ గారు ఒక కాంప్రహెన్సివ్ జి.ఎం.ఎం.ఎస్. తీసుకొని రావాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు బిల్డింగ్ లో బిల్డింగ్స్ తో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి, వారి ఆశలను వమ్ము చేశారు. సత్కారమైన హోమీలు ఇచ్చారు. ఇప్పటికైనా కాంప్రహెన్సివ్ జి.ఎం.ఎం.ఎస్. తెచ్చి జంటనగరాలను రక్షించి, జంటనగరవాసులకు గ్రీన్ రో మూసే అవకాశం కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) జంట
నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని
క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
ఉత్పర్వలను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను
గూర్చి: ---

15 జూన్, 1995.

99

మెగాసిటీ గురించి ఒక్కొక్క రోజు ఒక్కొక్కరకమైన ప్రకటనలు వస్తున్నాయి. ఏ
ప్రాంతాల్ని మెగాసిటీ క్రింద కన్వర్ట్ చేయాలో, ఏవి చేయకూడదో, వాడా వారికి తెలియ
కుండా ఉంది. ఒకసారి ఒకే కార్పొరేషన్ గా ఉంటుందని, మరొకసారి రెండు, మూడు
కార్పొరేషన్ గా ఉంటాయని చెబుతున్నారు. అసలు మెగాసిటీ గురించి ప్రభుత్వపరమైన
కాన్సెప్ట్ ఏమిటో, అర్థం కావడం లేదు. దానిని స్పష్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

ఈనాడు అనేక రెసిడెన్షియల్ ఏరియాల్లో కమర్షియల్ కాంప్లెక్సులు వస్తున్నాయి.
ఉదాహరణకు రాజ్ భవన్ ఏరియా తీసుకొంటే, అది పూర్తిగా రెసిడెన్షియల్ ఏరియా
అయినప్పటికీ అనేక కమర్షియల్ కాంప్లెక్సుస్ ఉన్నాయి. వాటర్ వర్క్స్ వాళ్లు డొమెస్టిక్
యాక్ కోసం వేయి భేదర్గ నేటిని రూ. 3.50 పైసల ధర నిర్ణయిస్తే, కమర్షియల్
ఆర్గనైజేషన్స్ నుండి 8 రూ.లు వసూలు చేయాలి. అయితే రెసిడెన్షియల్ ప్రాంతాల్లో ఈ
కమర్షియల్ కాంప్లెక్సులను అలా చేయడంవల్ల వాటర్ వర్క్స్ కు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు,
ఫైర్ సర్వెసెస్ కు రావలసిన ఆదాయం పడిపోతున్నది.

1.40 దానితోబాటు పార్కింగ్ స్పేస్ లేదు. లా అండ్ ఆర్డర్ ప్రాబ్లం వుంది. ఇవన్నీ
నుమగ్నంగా ఆలోచించాలంటే ఖచ్చితంగా ఆల్ పార్టీ మీటింగు ఒకటి ఏర్పాటు
చేయాలి. దాటవేసే విధంగా కాకుండా జంటనగరాలను సుందరంగా తీర్చిదిద్దాలి.
బెంగళూరుతో సమానంగా సుందరంగా తీర్చిదిద్ది, రిక్రియేషను కల్పించే అక్కమ కట్ట
డాలను రెగ్యులర్ చేయడానికి ఆల్ పార్టీ మీటింగు పెట్టండి. కాంప్లెహెన్సివ్ జి.వో. గురించి
ఆలోచించండి. ఒకవేళ మీటింగు పెట్టి జి.ఓ. యివ్వకపోతే బాగుండదు. సర్వేనా హామీ ఈ
శాసనసభకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- జంటనగరాలలో అనాధరైజుడు కనన్ ప్రొక్లెషన్ పరిష్కరము
లేకుండా వస్తున్న కట్టడాల గురించి చాలా సందర్భాలలో ఈ శాసనసభలో మాట్లాడు
కోవడం మాత్రమే కాకుండా పలు సభాసభ్యులు కూడా చేయడం జరిగింది. హైదరాబాదు
నగరంలో పలు అంతస్తుల భవనాలు పరిష్కరము లేకుండా కట్టడం, 5 స్టోర్ హోటల్లు
పరిష్కరము లేకుండా కట్టడం వేలన్నిటి గురించి ఒక సభాసభ్యుని చేయడం, ఆ సంఘం
వేత వ్యాప్తంగా ఆయా మునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు, ఆయా ప్రభుత్వాలు వేటి గురించి
చేపడుతున్న చర్యలు అధ్యయనం చేసి ఒక పెద్ద రిపోర్టు కూడా యివ్వడం జరిగింది. నేను
చాలా సందర్భాలలో మంత్రీగారికి గుర్తు చేశాను. చండీఘడ్ వంటి పెద్ద పెద్ద
పట్టణాలున్నాయి. ఇటువంటి పట్టణాలలో ఏ విధంగా సమన్వయంతో, అనాధరైజుడు
కట్టడాలు లేకుండా ప్రభుత్వం ఎలాంటి కట్టడిమైన చర్యలు చేపట్టాలి పరిశీలన

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు. (3) జంట నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము ప్రారంభంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తర్వులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను గూర్చి

చేయమని చెప్పాము. వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వం కూడా లెక్కలోకి తీసుకోలేదు. బాధాకరమైన విషయం ఏమిటంటే, సెక్సనాఫీసర్లకు కూడా తెలుసు భవనాలు అప్పటికప్పుడు వన్ ఫ్లెన్ మార్కింగ్లో రావని. ఒక్కరోజులో రాత్రికిరాత్రి భవనాలు నిర్మాణం కావు. పత్రికలలో వార్తలు వచ్చేక, ఎవరో కంప్లయింటు యిచ్చేక వాటిని కూల గొట్టడానికి వెడతారు సెక్రటరీయట్ ముందు కట్టిన భవనాలను తర్వాత కూలగొట్టడం జరిగింది ఎందువల్ల జరుగుతాయివి? ఎవరి నిర్లక్ష్యం వల్ల జరుగుతాయి? వెలాడి, కోట్లాది రూపాయల నష్టం జరుగుతోందని గ్రహించాలి. అంతేకాదు దీనిని గురించి ఒక కమిటీని కూడా వేయడం జరిగింది. నిజాం ప్రొవర్బ్స్, నిజాం ఆస్తులన్నీ కూడా ప్రభుత్వ ఆస్తులే. మీగులు భూములను అన్యాయాంతం చేసుకుని పెద్దపెద్ద భవనాలు కడితే దానిపైన కమిటీ వేసి వర్ష జరిపి ఇంటిరింగ్ రిపోర్టు కూడ యివ్వడం జరిగింది. ఎన్ని సభాసభాలు వేసినప్పటికీ ఊరోజు విచ్చలవిడిగా పరీక్షను భేటుండా భవనాలు కడుతున్నారు. దీనికి ఎవరు బాధులు? దీనికి మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ బాధ్యత వహించాలి. ఇందులో క్రింది స్థాయి ఉద్యోగులే నోటీసులు యిస్తారు నోటీసు పుస్తకాలు ఎన్నయినా రాసుకోవచ్చు. విత్తదా వేసుకోవచ్చు లంచం తెచ్చి యిచ్చేక ఆ నోటీసులని కాన్సిల్ చేయడం జరుగు తుంది నోటీసు బుక్కు ఎవరి అధీనంలో వుండాలి? కమీషనరుగారి అధీనంలో వుండాలి. రోజూ ఎవరికి నోటీసులు జారీ చేస్తున్నారనేది కమీషనరుగారు చెక్ చేయాలని అనేక సందర్భాలలో చెప్పడం జరిగింది. అమలు మాత్రం జరగడం లేదు ప్రభుత్వం ఓ.వో.లు యిచ్చి, అపరాధరుసుము ద్వారా రెగ్యులరైజు చేయాలని చెప్పింది. మీరు ఉరుకుంటే హైదరాబాదులో రోడ్డు కూడా మిగలవు. పార్కులు, ఫాటీ స్థలాలు కూడా మిగలవు. కాంపౌండు ఫ్రీ ఒక్కటే పరిష్కారమని అనుకుంటే దాని వల్ల మంచి ఫలితాలు రావు. వంద గజాల లోపు స్థలం గలవారికి పరీక్షను రావు. పేదవాడు 50 గజాలలో యిచ్చు కట్టు కందామంటే పరీక్షను రాదు. సెక్రటరీయట్లో ఎన్నో లక్షల ధరభాస్తులు పేదవారిని పెండింగులో వున్నాయి. అవి ఎన్ని ఏళ్లకు వస్తాయి? పరీక్షను అక్కరలేకుండా భవనాలు కట్టుకున్న వారికి రెగ్యులర్ చేస్తారు. పేదలకు న్యాయం జరగాలంటే 100 గజాల లోపు వారికి ఒక్క డేటు పెట్టి యివ్వండి. ఎంతో కష్టపడి సంపాదించి పూరి గుడిసె వేసుకుంటాడు అబువంటి వారికి ఒక కట్టేట్ పెట్టి రెగ్యులర్ చేయండి. ఇన్నవాళ్ల వల్ల ప్రభుత్వానికి, కార్పొరేషనుకు ఆదాయం వస్తుందని అనుకుంటే హైదరాబాదు నగరం మిగలదు. పార్కులు మిగలవు. బుంటినీ పార్కుకు ఎన్నో ఫేలమంది పిల్లలు వచ్చి, యిట్లాంటివి యింకా కావాలని ఆరాటపడుతున్నారు.

వేసు రెండు, మూడు సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. కమిటీలు చాలా వేళాము. ఫలితం లేదు. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషను, హైదరాబాదు మెట్రోపాలిటన్ వర్క్సు,

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయములు. (3) జంట
నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని
క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
ఉత్తర్వులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను
గూర్చి

15 జూన్, 1995

101

ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు, హుడా ఈ డిపార్టుమెంటున్నిటిని సమన్వయపరచండి. వాటిని సమన్వయం చేయకుండా కార్యక్రమాలు అమలు కావాలంటే కావు- హైదరాబాదు అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ ఒక సెమినార్ నిర్వహించి 2111వ సంవత్సరం నాటికి రోడ్లు ఎంత వెడల్పు చేయాలి, ఎన్ని ఫ్లో ఓవర్లు కట్టాలి, పార్కు నిర్మించి, వోల్ట్యాజీను అన్నింటినీ స్టాబిలైజ్ చేసి ఒక రిపోర్టు యివ్వడం జరిగింది. జోనల్ నిస్థం రెగ్యులర్ ప్రయోగానికి, ఏ ప్రాంతంలో ఏవి భవనాలు రావాలో నిర్ణయించడం జరిగింది. హైదరాబాదులో ఒకప్పుడు ఇండస్ట్రియల్ జోన్ వేరు, రెసిడెన్షియల్ జోన్, కమర్షియల్ జోన్ వేర్వేరుగా వుండేవి. ఇప్పుడు ఎక్కడ చూసినా కమర్షియల్. రానురాను బంజారాహిల్స్ కూడా కమర్షియల్ జోన్‌గా మారినా ఆశ్చర్యపడనక్కర లేదు. వీటి విషయమై మేము ఎన్నిసార్లు మొత్తుకున్నా అధికారులకు యివ్వడం లేదు. మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వేరే పట్టణాలలో 500 గజాలలో భవన సముదాయాలు కట్టుకునే వారికి నివేదికలు, ఎలక్ట్రిసిటీ వంటి పరిష్కారము అన్నీ 50 కేసీ భవన సముదాయానికి పరిష్కారము యిస్తున్నారు. హైదరాబాదులో అట్లా కాదు. మొత్తం బిల్డింగు అంతా కల్లెక్ట, డబ్బులన్నీ వసూలు చేసుకున్నాక కొనుక్కున్న వాళ్లు బాధలుపడతారు. వీటి విషయంలో సమూలమైన మార్పులు రావాలి. హైదరాబాదు నీటికి చెందిన చెరువులలో నీరు లేదు. గ్రాండు వాటర్ లేదు. భవనాలు కడుతున్నారు. దానిపైన పర్యవేక్షణ లేదు. చూస్తూ కూడా అధికారులు మిన్నకుంటున్నారు. అందువల్ల మనవిచేస్తున్నాను. చాలాసార్లు చెప్పిము. స్ట్రీట్‌లైట్ లైట్లు విషయంలో చీన్నచీన్న గామాలు కూడా చక్కగా అమలు చేసుకుంటున్నారు. హైదరాబాదులో అవి సక్రమంగా వెలగవు. వేర్వేరు శాఖల వారు నిర్వహిస్తారు. వాటిని సమన్వయం చేయాలని చెప్పాము. హైదరాబాదులో గానీ, ఎక్కడైనా గానీ, పార్కులు, స్థలాలను కాపాడండి.

1:50 అధ్యక్షా, షేర్ ఆలం ట్యాంక్ వద్ద కూడా ఒకప్పుడు భవనాలు కట్టడానికి మ. ప్రభుత్వం చేశారు. ఆ ప్రాంతాలన్నీ కూడా భవన సముదాయం రాకుండా, బిల్డింగులు రాకుండా, ఇండస్ట్రిలు రాకుండా కాపాడడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయలేదు. ఇంత ఎందుకు ఉస్మాన్‌సాగర్, హిమాయత్‌సాగర్‌లకు ఒకప్పుడు పుష్కలంగా నీరు వచ్చేది. ఆ పై ప్రాంతాలలో ఇండ్లు కట్టడంవలన, ఇండస్ట్రిలు రావడం వలన చెరువులకు నీళ్లు రాకుండా ఇబ్బంది వచ్చింది. ఏదీ ఏమయినా గట్టి నిర్ణయం తీసుకోవాలి. మెగాసిటీ విషయంలో కూడా నిర్ణయం తీసుకోవాలి. నేను చాలా సందర్భాలలో ప్రభుత్వానికి మనవిచేయడం జరిగింది. అనాధర్మెజక్ట్ కనస్ట్రక్షన్స్ గురించి వేదలను ఇబ్బంది పెట్టకండి. ధనికులకు సహకరించండి. హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్‌లో మన్న బొసానానింగ్‌ను ప్రక్షాళన చేయండి. లంచగొండితనం పెరిగింది. ఒక సెక్యూరిటీ ఆఫీసర్

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) జంట నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తర్వులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను గూర్చి.

అతనికి చాలా పరిమితమయిన అధికారాలు. ఆయన తన ఏరియాలో పరిశ్చన్న భేకుండా కట్టే కట్టడాలను ఆపాలి. అవసరం అయితే తొందరగా పరిశ్చన్న ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. భవనాలు కట్టేవరకూ అగ్గి నిర్మించిన తరువాత నోటీసులు ఇచ్చి లక్షలు వసూలు చేస్తున్నారు. అప్పుడు రెగ్యులరైజ్ చేస్తున్నారు. ఈ సెక్షన్ ఆఫీసర్లు ఎక్కడ వుంటారు అంటే ప్రతిరోజు రేస్ కోర్సులలో వేళ్లు వుంటారు. వాళ్ళ ఆర్డర్ ఇంటిత కాదు. జీతాలు ఎక్కడకు పోతాయో. అందుకే హైదరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ టౌన్ ప్లానింగ్ ను ప్రకాశన చేయాలి. దీనిని జరపకుండా, వివిధ డిపార్ట్ మెంట్స్ ను సమన్వయం చేయకుండా పట్టణం బాగు చేస్తామంటే అయ్యేది కాదు. 'హడా' ఇచ్చిన అన్ని సూచనలను తీసుకొని అన్ని డిపార్ట్ మెంట్స్ ను సమన్వయం చేసి హైదరాబాద్ నగరం బాగుచేయడానికి ప్రయత్నం చేయమని ఇందుకుగాను ఇరివరకు ఉన్న జి.వో.లను రద్దు చేసి మంచి సమగ్రమయిన, కమ్యూనిటీమయిన జి.వో. తీసుకురాకపోతే, ఈ విధంగానే అనాధరైజ్డ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. నేను ఒక మాట మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని తప్పుగా భావించకండి. కాంపౌండింగ్ ఫీడ్ అనేది కొన్ని ప్రశ్నకమయిన పరిస్థితులలో వేసేది. ఎంత దురదృష్టం అంటే రామకృష్ణ స్టూడియోకు కాంపౌండింగ్ ఫీడ్ వేస్తే, తెలుగుదేశంపార్టీ అధికారంలో వున్నప్పుడు తగ్గించుకున్న సందర్భం ఉంది. అది ప్రశ్నకమయిన పరిస్థితులలో, విధిచేసి పరిస్థితులలో చేయాలి. దానిని జి.వో.గా పెడితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. గతంలో ఇచ్చిన జి.వో.లు రద్దుచేసి, ఒక జి.వో. ఎటూ వుండాలి అంటే చాలా సమగ్రంగా ఇతర పట్టణాలలో ఉండే చట్టాలను, జి.వో.లను ఆధారం చేసుకొని తయారుచేయమని, అదే విధంగా పేదవాళ్ళకు కొన్ని రాయితీలు ఇచ్చేరకంగా, పెనాల్టీ చేయకుండా దీనిని తీసుకోమని మంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాబ్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, టౌన్ ప్లానింగ్ లో వున్న స్టాఫ్ తక్కువగా వున్నందున అనాధరైజ్డ్ కట్టడాలు రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి. దీనికి ఎన్నో సూచనలు చేశాము. హైదరాబాద్ సిటీలో మొత్తం 7 జోన్లు వున్నాయి. వేటిని సర్కిళ్ళ అని పిలుస్తారు. సిటీ ప్లానర్ ను పెట్టమని వదండ్ర నుండి అడుగుతున్నాము. 4 ఎ.సి.ఓ.లను పెట్టమని అడిగాము. 8 మంది సెక్షన్ ఆఫీసర్లు కావాలని కూడా కోరాము. అధికారులు కూడా బాధ్యతారహితంగా పనిచేస్తున్నారు. ఈ అనాధరైజ్డ్ కన్స్ట్రక్షన్స్ ఏ విధంగా ఉండంటే, పార్కులలో కడుతున్నా పబ్లింగ్ కోరు: గవర్నమెంట్ ఫ్లెక్సిబిలిటీ కడుతున్నా పబ్లింగ్ కోరు: కంప్లయింట్ వచ్చినా కూడా, ప్లె గౌండ్ స్థలాలలో కడుతున్నారు అంటే అది ప్లె గౌండ్ అని రిపోర్టు ఉందా? పార్క్ స్థలం అని రిపోర్టు ఉందా అని అడుగుతారు. తెలవజ్ శాంక్షన్ చూస్తే అది పార్కు స్థలం అని వుంటుంది. ఏమిటంటే వారి నుండి జవాబు రాదు.

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయములు. (3) జంబు
నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని
క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
ఉత్తరువులను జారీచేయువలసిన అవశ్యకతను
గూర్చి

15 జూన్, 1995

103

ఉదాహరణకు సాలార్ జంగ్ కాలనీ, దగ్గర పార్కు స్థలం అని భేలమట్టిలో వుండే
అక్కడ కమ్యూనిటీ హాలు కట్టడానికి శంకుస్థాపనచేస్తే ఆపించాము. మరల అదే వుంటితో
స్టే తీసుకురావడం జరిగింది. ఇంత దౌర్భాగ్యం కార్పొరేషన్లో జరుగుతోందంటే ఎవరూ
రక్షించలేరు. నాలల మీద ఇండ్లు కడుతున్నారు. పేదప్రజలు ఎంతో కష్టపడి, కాయ
కష్టం చేసి డబ్బు సంపాదించుకొని ఎవరివద్దనయినా మోసపోయి స్థలం కొనుక్కుంటే,
ఇది గవర్నమెంట్ స్థలం, కట్టుకోడానికి లేదు అని అప్పుడు చెబుతారు బిల్డింగ్ కట్టిన
తరువాత, కరంటు వచ్చిన తరువాత అన్ని ఫెసిలిటీస్ వచ్చిన తరువాత దాని గురించి వస్తూ,
అప్పుడు కూలగొట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

కొన్నిచోట్ల అయితే బేగళ్ గా తడికలు కట్టి 30 ఫీట్ ముందుకు వచ్చి కడుతున్నా
ఎవరూ పట్టించుకోరు, నిసివి అదే రోడ్డు వెళతారు. మంత్రిగారు వెళతారు. ముఖ్య
మంత్రిగారు అదేరాజీన వెళతారు. సిటీలో నేషనల్ హైవేల మీద, సెక్రటేరియట్ దగ్గర
కడుతుంటే కూడా కండ్లు మూసుకొని వెళుతున్నారు. బిల్డింగ్ మొత్తం కట్టిన తరువాత
అది కూలగొట్టాలని అప్పుడు మేలుకొంటారు. ఇక కార్పొరేషన్లో స్టాండింగ్ కాన్సిల్డేషన్
స్టే వెళ్తే ఖైయింపడం. కానీ వారు సంవత్సరాలు గడుస్తున్నా స్టే వెకేట్ చేయించదు.
స్టాండింగ్ కాన్సిల్ పనిచేయదు. బౌన్స్ ప్యానింగ్ పనిచేయదు. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ పనిచేయదు.
అసలు ఎక్కడ స్టే ఇవ్వాలనేది కమీషనర్ కనుక్కోవాలి. వారు పిలవరు. ఢింట్లో ఒకసారి
స్టే వచ్చిన తరువాత కూలగొట్టడం ఇబ్బంది అవుతోంది. పోనీ దీని రెగ్యులర్మెంట్ విషయంలో
ఎలాంటి సహాయం చేయరు. మేము అన్యాయం చేయమని చెప్పడం లేదు. ప్రభుత్వ
స్థలాలలో స్టేట్ బ్యాంక్ చేయించుకోడానికి మనం సరైన విధంగా చట్టాన్ని రెగ్యులర్మెంట్ చేయ
లేకపోతున్నాము.

2.00 | రెగ్యులర్మెంట్ చేషన్ అనేది ఒక క్రమ పద్ధతిలో చేయాలి. అది ఎలా చేయాలనేది బౌన్
ము. | ప్లానింగులో ఉంది. మేము హౌజ్ కమిటీ ద్వారా హర్యానాకు వెళ్ళడం జరిగింది.
హౌజ్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చాం. ఆ రిపోర్టు అధ్యయనం చేసి ఒక ప్రకాశన చేసి, ఒక
ఈజ్ మెంట్ డివిజను అటు సెడవారిక్, ఇటు బిల్డర్స్ కు వీలుగా ఉండేలా నిర్ణయం చేయాలి. ఈ
ప్రభుత్వం రాగానే బిల్డర్లకు హామీ ఇవ్వండి. : 2.5 ఎఫ్.ఎస్.ఐ. ఇస్టామని. ఆ
హామీ ఇంతవరకు నెరవేర్చకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? బిల్డర్స్ సూచన కూడా పినాల్.
సిటీ ఎం.ఎల్.ఏ.లతో, బౌన్ ప్లానర్లతో ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే అభిప్రాయాలు
తెలుసుకుని దాని ప్రకారం ఒక జి.వో. ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇష్టం వచ్చినట్లు జి.ఓ.లు
మార్చుకోవడం మంచిది కాదు. స్పెషల్ ఆఫీసరు వచ్చినప్పుడు ఒక జి.ఓ., మునిసిపల్

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) ఇంటి నగరాలలో భవన సౌకర్య కార్యకలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని క్రమబద్ధమునర్చుటకై సమగ్రమైన ఉత్తరువులను జారీచేయవలసిన ఆవశ్యకతను గూర్చి

శాఖామంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు ఒక జి.వో., సి.పి.ఒ. వచ్చినప్పుడు ఒక జి.వో. ఈ విధంగా ఇస్తున్నారు. హైదరాబాదు సిటీ నాశనం కాకుండా ఉండడానికి సమ్మేళనంతో, సంఘటితంగా పని చేసి ప్రజలకు మంచి జరిగేలా మనం ముందుకు పోతే బాగుంటుంది, భాగ్య నగరాన్ని సుందర నగరంగా మార్చడానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో చర్యలు తీసుకోవాలి.

శ్రీ బి.వి. మోహన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యులు బద్దం బాబ్రెడ్డిగారు, కొదండరెడ్డిగారు, ఇంకా ఇతర గౌరవ శాసనసభ్యులు అనేకమంది వారి అమూల్యమైన సలహాలు ఇచ్చారు. ఈ అక్రమ కట్టడాలు ఈ ప్రభుత్వంలోనో, లేక గత ప్రభుత్వంలోనో వచ్చినవి కాదు, గత 45 సంవత్సరాలుగా ఉన్నవే. పోయిన ప్రభుత్వమూ, ఈ ప్రభుత్వమూ అని కాక అందరి దగ్గర నుంచి వస్తున్నవే, నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. నేను వెనుకకు పోయే మంత్రిని కాదు. దీనిని ఏ రకంగా సరిచేయాలి? దీనికి ముఖ్యమంత్రీ, మంత్రీ బాధ్యులు అని కాకుండా మే బాధ్యత, మా బాధ్యత కూడా ఉందని చెబుతున్నాను. బాబ్రెడ్డిగారు స్టే ఇచ్చారని చెప్పారు. స్టే ఇవ్వడం అంటే పర్మిషన్ ఇవ్వడం కాదు కదా? అన్యాయం జరిగింది అంటే, న్యాయాన్వయాలు తేలే వరకు స్టే ఇస్తాము. స్టే ఇచ్చే అధికారం గవర్నమెంటుకు ఉంది. ఎవరైనా వచ్చినాకు అన్యాయం జరుగుతోందని చెబితే స్టే ఇస్తాము. స్టే ఇవ్వడం గవర్నమెంట్ రైట్ అని చెబుతున్నాను. అక్కడ ఏమీ జరుగుతోందో మాకు తెలియదు. మా దగ్గరకు ఎం.ఎల్.ఏ.లు వస్తున్నారు. పబ్లిక్ వస్తున్నారు, వారు వచ్చి మాకు అన్యాయం జరిగింది అంటే మంత్రిగా అధికారం ఉంది కాబట్టి దానికి తప్పకుండా స్టే ఇస్తాను. నిజంగా అక్కడ ఏమీ జరుగుతోందో మాకు ఎట్లా తెలుస్తుంది?

శ్రీ బద్దం బాబ్రెడ్డి:- శంకుస్థాపన చేసిన మంత్రే స్టే ఇస్తే ఎట్లా?

శ్రీ బి.వి. మోహన్రెడ్డి:- శంకుస్థాపన చేసిన విషయం నాకు తెలుసా? ముందు స్టే ఇచ్చేస్తాము. తరువాత అధికారులు విచారించి అందులో ఏమైనా అన్యాయం ఉంటే, స్టే వెకెట్ చేస్తారు. కాబట్టి దయచేసి గౌరవ సభ్యులకు చెప్పి ఒకటే. ఎంతవేపు వాదించినా, డింట్లో లోపాలు ఉన్నాయని నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. నేను అలా వెనుకకు పోయే మంత్రిని కాదు. మీరు ఇన్ని పాయింట్స్ చెప్పినా, నేను ఒక పాయింట్ చెబుతున్నాను. అపోజిషన్ బీడర్స్ తో ఒక మీటింగు పెట్టుకోవాలి. సలహాలు ఇవ్వండి. ముఖ్యమంత్రిగారితో చర్చించి చక్కటి నిర్ణయం చేయబోతున్నానని చెబుతున్నాను. ముఖ్య మంత్రిగారు ఈ రోజు ఉదయం చెప్పారు, నేను మంత్రిగా ఒక చక్కటి నిర్ణయం

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
 తీసుకురాబడిన విషయములు: (3) జంబ
 నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
 ఏపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, చానీన్
 క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
 ఉత్తర్వులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను
 గూర్చి

15 జూన్, 1995

105

చేస్తాను. అందుకు మీరు సలహాలు ఇవ్వండి చక్కగా, నిర్దుష్టమైన తేరు తేదడానికి
 ముఖ్యమంత్రిగారు గౌరవ. ఎన్.టి. రామారావుగారు, నేను చీత్తుకుద్దితో ఉన్నామని సభా
 ముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఇంక జి.వో.ల గురించి చెప్పారు. చాలా జి.వో లు 20 జి.వో.లు ఇచ్చారని
 అన్నారు కానీ నా దగ్గర ఉన్న జి.ఓ.లు 4 జి.ఓ.నెం 54, తేదీ 29-1-88 అక్కమ
 కట్టడాలను నిరోధించాలని, ఆదాయం పెంచాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ జి.ఓ. ఇచ్చారు. కానీ
 ఈ జి.ఓ లో వయోలేషన్స్ ఎక్కువ ఉన్నాయి. ఛీనల్ అమౌంట్స్ ఎక్కువ
 తీసుకుంటున్నారు. రూ. 500 నుండి 1500 దాకా వేసే టెంజూ వోయారు కొందరు
 వ్యక్తులు రిలీజెంట్లేషన్స్ ఇచ్చారు. ఎక్కువ డబ్బు పేన్ట్ అక్కడగా వసూలు
 చేస్తున్నారు. రిలీజెంట్స్ పొందినవారికి, పొందని వారికి ఒకటే ఛీనల్ అమౌంట్
 వేస్తున్నారు, అని చెబితే ప్రభుత్వం దీనిని గురించి ఆలోచించి జి.వో నెం 660 ఇచ్చాము
 ఎవరైతే ముందుగా ప్రభుత్వంతో రిలీజెంట్స్ తీసుకుని పట్టబద్ధంగా ఇల్లు కడతారో
 వారికి పెనాల్టీ లేదని ఒక జి.ఓ. తెచ్చారు జి.ఓ.నెం 54 లో అందరికీ సమానంగా
 పెనాల్టీ వేసే పద్ధతి ఉంది. అందులో రెసిడెన్షియల్ కు, కమర్షియల్ కాంప్లెక్సులకు,
 ఇండస్ట్రియల్ కు - ఈ మూడింటికి ఒకటే సమానమైన పద్ధతి ఉంది, అది మంచిది కాదు.
 ఇండస్ట్రియల్ వేరు, కమర్షియల్ ఫాషింగ్ కాంప్లెక్సులు వేరు, రెసిడెన్షియల్ వేరు కాబట్టి
 దీనిని పాటుబద్ధం చేయాలనే ఉద్దేశంతో తిరిగి జి.ఓ.నెం. 313 ఇచ్చారు. ఈ జి.ఓ.
 వచ్చిన తరువాత జి.ఓ. 54, జి.ఓ.600 లు రద్దు చేయడం జరిగింది. జి.ఓ.నెం.313
 ఒకసారి పదుపుతాను.

అక్కమాలు చేసిన వారందరికీ వారే జోనింగ్ రెగ్యులేషన్ రిలీజెంట్స్ ప్రభుత్వాన్ని
 కోరినట్లయితే 25 శాతం రాయితీ, నిర్మాణం చేయకుండా ముందుగా జోనింగ్ రెగ్యులేషన్
 రిలీజెంట్స్ ప్రభుత్వంనుండి పొందిన వారికి 50 శాతం రాయితీ, రోడ్డు వెడల్పు చేయ
 దానికి ఉచితంగా స్థలం ఇచ్చిన వారికి ఆ స్థలం ఖరీదు పెనాల్టీనుండి మినహాయింపు. ఈ
 రకంగా జి.ఓ.నెం. 313 ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ తరువాత జంబనగరాలకు వచ్చేటప్పటికి
 సుమారు 2,15,000 అక్కమ కట్టడాలు మా లెక్క ప్రకారం మా దృష్టికి వచ్చాయి.
 అంతకంటే ఎక్కువ ఉండవచ్చు, నేను రఫ్ గా చెబుతున్నాను. ఇందులో 1,63,000 నుండి
 100 చ.మీ. కంటే తక్కువ స్థలం కలవారే. ఇందులో బలహీనవర్గాల, పేదవర్గాల ప్రజలు
 ఉన్నారు. దీనికి 31.12.91 నాడు జి.ఓ.నెం. 27 ను తేవడం జరిగింది ఈ జి.ఓ.
 ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే 100 చ.మీ. కానీ, అంతకంటే తక్కువ స్థలం ఉన్నవారినుండి
 ఎటువంటి పెనాల్టీ వసూలుచేయడం జరగదు. వారిని పూర్తిగా రిలీక్స్ చేయడం జరిగింది.
 J. 139-14

రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి
తీసుకురాబడిన విషయములు (3) జంట
నగరాలలో భవన నిర్మాణ కార్యకలాపము
విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి, దానిని
క్రమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
ఉత్తరువులను జారీచేయవలసిన అవశ్యకతను
గూర్చి

100 చ మీ నుండి 200 చ మీ లోపల స్థలం వున్న వ్యక్తులకు జోనల్ రెగ్యులేషన్స్ రిలాక్స్, వేసి, రెగ్యులరైజ్ చేసిన స్థలం మీద రూ 100/- పెనాల్టీ వేయడం జరిగింది. 200 చ మీ , అంతకంటే ఎక్కువ స్థలం వున్న వారి విషయంలో మునిసిపల్ పరిధిలో కానీ, కార్పొరేషన్ పరిధిలో కానీ, అక్కడా వీలుకాకుంటే గవర్నమెంట్ కు కానీ, వేనల్ ఎమౌంట్ గురించి వంపడం జరుగుతుంది ఈ విధంగా ఇవి పేదవారికి సహాయం చేయడానికి పెట్టిన జీ ఓ లు తప్పు మరొకటికాదు మీరు చెప్పిన రెగ్యులరైజ్షన్ కూడా 1996 వరకు పెంచబడింది మీరు 6 నెలలకు ఒక జీ ఓ అన్నారు, అలాగే 6 నెలలకు ఒక జీ ఓ ఇచ్చాము దాని కాలపరిమితి ఫిబ్రవరిలో అయిపోతుంది, దానికి మరొక సంవత్సరం పోడిగించడం జరిగింది. గౌరవ శాసనసభ్యులందరూ 1. 2 5 ఎఫ్ ఎస్ ఐ గురించి చెప్పారు అది ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉంది త్వరలోనే దానిపై నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది మీరు చెప్పినదానిపైన పిదపా పెనువెంటనే చర్యతీసుకోవడం నాధ్యం కాదు రూల్స్, రెగ్యులేషన్స్ తరచి తరచి పరిశీలించే చక్కటి నిర్ణయం తీసుకోవాలి

అలాగే సింగిల్ విండ్ సిస్టమ్ కూడా ఆలోచిస్తాము ఈ కార్యక్రమాలు చేయడంలో ప్రభుత్వానికి సదుద్దేశ్యమే ఉంది పేద వారికోసం ఉద్దేశించబడిన కార్యక్రమాలు కాబట్టి సరియైన నిర్ణయాలను ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది త్వరలో అన్ని పార్టీల మీటింగు పెడుతున్నాము, మీరందరూ కూడా మాకు సలహాలు ఇవ్వండి ముఖ్యమంత్రిగారితో చర్చించి నిర్ణయం తీసుకుంటాము ఈ అక్రమ కట్టడాలు అవే ఏదో ఒక్క రోజులో వచ్చినవి కాదు, 45 సంవత్సరాలనుంచి వచ్చినవి దానికి ఫుల్ స్టాప్ పెట్టి గట్టి చర్యలు తీసుకుంటామని వివరంగా తెలియచేస్తున్నాను

Chair Person:- Now, the House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. tomorrow i.e., 16th June, 1995.

(The House then adjourned at 2.10 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Friday the 16th June, 1995)

- 9; ప్రభుత్వ బిల్లులు: (3) 1995, ఆంధ్రప్రదేశ్ 75 .
 విద్యాసంస్థల గ్రాంటీ-ఇన్-ఎయిడ్
 (కృమబడ్డీకరణ) అనుబంధ నిబంధన
 బిల్లు; (ప్రవేశపెట్టబడినది)
- 10; రూలు-304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి 75 .
 తీసుకురాబడిన విషయములు:
 (2) నాగార్జునసాగర్ ఎడమ,
 కుడి కాల్వలకు మరమ్మత్తులను గూర్చి;
 (3) జంటనగరాలలో భవననిర్మాణ కార్య 94
 కలాపము విపరీతంగా పెరిగిపోవుటను గూర్చి,
 దానిని కృమబద్ధమొనర్చుటకై సమగ్రమైన
 ఉత్తర్వులను జారీవేయువలసిన అవశ్యకతను
 గూర్చి;

